

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

“ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΟΥ Β΄ Κ.Π.Σ. (1994 - 1999).

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ Π.Ε.Π. ΚΑΙ ΤΩΝ Ο.Τ.Α. ΚΡΗΤΗΣ”

Σπουδάστρια: Σαρρή Ειρήνη

Επιβλέπων καθηγητής: Ιωάννης Μπουλές

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

« Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

« ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 1994 - 1999 »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

« ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ – ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

« ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

« ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ – Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ
1994-1999 »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

« ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

« ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

« ΤΟ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Σ.Α.Ν.Α. / 2 »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

**«ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
Σ.Α.Ε./2 –Σ.Α.Ε.Π./2 »**

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ΠΑΡΑΤΗΜΑΤΑ

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι : « ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
(ΕΠ) ΤΟΥ Κ.Π.Σ. 1994 – 1999 »**

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ : « ΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΜΕΤΡΟΥ 6ου ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ 1994 –1999 »**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	σελ.1
----------------------	-------

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σελ.2
---------------	-------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1.1	Η συνθήκη του Μάαστριχτ	σελ.5
1.2	Η αναθεώρηση της συνθήκης του Μάαστριχτ . Η συνθήκη του Άμστερνταμ	σελ.5
1.3	Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	σελ.6
1.4	Περιφερειακή Πολιτική και Ανάπτυξη	σελ.7
1.5	Τα κοινοτικά μέσα Κοινωνικής και Οικονομικής Συνοχής	σελ.8
1.6	Αναπτυξιακά Προγράμματα	σελ.9
1.7	Οι αρχές της διαρθρωτικής δράσης	σελ.10
1.8	Πεδίο δράσης των ταμείων	σελ.12
1.9.	Διαδικασία Προγραμματισμού.....	σελ.15
	Βιβλιογραφία κεφαλαίου	σελ.18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 1994 –1999

2.1.	Επεξεργασία , πεδίο και περιεχόμενο.....	σελ.20
2.2.	Το Κ.Π.Σ. 1994 – 1999 για την Ελλάδα	σελ.20
2.2.1.	Η στρατηγική της ανάπτυξης	σελ.20
2.2.2.	Οι αναπτυξιακοί Άξονες	σελ.21
2.3.	Βασικές κατηγορίες Δημόσιων Δαπανών που χρηματο- δοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Χ.Μ.Π.Α. στα πλαίσια του Κ.Π.Σ. 1994 –1999.....	σελ.22

2.4.	Κ.Π.Σ. 1994 –1999 – Σχέδιο χρηματοδότησης κατά άξονα και μορφή παρέμβασης.....	σελ.23
2.5.	Η εφαρμογή του Κ.Π.Σ.....	σελ.24
2.5.1.	Η εκ των προτέρων εκτίμηση.....	σελ.24
2.5.2.	Η παρακολούθηση και οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις.....	σελ.24
2.5.3.	Η εκ των υστέρων αξιολόγηση.....	σελ.25
2.6.	Η παρακολούθηση του Κ.Π.Σ.....	σελ.25
2.6.1.	Η επιτροπή παρακολούθησης.....	σελ.25
2.7.	Η Μονάδα Οργάνωσης Διοίκησης.....	σελ.27
2.8.	Οι επιπτώσεις του Κ.Π.Σ.....	σελ.27
	Βιβλιογραφία κεφαλαίου.....	σελ.28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ – Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

3.1.	Συνοπτική επισκόπηση του θεσμού.....	σελ.30
3.2.	Όργανα της Περιφέρειας.....	σελ.31
3.2.1.	Γενικός Γραμματέας.....	σελ.31
3.2.2.	Περιφερειακό Συμβούλιο.....	σελ.31
3.3.	Αρμοδιότητες της Περιφέρειας.....	σελ.32
3.4.	Ο Νόμος 2503 /97.....	σελ.35
2.6.	Ο προγραμματισμός σε επίπεδο περιφέρειας και η σύνδεση του με τον εθνικό και αυτοδιοικητικό προγραμματισμό.....	σελ.36
	Βιβλιογραφία κεφαλαίου.....	σελ.38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

4.1.	Γ. Γ. Περιφέρειας Κρήτης - επισκόπηση.....	σελ.40
4.1.1.	Η ταυτότητα της Περιφέρειας.....	σελ.41
4.1.2.	Η διοικητική Διάρθρωση της Περιφέρειας Κρήτης.....	σελ.41
4.1.3.	Η οικονομία της Κρήτης.....	σελ.46
4.2.	Η αναπτυξιακή δυναμική της Κρήτης.....	σελ.46
	Βιβλιογραφία κεφαλαίου.....	σελ.50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ – Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ 1994 –1999

5.1.	Βασικές έννοιες των Π.Ε.Π.....	σελ.52
5.2.	Το υφιστάμενο σύστημα διοίκησης των Π.Ε.Π στα πλαίσια του Κ.Π.Σ. 1994 –1999.....	σελ.52
5.3.	Η δομή των Π.Ε.Π.....	σελ.53
5.4.	Εμπλεκόμενοι Φορείς υλοποίησης του προγράμματος.....	σελ.54
5.5.	Ο ρόλος του Συμβούλου Διαχείρισης.....	σελ.54
5.6.	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης 1994- 1999.....	σελ.55
5.6.1.	Δομή του Π.Ε.Π.....	σελ.55
5.6.2.	Συνοπτικά στοιχεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	σελ.55
5.7.	Θεμελιακοί στόχοι της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Περιφέρειας Κρήτης.....	σελ.59
5.8.	Τομείς παρέμβασης.....	σελ.60
	Βιβλιογραφία κεφαλαίου.....	σελ.63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Α.Π.Τ.Α.)

6.1.	Εισαγωγική Παρατήρηση.....	σελ.65
6.2.	Γενικά για το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	σελ.65
6.3.	Βασικοί στόχοι του Ε.Α.Π.Τ.Α. II.....	σελ.66
6.4.	Αριθμός έργων Ε.Α.Π.Τ.Α II και κατανομή ανά τομέα.....	σελ.68
6.5.	Πίνακες έργων Ε.Α.Π.Τ.Α.....	σελ.69
6.6.	Συμπεράσματα.....	σελ.82
	Βιβλιογραφία κεφαλαίου.....	σελ.83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

7.1	Γενικά	σελ.85
7.2	Φορείς του Προγράμματος	σελ.85
7.3	Η κατάρτιση του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.....	σελ.85
7.4	Τομείς του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων	σελ.87
7.5	Η σύνδεση του Π.Δ.Ε. με τα χρηματοδοτικά μέσα και προγράμματα που υλοποιήθηκαν στην Κρήτη κατά την περίοδο 1994 –1999 και αφορούν την Τ.Α.....	σελ.87
	Βιβλιογραφία κεφαλαίου	σελ.88

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΤΟ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (Ν.Π.Δ.Ε.) Σ.Α.Ν.Α. / 2

8.1.	Γενικά	σελ.90
8.2.	Γενικές Αρμοδιότητες Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.....	σελ.90
8.3.	Δημοκρατικός προγραμματισμός και Ν.Α	σελ.91
8.4.	Όργανα διοίκησης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.....	σελ.91
8.5.	Η οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών προγραμματισμού.....	σελ.91
8.6.	Νομαρχιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	σελ.93
8.6.1.	Η διαδικασία κατάρτισης Ν.Π.Δ.Ε.	σελ.93
8.7.	Η διαδικασία έγκρισης Νομαρχιακών Προγραμμάτων (Σ.Α.Ν.Α.) ..	σελ.96
7.6	Περιφέρεια Κρήτης – Συλλογικές Αποφάσεις Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Ν.Α. / 2) για τους Νομούς της περιφέρειας.....	σελ.98
8.8.	Συμπεράσματα απο μελέτη των πινάκων Σ.Α.Ν.Α. / 2	σελ.104
	Βιβλιογραφία κεφαλαίου	σελ.105

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ Σ.Α.Ε. / 2 – Σ.Α.Ε.Π. / 2

9.1.	Φορείς Προγραμματισμού σε εθνικό επίπεδο.....	σελ.107
9.2.	Οι σχέσεις εθνικού με τα άλλα επίπεδα Προγραμματισμού.....	σελ.108
9.3.	Συλλογικές Αποφάσεις Έργων.....	σελ.110
9.4.	Διαδικασία σύνταξης των προτάσεων του Εθνικού Προγράμματος.....	σελ.110
9.4.1.	Προτάσεις και υποχρεώσεις Γ.Γ. Περιφερειών.....	σελ.110
9.5.	Συλλογικές Αποφάσεις Έργων για την περιφέρεια Κρήτης (Π.Ε.Π.1994–1999 Σ.Α.Ε./2.....	σελ.111
9.6.	Συλλογικές Αποφάσεις Έργων Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π. / 2).....	σελ.118
9.6.1.	Γενικά.....	σελ.118
9.6.2.	Σ.Α.Ε.Π. / 2 οδηγίες για την σύνταξη τους.....	σελ.119
9.7.	Περιεχόμενα και διαδικασίες υποβολής των προτάσεων των φορέων – Κριτήρια ένταξης έργων Περιφερειακού επιπέδου. Έργα συγχρηματοδοτούμενα Σ.Α.Ε.Π./2.....	σελ.119
9.8.	Πίνακες από Σ.Α.Ε.Π./2 Περιφέρειας Κρήτης.....	σελ.120
9.9.	Συμπεράσματα από μελέτη των πινάκων Σ.Α.Ε./2 - Σ.Α.Ε.Π./2... Βιβλιογραφία κεφαλαίου.....	σελ.128 σελ.129
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....		σελ.130
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....		σελ.132
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....		σελ.133
Περιεχόμενα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) του Κ.Π.Σ. 1994 - 1999		
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....		σελ.146
Τεχνικά Δελτία Μέτρου Ε.Α.Π.Τ.Α.		

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ο.Ν.Ε.	Οικονομική Νομισματική Ένωση
Ε.Κ.Τ.	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
Ε.Τ.Π.Α.	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
Ε.Γ.Τ.Π.Ε-Π	Ευρωπαϊκό Γεωργικό ταμείο Προσανατολισμού κ' Έγγυήσεων
Χ.Μ.Π.Α.	Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού επί της Αλιείας
Ε.Τ.Ε.	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
Σ.Π.Α.	Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης
Κ.Π.Σ.	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Π.Ε.Π.	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Δ.Ε.Κ.Ε.	Διεύθυνση Ελέγχου Κατασκευής Έργων
Δ.Ε.Σ.Ε.	Διεύθυνση Ελέγχου Συντήρησης Έργων
Μ.Ε.Κ.	Μικτή Επιτροπή Καθοδήγησης (για τα Δημόσια Έργα)
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Μ.Ο.Δ.	Μονάδα Οργάνωσης Διαχείρισης
Ε.Α.Π.Τ.Α.	Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ε.Ε	Ευρωπαϊκή Ένωση
Π.Δ.Ε.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
Σ.Α.Ν.Α.	Συλλογική Απόφαση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
Σ.Α.Ε.	Συλλογική Απόφαση Έργων
Σ.Α.Ε.Π.	Συλλογική Απόφαση Έργων Περιφέρειας
Κ.Υ.Α.	Κοινή Υπουργική Απόφαση
Τ.Κ.Α.Σ.Ε.	Ταμείο Κοινωνικής Ανάπτυξης Συμβουλίου Ευρώπης
Ν.Π.Δ.Ε.	Νομαρχιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις μέρες μας κοινή είναι η διαπίστωση ότι για την περιφερειακή και την τοπική ανάπτυξη πρωτεύοντα ρόλο πρέπει να παίξουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η πολιτική αυτή αποτελεί όχι απλώς διακήρυξη αλλά και προγραμματικό στόχο της Ε.Ε. η οποία μέσα από διάφορα προγράμματα και πρωτοβουλίες προσπαθεί να ενισχύσει αυτές τις πολιτικές και τους φορείς που τις υλοποιούν.

Ιδιαίτερα μέτρα ενίσχυσης λαμβάνονται για τις χώρες μέλη των οποίων η οικονομία και η Διοικητική - Οργανωτική τους διάρθρωση αποκλίνει σημαντικά από το μέσω Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο στόχος για ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση προϋποθέτει μεγαλύτερη επιτάχυνση των εκσυγχρονιστικών διαδικασιών σε σειρά τομέων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής έστε η Ελλάδα να βρεθεί στο νέο περιβάλλον που θα διαμορφωθεί με τις λιγότερο αρνητικές επιπτώσεις.

Η πρόσφατα αλλαγή που εφαρμόστηκε με το Ν.2539/97 στην πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση στοχεύει στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων ώστε οι Ο.Τ.Α. να ανταποκριθούν στανέα τους καθήκοντα που απορρέουν από το νέο ρόλο που τους ανέθεσε η πολιτεία σε τοπικό επίπεδο.

Σήμερα το μέγεθος των Ο.Τ.Α. έχει διαφοροποιηθεί σημαντικά , τα γεωγραφικά όρια μέσα στα οποία καλούνται να δραστηριοποιηθούν έχουν επίσης αυξηθεί. Η στελέχωση τους με επιστημονικό προσωπικό και η βελτίωση της τεχνικής τους υποδομής συνηγορούν για ένα άλλο ρόλο που μπορούν εξ αντικειμένου να παίξουν σε τοπικό επίπεδο αυτόνομα ή μέσω διαδημοτικών συνεργασιών.

Ποίο όμως είναι το πλαίσιο του προγραμματισμού και της χρηματοδότησης των έργων που ενισχύονται από την Ε.Ε. ;

Ποιοί είναι οι μηχανισμοί μέσω των οποίων οι πόροι των Εθνικών προγραμμάτων και των αντιστοίχων της Ε.Ε. φτάνουν στο πρώτο επίπεδο προγραμματισμού που είναι οι Ο.Τ.Α. ;

Ανταποκρίνονται οι Ο.Τ.Α. στις απαιτήσεις που βάζουν οι Εθνικοί και Ευρωπαϊκοί κανονισμοί και σε τι βαθμό ;

Ποιές προτεραιότητες βάζουν οι Ο.Τ.Α. και σε τι ποσοστό καλύπτονται χρηματοδοτικά από τα διάφορα ταμεία ;

Ποιά είναι τα δεδομένα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση Κρήτης που αποτελεί και τον ιδιαίτερο στόχο της εργασίας ;

Αυτά είναι ορισμένα από τα βασικά ερωτήματα που φιλοδοξεί να απαντήσει η παρούσα εργασία .

Για το σκοπό αυτό :

- ◆ Γίνεται μια σύντομη παρουσίαση της δομής της Ε.Ε. και των χρηματοδοτικών της μηχανισμών.
- ◆ Περιγράφονται επίσης το θεσμικό πλαίσιο , οι οργανωτικές δομές καθώς επίσης και οι διαδικασίες προγραμματισμού σε Εθνικό και Κοινοτικό επίπεδο.
- ◆ Αναλύονται τα δεδομένα για τα προγράμματα των Ο.Τ.Α. στους 4 νομούς της Περιφέρειας Κρήτης την περίοδο 1994 – 1999 και διαπιστώνονται συμπεράσματα και προτάσεις.

Λεπτομερέστερη ανάλυση προϋποθέτει στοιχεία τα οποία δεν ήταν διαθέσιμα κατά το χρόνο που πραγματοποιήθηκε η εργασία.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους αυτούς που με βοήθησαν και με στήριξαν στην προσπάθεια μου να ολοκληρώσω αυτήν την εργασία , τον κ. Ι. Μπουλέ ο οποίος ήταν ο επιβλέπων καθηγητής και με καθοδηγούσε καθ' όλη την διάρκεια συγγραφής της εργασίας , την οικογένεια μου για την ηθική υποστήριξη και τέλος όλους τους δημόσιους οργανισμούς που απευθύνθηκα στην προσπάθεια μου να συγκεντρώσω υλικό για μελέτη , επεξεργασία και συγγραφή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

**Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1.1 Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Στις 7 Φεβρουαρίου 1992, 35 περίπου χρόνια μετά την «γέννηση» της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα 15 κράτη μέλη υπέγραψαν στη μικρή ολλανδική πόλη του Μάαστριχτ τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είχαν προηγηθεί οι δύο διακυβερνητικές διασκέψεις των κρατών μελών για τη δημιουργία της Πολιτικής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης που διήρκεσαν όλο το 1991 και τα αποτελέσματα των οποίων εγκρίθηκαν από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μάαστριχτ. (9-11 Δεκεμβρίου 1991).

Μετά από την κύρωση της Συνθήκης από τα εθνικά Κοινοβούλια, η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση τέθηκε σε εφαρμογή την 1^η Νοεμβρίου 1992. Από την ημερομηνία αυτή η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μετονομάζεται σε Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί τη συνέχεια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, βασίζεται σ' αυτήν, στις πολιτικές της και στο θεσμικό της σύστημα, με τις αλλαγές που επιφέρει η Συνθήκη του Μάαστριχτ. Το σημαντικότερο χαρακτηριστικό της, όμως, είναι ότι προσθέτει δύο νέους καίριους τομείς κοινής δράσης των 15: την Πολιτική Ένωση και την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ).

Με την Συνθήκη του Μάαστριχτ η Κοινότητα αποκτά περισσότερες αρμοδιότητες, μπορεί να λειτουργεί αποτελεσματικότερα και οι αποφάσεις της λαμβάνονται όσο το δυνατό πιο κοντά στους πολίτες, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Με επίκεντρο τον Ευρωπαίο Πολίτη, η νέα Συνθήκη επιχειρεί να δημιουργήσει το πλαίσιο μιας αποτελεσματικότερης κοινής δράσης με περισσότερη δημοκρατία και διαφάνεια. Στον Ευρωπαίο πολίτη χορηγούνται ευρωπαϊκά δικαιώματα. Ο δημοκρατικός έλεγχος αυξάνεται παραχωρώντας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περισσότερες αρμοδιότητες. Στα όργανα της Κοινότητας προστίθεται η «επιτροπή των Περιφερειών».

1.2 Η αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ.

Στην Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπεγράφη στο Μάαστριχτ προβλεπόταν η ρήτρα για την αναθεώρηση της, μια διαδικασία που θα άρχιζε μέσα στο 1996. Η δυνατότητα αυτή είχε, προνοητικά, προβλεφθεί διότι κανείς δεν μπορούσε να γνωρίζει εκ των προτέρων ποιες αδυναμίες θα παρουσίαζε στην πράξη η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εκτός από αυτό, ήδη στην τελική φάση των διαπραγματεύσεων είχαν σημειωθεί στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη εξελίξεις (κατάρρευση του Ανατολικού Συνασπισμού)που σηματοδοτούσαν μια νέα φάση στην πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης : η επιθυμία των πρώην σοσιαλιστικών χωρών να γίνουν μέλη της Ένωσης και η ιστορική ευθύνη της Ένωσης να προετοιμάσει την υποδοχή αυτών των χωρών στους κόλπους της .

Στις 17 Ιουνίου 1997, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων συμφώνησαν στο Άμστερνταμ σε μια νέα Συνθήκη που αποτελούσε τη συμπλήρωση και τροποποίηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ υπεγράφη στην ομώνυμη πόλη στις 2 Οκτωβρίου 1997.

Συγκεκριμένα, η συνθήκη του Άμστερνταμ έχει τέσσερις βασικούς στόχους :

- ◆ Την ενίσχυση των δικαιωμάτων των πολιτών και τη συστηματική αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας.
- ◆ Την εξάλειψη των τελευταίων εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία , όπως επίσης και τη δημιουργία «χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης» στο εσωτερικό της Ένωσης.
- ◆ Το να δοθεί η δυνατότητα στην Ένωση να αποκτήσει μια πιο αποτελεσματική και αισθητή παρουσία στη διεθνή σκηνή με την εφαρμογή μιας συνεκτικής και αποτελεσματικής κοινής εξωτερικής πολιτικής.
- ◆ Τον επανακαθορισμό, ενόψει της προσεχούς διεύρυνσης, του θεσμικού πλαισίου της Ένωσης που, ως γνωστό , σχεδιάστηκε το 1957 για μια Ευρώπη έξι κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό έπρεπε να δοθεί μια απάντηση στην τριπλή θεσμική πρόκληση, δηλαδή στην ανάγκη:
  1. Να εξαλειφθεί ένα απαράδεκτο έλλειμμα δημοκρατίας στη λειτουργία της,
  2. Να αναθεωρηθούν οι πολύπλοκες, δυσκίνητες και συχνά αναποτελεσματικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων,
  3. Να δημιουργηθεί το θεσμικό και νομικό πλαίσιο που θα επέτρεπε την περαιτέρω διεύρυνση της Ένωσης, χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο το κοινοτικό κεκτημένο και η εμβάθυνση στην ενοποιητική διαδικασία.

1.3 Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα όργανα της Ένωσης είναι τα εξής:

1. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
3. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
4. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο
5. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
6. Η οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.
7. Η Επιτροπή των Περιφερειών.
8. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

1.4 Περιφερειακή Πολιτική και Ανάπτυξη

Ο στόχος της Ένωσης να προάγει την κοινωνική πρόοδο απεικονίζεται στην δέσμευση που έχει αναλάβει να μειωθούν στο ελάχιστο οι διαφορές μεταξύ των περιφερειών της . Ο στόχος της μείωσης αυτής, αναφέρεται ήδη στις ίδιες τις ιδρυτικές Συνθήκες και κυρίως με τα Διαρθρωτικά Ταμεία οι κάτοικοι των μη πλεονεκτικών περιοχών εξασφαλίζουν ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο.

Για να καταστεί δυνατή η επίτευξη των στόχων της Ένωσης, τα χρηματοδοτικά μέσα τα οποία χορηγούνται στα Διαρθρωτικά Ταμεία δεν έπαψαν να αυξάνονται. Από το 1958 έως το 1988, τα ταμεία αυτά διέθεσαν συνολικά δημοσιονομικά κονδύλια ύψους 58,4 δις ECU.

Για την περίοδο προγραμματισμού 1989-1993, οι σχετικές πιστώσεις ανήλθαν περίπου σε 64 δις ECU (τιμές 1989), ενώ για την περίοδο 1994-1999 αναμένεται να φθάσουν τα 154,5 δις ECU (σε τιμές 1994). Σ' αυτά άλλωστε θα πρέπει να προστεθούν και οι επιχορηγήσεις του Ταμείου Συνοχής καθώς και τα δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

Ο ρόλος της Κοινότητας δεν είναι ωστόσο μόνο χρηματοδοτικός. Η «προστιθέμενη αξία» της επιδιωκόμενης δράσης είναι και ποιοτική. Εκδηλώνεται με τα θετικά έμμεσα αποτελέσματα που προκαλούνται από την ανταλλαγή εμπειριών, της τεχνογνωσίας και των ικανοτήτων εισαγωγής καινοτομιών που διαθέτει η Κοινότητα, μέσω της εταιρικής σχέσης όπου κάθε μέρος έχει τις δικές του αρμοδιότητες. Είναι ο καλύτερος τρόπος για να αναλάβουν οι περιφέρειες της Ευρώπης την ευθύνη της ανάπτυξης τους, συμβάλλοντας συγχρόνως στην οικοδόμηση της Ευρώπης.

Τρεις βασικές αρχές διέπουν τη δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη δυνατή ενίσχυση των περιφερειών:

1. Ενεργή συμμετοχή όλων των υπευθύνων σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.
2. Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων για λήψη αποφάσεων σε τοπικό, περιφερειακό και κοινοτικό επίπεδο εξασφαλίζοντας τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα και υπευθυνότητα (επικουρικότητα).
3. Σαφής δέσμευση ότι τα κοινοτικά κονδύλια χρησιμοποιούνται επιπλέον και όχι έναντι των εθνικών κονδυλίων (συμπληρωματικότητα).

Το άνοιγμα των συνόρων, το 1993, αποτελούσε για τις μειονεκτούσες περιφέρειες μια ακόμη πρόκληση. Υπήρχε ο κίνδυνος να επωφεληθούν από την διευρυμένη αγορά κυρίως οι περιφέρειες οι οποίες διέθεταν τα μέσα για να ελκύσουν το ενδιαφέρον των επενδυτών. Για το λόγο αυτό, το 1986, περιηλήφθη στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, ως απαραίτητο συμπλήρωμα της ενιαίας αγοράς, ο στόχος της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, δηλαδή η βούληση για μείωση των διαφορών μεταξύ των περιφερειών της κοινότητας . Αυτό είχε ως συνέπεια από την 1^η Ιανουαρίου 1989 τη ριζική μεταρρύθμιση και την αύξηση των χρηματοδοτικών μέσων των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης Ε.Τ.Π.Α., Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Ε.Κ.Τ., Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων).

1.5 Τα Κοινοτικά Μέσα Κοινωνικής και Οικονομικής Συνοχής.

(α) Τα διαρθρωτικά ταμεία

Το μεγαλύτερο μέρος της διαρθρωτικής δράσης της Κοινότητας χρηματοδοτείται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία:

Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α)**, το οποίο ιδρύθηκε το 1975 και του οποίου οι παρεμβάσεις περιορίζονται στις μειονεκτούσες περιφέρειες και αφορούν κυρίως τις παραγωγικές επενδύσεις, την υποδομή και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.)**, η δράση του οποίου επικεντρώνεται στην επαγγελματική κατάρτιση και στις ενισχύσεις για προσλήψεις.

Το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα Προσανατολισμού (Ε.Γ.Τ.Π.Ε-Π)**, το οποίο στηρίζει την προσαρμογή των γεωργικών διαρθρώσεων και τις ενέργειες αγροτικής ανάπτυξης.

Τα **Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (Χ.Μ.Π.Α.)**, το οποίο στηρίζει από το 1993, την προσαρμογή των διαρθρώσεων του κλάδου αυτού.

(β) Τα άλλα Μέσα Συνοχής

Το **Ταμείο Συνοχής**, το οποίο ιδρύθηκε με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και λειτουργεί παράλληλα με τα υπάρχοντα διαρθρωτικά ταμεία, στόχο έχει να διευκολύνει τις 4 χώρες των οποίων το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. ήταν χαμηλότερο από το 90% του κοινοτικού μέσου όρου το 1992, δηλαδή την Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Ιρλανδία και την Ισπανία να προετοιμαστούν για την Ο.Ν.Ε. Παρεμβαίνει σε ολόκληρη την επικράτεια τους για να στηρίξει έργα στον τομέα του περιβάλλοντος και των διευρωπαϊκών δικτύων υποδομής των μεταφορών. Για την περίοδο 1993-1999, το νέο αυτό ταμείο διέθεσε πιστώσεις ύψους 15,5 δις ECU.

Η **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Ε.)**, συμμετέχει επίσης με τα δάνεια που χορηγεί, στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Έτσι το 1994, διέθεσε 12 δισεκατ. ECU για την περιφερειακή ανάπτυξη.

1.6 Αναπτυξιακά Προγράμματα.

Τα διαρθρωτικά ταμεία χρησιμοποιούνται για την χρηματοδότηση των αναπτυξιακών προγραμμάτων, για τα οποία καταρτίζεται ιδιαίτερος προϋπολογισμός. Δύο είναι οι πηγές προέλευσης των αναπτυξιακών προγραμμάτων : (α) η εθνική πρωτοβουλία και (β) η κοινοτική πρωτοβουλία

Τα προγράμματα εθνικής πρωτοβουλίας εκπονούνται με βάση είτε τα αναπτυξιακά σχέδια είτε τα ενιαία έγγραφα προγραμματισμού, τα οποία υποβάλλονται από τα κράτη μέλη. Η διαφορά τους έγκειται στο ότι για τα αναπτυξιακά σχέδια απαιτείται διαπραγμάτευση με την επιτροπή, για να συνταχθούν τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (Κ.Π.Σ.), τα οποία πρέπει τα ίδια να καταλήξουν σε προγράμματα που εγκρίνονται αργότερα, ενώ τα Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού περιλαμβάνουν ήδη από την αρχή τις προτάσεις προγραμμάτων και μπορούν επομένως να τεθούν σε εφαρμογή αμέσως μόλις εγκριθούν από την Επιτροπή

Τα προγράμματα κοινοτικής πρωτοβουλίας εκπονούνται με βάση κατευθύνσεις που καθορίζει η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συμπληρώνουν τα Κ.Π.Σ. και τα Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού και συμβάλουν στην επίλυση των προβλημάτων που έχουν ιδιαίτερες συνέπειες σε επίπεδο Κοινότητας. Οι πρωτοβουλίες όμως προβλέπονται από το συντονιστικό κανονισμό για την αναδιάρθρωση των κοινοτικών ταμείων με βάση τον οποίο διατίθεται στην ευρωπαϊκή επιτροπή το 15% του προϋπολογισμού των ταμείων για την χρηματοδότηση των πρωτοβουλιών αυτών. Για την περίοδο 1994-1999 προβλέπονταν 13 κοινοτικές πρωτοβουλίες.

Από την άποψη του ύψους του προϋπολογισμού τους οι κοινοτικές πρωτοβουλίες είναι πολύ μικρότερης σημασίας από ότι το Κ.Π.Σ., όπως δηλώνει και το ποσοστό του 15%. Η σημασία τους όμως από την άποψη του προγραμματισμού είναι μεγάλη για τους ακόλουθους λόγους :

1. Αποτελούν εξ' ορισμού στοιχείο ενίσχυσης του κοινοτικού προγραμματισμού έναντι του εθνικού, παρότι τα επιχειρησιακά τους προγράμματα καταρτίζονται στο εθνικό πλαίσιο και εγκρίνονται από την επιτροπή μετά από διαβουλεύσεις με τα κράτη – μέλη.
2. Αποτελούν στοιχείο μερικής παράκαμψης του εθνικού επιπέδου προγραμματισμού και αποκατάστασης άμεσων σχέσεων μεταξύ κοινότητας και τοπικών φορέων.
3. Δεν αναφέρονται απλώς στην πραγματοποίηση έργων αλλά διαμορφώνουν στρατηγικού χαρακτήρα λειτουργίες στο περιφερειακό – τοπικό επίπεδο μεταξύ των οποίων η σημαντικότερη είναι η μονιμότερη συγκρότηση και προγραμματική λειτουργία τοπικών φορέων, καθώς και η διασύνδεση τους σε διατοπικό και διακρατικό επίπεδο.

1.7 Οι αρχές της διαρθρωτικής δράσης.

(α) Συγκέντρωση σε 5 στόχους

Μετά από τη μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων το 1988 και τη συμπλήρωση της με την αναθεώρηση των κανονισμών το 1993, η δράση των διαρθρωτικών ταμείων και του Χ.Μ.Π.Α επικεντρώνεται στους ακόλουθους πέντε βασικούς στόχους (στην παρένθεση σημειώνεται ποια από τα Διαρθρωτικά Ταμεία καλούνται να συμβάλουν στην υλοποίηση του καθενός από τους στόχους αυτούς).

Στόχος 1 : Ανάπτυξη και διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιοχών (Ε.Τ.Π.Α , Ε.Κ.Τ , FEOGA – Τμήμα Προσανατολισμού.)

Στόχος 2 : Ανασυγκρότηση των περιφερειών ή τμημάτων περιοχών που πλήττονται σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή (Ε.Τ.Π.Α , Ε.Κ.Τ)

Στόχος 3 : Καταπολέμηση της ανεργίας μακράς διάρκειας και διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης των νέων καθώς και των ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας (Ε.Κ.Τ)

Στόχος 4 : Διευκόλυνση της προσαρμογής των εργαζομένων στις βιομηχανικές μεταβολές και την εξέλιξη των συστημάτων παραγωγής (ΕΚΤ)

Στόχος 5 : Προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης με :

5α : επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων στο πλαίσιο της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (FEOGA – Τμήμα Προσανατολισμού και ΧΜΠΑ) .

5β : Διευκόλυνση της ανάπτυξης και διαρθρωτικής προσαρμογής των αγροτικών ζωνών . (Ε.Τ.Π.Α , Ε.Κ.Τ. , FEOGA – Τμήμα Προσανατολισμού.)

Οι στόχοι 1 , 2 και 5β έχουν «περιφερειακό» χαρακτήρα δηλαδή εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες περιφέρειες οι οποίες επιλέγονται με κριτήρια που ορίζουν οι κανονισμοί . Αντίθετα , οι στόχοι 3 , 4 και 5α είναι «οριζόντιοι» δηλαδή καλύπτουν το σύνολο του κοινοτικού εδάφους .

Ας σημειωθεί ότι μια περιφέρεια δεν μπορεί να είναι επιλέξιμη παρά μόνο σε έναν από τους «περιφερειακούς» στόχους 1 , 2 και 5β .

Η Ελλάδα καλύπτεται στο σύνολο της από τον στόχο 1 . Επιπλέον εφαρμόζονται στο έδαφος της και οι «οριζόντιοι» στόχοι 3, 4 και 5α .

Η αναθεώρηση του 1993 δεν τροποποιεί τον ορισμό των στόχων 1 και 2 . Ο νέος όμως στόχος 3 συγκεντρώνει κάτω από ένα ενιαίο στόχο τους προηγούμενους στόχους 3 και 4 ενώ παράλληλα επεκτείνεται και «στη διευκόλυνση της επαγγελματικής αποκατάστασης των ατόμων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας» .

Ο νέος στόχος 4 εξασφαλίζει την εκπλήρωση των νέων καθηκόντων που προβλέπονται για το Ε.Κ.Τ στην Συνθήκη του Μάαστριχτ , δηλαδή «τη διευκόλυνση της προσαρμογής των εργαζομένων στις βιομηχανικές μεταβολές και στην εξέλιξη των συστημάτων παραγωγής» .

Τέλος , ο στόχος 5 α διευρύνεται και περιλαμβάνει , επιπλέον των όσων ήδη κάλυπτε , και την ενίσχυση (μέσω Χ.Μ.Π.Α) του εκσυγχρονισμού και της αναδιάρθρωσης της αλιείας .

(β) Εταιρική σχέση

Η εταιρική σχέση που αποτελούσε μια από τις καινοτομίες της μεταρρύθμισης του 1988 προβλέπει στενή συνεργασία , σε όλα τα στάδια του προγραμματισμού , μεταξύ της Επιτροπής και όλων των αρμόδιων αρχών σε εθνικό , περιφερειακό , τοπικό ή άλλο επίπεδο , οι οποίες ορίζονται από το αντίστοιχο κράτος μέλος .

Οι κανονισμοί προβλέπουν επέκταση της εταιρικής σχέσης , πέραν των ανωτέρων αρχών και σε αρμόδιους οργανισμούς , συμπεριλαμβανομένων , ανάλογα με τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές των οικονομικών και κοινοτικών εταιριών .

(γ) Προσθετικότητα

Στους νέους κανονισμούς ορίζεται πλέον σαφέστερα ότι τα κονδύλια που διαθέτει το κράτος μέλος στις κατηγορίες έργων και προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα , θα πρέπει να μείνουν στο ίδιο τουλάχιστον επίπεδο με αυτό της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού (1989 – 93) , λαμβανομένων βέβαια υπόψη των ειδικών παραγόντων , όπως οι τυχόν ιδιαίτερες μακροοικονομικές συνθήκες κ.λ.π . Στόχος της αρχής αυτής είναι να μην υποκαταστήσουν οι αυξημένοι κοινοτικοί πόροι τις μέχρι σήμερα αντίστοιχες εθνικές δαπάνες , αλλά να προστεθούν σ ' αυτές ώστε ν ' αυξηθεί αντίστοιχα το μέγεθος της συνολικής παρέμβασης .

(δ) Συγκέντρωση των πόρων στις λιγότερες αναπτυγμένες περιοχές

Από δημοσιονομική άποψη , οι αναθεωρημένοι κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων επιφέρουν σημαντικές μεταβολές ως προς το συνολικό ύψος των πόρων αλλά και ως προς τα ποσοστά κοινοτικής συγχρηματοδότησης για τις περιφέρειες του στόχου 1 .

Το σύνολο των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 1994 – 99 ανέρχεται σε 141,4 δις . ECU (τιμές 1994) έναντι περίπου 60 δις ECU (τιμές 1989) της περιόδου 1989 – 93 . Από τους πόρους αυτούς ποσό 96 , 3 δις ECU (τιμές 1992) , δηλαδή το 68% , αφορά τις περιοχές του στόχου 1 (στις οποίες ανήκει η Ελλάδα) έναντι 38,2 δις ECU(τιμές 1989) της περιόδου 1989 - 93 .

Ειδικότερα δε για την ομάδα των 4 κρατών μελών «Συνοχής» (δηλαδή Ελλάδα , Ιρλανδία , Ισπανία , Πορτογαλία τις οποίες αφορά το νέο Ταμείο Συνοχής) , το σύνολο των πόρων στόχου 1 ανέρχεται , για την ίδια περίοδο , σε 61,7 δις ECU . Αν στο ποσό αυτό προστεθούν και οι πόροι του Ταμείου Συνοχής 1994 – 99 , το τελικό ποσό ανέρχεται σε 75,4 δις ECU , πράγμα που

επιτρέπει το διπλασιασμό των πόρων του στόχου 1 μεταξύ 1992 και 1999 για την ομάδα των τεσσάρων αυτών χωρών συνολικά . Από το ποσό των 75,4 δις ECU, στην Ελλάδα αναλογούν πόροι ύψους 16,8 δις ECU (τιμές 1992) .

Σε ότι αφορά τα ποσοστά κοινοτικής συγχρηματοδότησης , διατηρείται ο γενικός κανόνας του ανώτατου ποσοστού 75 % για τις περιοχές του στόχου 1. Ειδικά όμως για τις περιοχές στόχου 1 των 4 κρατών μελών «Συνοχής» το ποσοστό αυτό , σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να ανέλθει σε 80 % του συνολικού κόστους της αντίστοιχης δράσης , ενώ μπορεί να φτάσει και το 85% για τις ιδιαίτερα απομακρυσμένες περιφέρειες καθώς και για τα ελληνικά νησιά .

1.8 Πεδίο δράσης των ταμείων.

Οι κανονισμοί ορίζουν το πεδίο δράσης κάθε ταμείου. Συνοπτικά οι τομείς που καλύπτονται είναι οι εξής :

Ε.Τ.Π.Α. :

- ◆ Παραγωγικές επενδύσεις που επιτρέπουν τη δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης.
- ◆ Επενδύσεις σε έργα υποδομής με πεδίο εφαρμογής που ποικίλει ανάλογα με τους στόχους, συμπεριλαμβανομένων των διευρωπαϊκών δικτύων στις περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για το στόχο 1.
- ◆ Επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της υγείας στις περιφέρειες που είναι επιλέξιμες για το στόχο 1.
- ◆ Ενδογενής ανάπτυξη : τοπική ανάπτυξη και ΜΜΕ.
- ◆ Ενέργειες έρευνας και ανάπτυξης.
- ◆ Επενδύσεις συνδεδεμένες με το περιβάλλον.

Ε.Κ.Τ. :

- ◆ Η επαγγελματική ένταξη των ανέργων που απειλούνται από μακροχρόνια ανεργία .
- ◆ Η επαγγελματική ένταξη των νέων που αναζητούν εργασία.
- ◆ Η προώθηση της ισότητας ευκαιριών στην αγορά εργασίας .
- ◆ Η προσαρμογή των εργαζομένων στις βιομηχανικές μεταλλαγές.
- ◆ Η σταθερότητα και η αύξηση της απασχόλησης .
- ◆ Η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της έρευνας, της επιστήμης και τη τεχνολογίας.
- ◆ Η ενίσχυση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Ε.Γ.Τ.Π.Ε. - Προσανατολισμός :

- ◆ Μέτρα που αποσκοπούν στη στήριξη των γεωργικών εισοδημάτων και τη διατήρηση μιας βιώσιμης γεωργικής κοινότητας στις ορεινές ή μειονεκτικές περιοχές.
- ◆ Ενθάρρυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών.
- ◆ Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαρθρώσεων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- ◆ Μέτρα ενθάρρυνσης της δημιουργίας ενώσεων παραγωγών .
- ◆ Μετατροπή, διαφοροποίηση, αναπροσανατολισμός και βελτίωση της ποιότητας της γεωργικής παραγωγής.
- ◆ Ανάπτυξη της αγροτικής υποδομής.
- ◆ Ενθάρρυνση των τουριστικών επενδύσεων.
- ◆ Αλλά μέτρα, όπως πρόληψη φυσικών καταστροφών, ανάπτυξη οικισμών, προστασία της αγροτικής κληρονομιάς, ανάπτυξη και αξιοποίηση του περιβάλλοντος και του αγροτικού χώρου και μέτρα χρηματοοικονομικής τεχνικής.

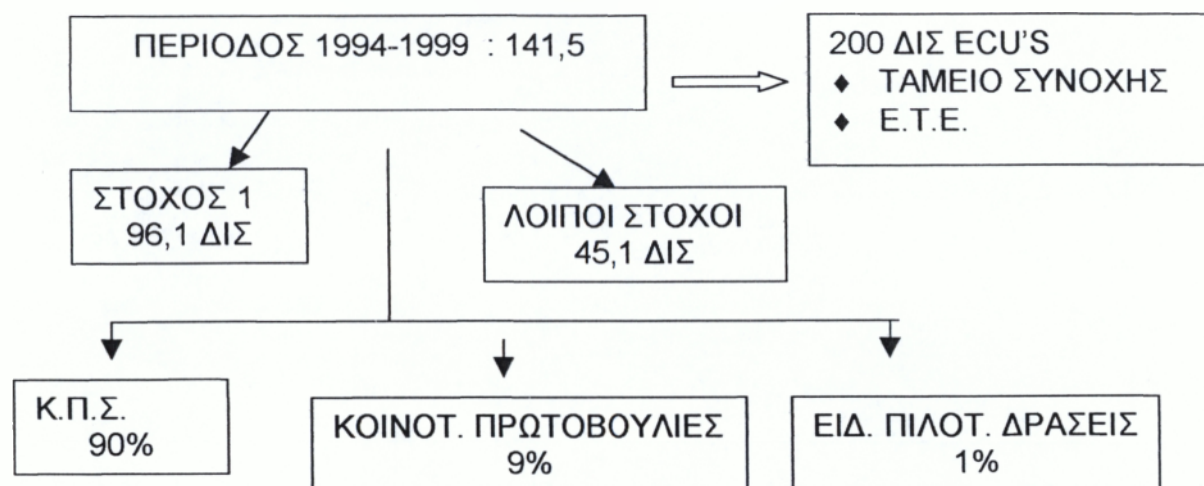
Χ.Μ.Π.Α. :

Το πεδίο δράσης του Χ.Μ.Π.Α. αντιστοιχεί συνολικά σε αυτά των παλαιών χρηματοδοτικών μέσων της αλιείας [εκτός των διαρθρωτικών ταμείων ή όσων εντάσσονται στο στόχο 5^α] :

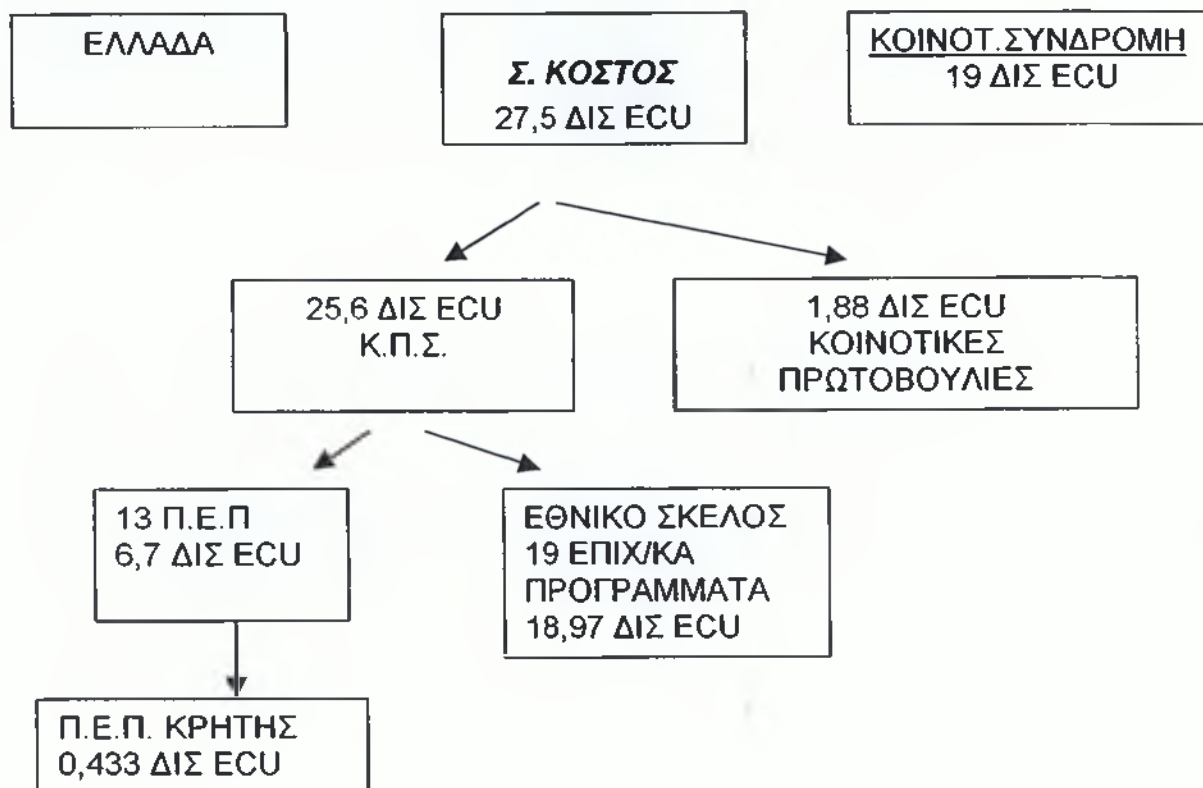
- ◆ Αναπροσαρμογές των αλιευτικών προσπαθειών.
- ◆ Εκσυγχρονισμός του στόλου .
- ◆ Ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας.
- ◆ Προστασία ορισμένων θαλάσσιων περιοχών.
- ◆ Εξοπλισμός αλιευτικών προϊόντων.
- ◆ Μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων.
- ◆ Μεταποίηση των προϊόντων.

Κάθε ταμείο μπορεί επίσης να συμμετέχει στη χρηματοδότηση μέτρων τεχνικής βοήθειας και πρότυπων πειραματικών έργων ή έργων επίδειξης.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Πηγή : Πρόγραμμα Επιμόρφωσης νέων Επιστημόνων στα Πλαίσια του σχεδίου « Ι.Καποδίστριας ».

1.9 Διαδικασία προγραμματισμού .

Η περίοδος προγραμματισμού που αναφερόμαστε καλύπτει 6 χρόνια (1994-1999). Η διαδικασία που προβλέπεται διατηρεί στο μεγαλύτερο μέρος της τις αρχές των κανονισμών της προηγούμενης περιόδου.

Σε ότι αφορά ειδικότερα τα κράτη μέλη που το σύνολο του εδάφους τους είναι επιλέξιμο στον στόχο1 (όπως η Ελλάδα) προβλέπονται τα ακόλουθα:

Το κράτος μέλος οφείλει, το αργότερο μετά από 3 μήνες από τη θέση σε ισχύ των αναθεωρημένων κανονισμών, να υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Π.Α.) . Στο Σ.Π.Α. πρέπει να αναλύονται η υφιστάμενη κατάσταση και τα αποτελέσματα των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της προηγούμενης περιόδου, να περιγράφεται η αναπτυξιακή στρατηγική που θα ακολουθηθεί και η εκ των προτέρων εκτίμηση των αποτελεσμάτων της, να αξιολογείται η επίπτωση της στρατηγικής αυτής στο περιβάλλον και να δηλώνονται οι κοινοτικοί και εθνικοί πόροι που θα χρησιμοποιηθούν.

Το Σ.Π.Α., εκτός από τις παρεμβάσεις βάσει του στόχου 1, περιλαμβάνει και τις παρεμβάσεις δυνάμει του στόχου 5α. Είναι επίσης δυνατόν να περιλαμβάνει και τις προτάσεις που θα αναληφθούν βάσει των στόχων 3 και 4, αν το αντίστοιχο κράτος μέλος δεν επιθυμεί να υποβάλλει ξεχωριστά σχέδια για τους στόχους αυτούς.

Η Επιτροπή αξιολογεί στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης το υποβαλλόμενο Σ.Π.Α. και το αργότερο σε 6 μήνες μετά την υποβολή του, εγκρίνει, σε συμφωνία με το αρμόδιο κράτος μέλος, το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Κ.Π.Σ.) για όλη την περίοδο προγραμματισμού . Το Κ.Π.Σ. είναι δηλαδή το προϊόν της συμφωνίας στην οποία, με βάση το Σ.Π.Α. που έχει υποβληθεί και συζητηθεί, καταλήγουν το αντίστοιχο κράτος μέλος και η Επιτροπή, και περιλαμβάνει:

- ♦ τους άξονες της αναπτυξιακής στρατηγικής.
- ♦ Τις μορφές των παρεμβάσεων.
- ♦ Το χρηματοδοτικό σχέδιο.
- ♦ Τη διάρκεια των παρεμβάσεων.

Η έγκριση όμως του Κ.Π.Σ. δεν αρκεί για να αρχίσει η εκταμίευση κοινοτικών πόρων. Η χρηματοδότηση μπορεί να αρχίσει μόνο με την έγκριση των μορφών παρέμβασης. Δηλαδή των συγκεκριμένων σχημάτων εφαρμογής

Οι μορφές παρέμβασης είναι :

- ♦ Συγχρηματοδότηση λειτουργικών προγραμμάτων, (δηλαδή συνεκτικών συνόλων πολυετών ενεργειών, που μπορούν να χρηματοδοτούνται από ένα ή περισσότερα Διαρθρωτικά Ταμεία). Τα λειτουργικά προγράμματα αποτελούν την κύρια μορφή παρέμβασης των Διαρθρωτικών Ταμείων).
- ♦ Συγχρηματοδότηση εθνικών συστημάτων κινήτρων για παραγωγικές επενδύσεις.

- ♦ Παροχή συνολικών επιχορηγήσεων τις οποίες διαχειρίζεται ένας ενδιάμεσος φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος, με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής.
- ♦ Χρηματοδότηση μεμονωμένων έργων καταλλήλου μεγέθους.
- ♦ Ενέργειες τεχνικής βοήθειας.

Στην περίπτωση της Ελλάδας, προβλέπονται δύο μεγάλες κατηγορίες λειτουργικών προγραμμάτων, τα εθνικά και τα περιφερειακά.

Τα εθνικά προγράμματα καλύπτουν το σύνολο της χώρας και αφορούν συγκεκριμένους τομείς (π.χ. μεταφορές, ενέργεια, συνεχιζόμενη κατάρτιση, γεωργικές αναδιαρθρώσεις κ.λ.π.). Τα περιφερειακά προγράμματα (αποκαλούμενα Π.Ε.Π., δηλαδή Πολυταμειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα χρηματοδοτούνται και από τα 3 Διαρθρωτικά Ταμεία και αντιστοιχούν στην κάθε μια από της 13 περιφέρειες της χώρας. Τα εθνικά προγράμματα συντάσσονται από τα υπεύθυνα για τους αντίστοιχους τομείς Υπουργεία ή φορείς(π.χ. ΥΠΕΧΩΔΕ, ΟΤΕ, Υπ. Βιομηχανίας κ.λ.π.) ενώ τα περιφερειακά προγράμματα από τις αντίστοιχες περιφέρειες.

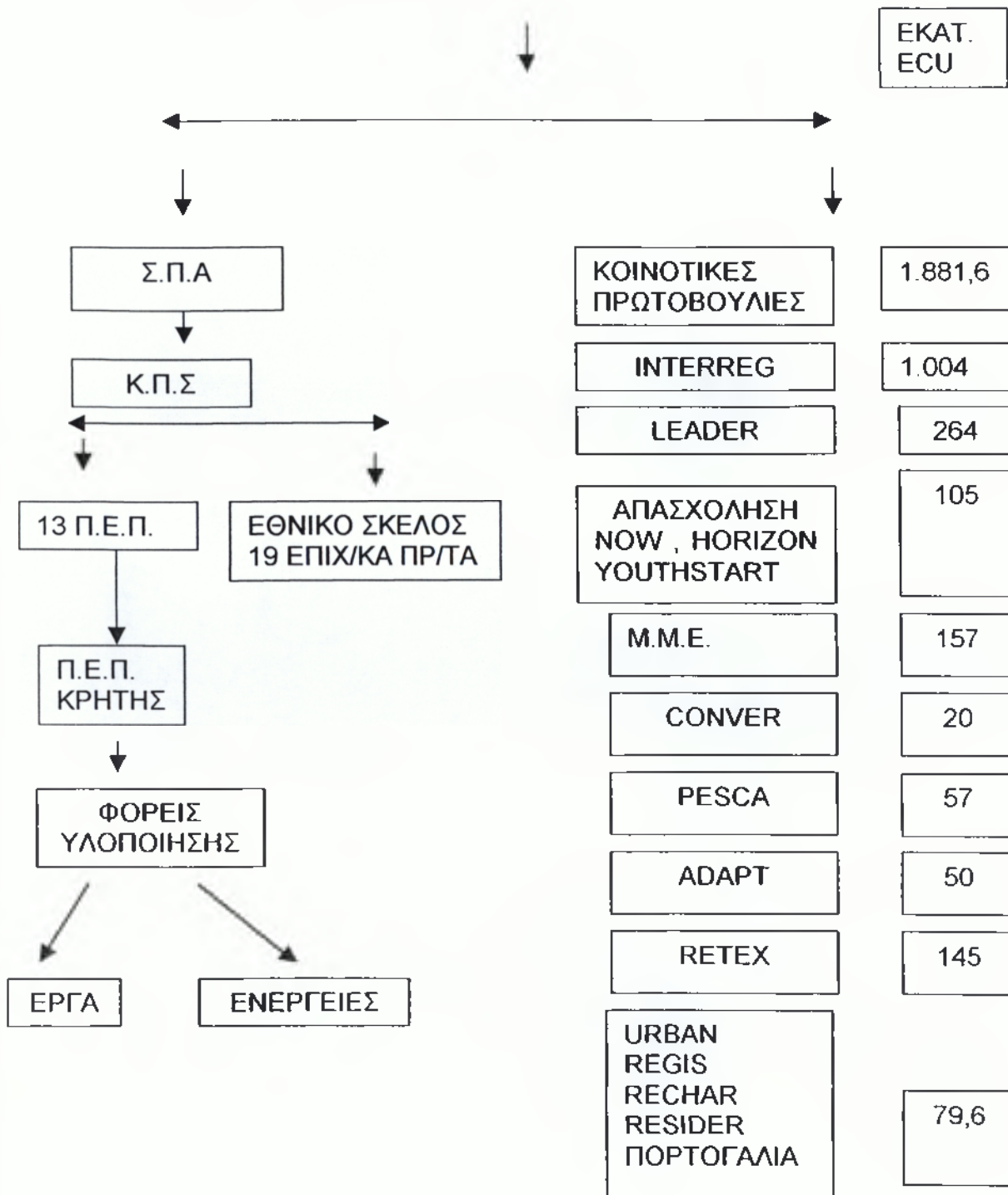
Τα εθνικά προγράμματα των οποίων η χρηματοδότηση γίνεται από το ΕΤΠΑ (ή τα πολυταμειακά προγράμματα των οποίων η χρηματοδότηση γίνεται από το ΕΤΠΑ και κατά μικρότερο μέρος από τα άλλα ταμεία) κατά κανόνα υποβάλλονται στην Επιτροπή από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (ΥΠΕΘΟ). Το ίδιο υπουργείο υποβάλλει στην Επιτροπή και όλα τα Περιφερειακά Προγράμματα. Πρέπει εξάλλου να σημειωθεί ότι το ΥΠΕΘΟ έχει την ευθύνη του συντονισμού της υλοποίησης όλου του Κ.Π.Σ.

Για τα εθνικά προγράμματα που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό (και χρηματοδοτούνται συνολικά ή εν μέρει από το Ε.Κ.Τ.) τον συντονισμό ασκεί το Υπουργείο Εργασίας.

Τέλος, τα προγράμματα που αφορούν τη γεωργική ανάπτυξη, τις αναδιαρθρώσεις, την αλιεία, την υδατοκαλλιέργεια κ.λ.π.(και χρηματοδοτούνται, συνολικά ή εν μέρει, από το FEOGA - Τμ. Προσανατολισμού ή το Χ.Μ.Π.Α) συντάσσονται και υποβάλλονται στην Επιτροπή από το Υπουργείο Γεωργίας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Πηγή : Πρόγραμμα επιμόρφωσης νέων επιστημόνων στα πλαίσια του σχεδίου «ι.καποδιστριας».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

- ◆ Η Ευρωπαϊκή Ένωση . Ενα οδοιπορικό στην ιστορία , τους θεσμούς και της βασικές πολιτικές της.
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Μαρτιος 1998
- ◆ Διαρθρωτικά Ταμεία και Ταμείο Συνοχής . Κανονιστικά κείμενα και σχόλια .
Ευρωπαϊκή Ένωση .
Ιανουάριος 1996.
- ◆ Κοινοτικό Πλαισιο Στήριξης 1994 –1999
Προγράμμά Επιμόρφωσης Νέων Επιστημόνων στα πλαίσια του σχεδίου
« Ι. Καποδίστριας ».
Γ. Μπαλαντινάκης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 1994 -1999

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ 1994 -1999

2.1. Επεξεργασία, πεδίο και περιεχόμενο.

Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (Κ.Π.Σ.) καθορίζονται σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης και κατόπιν αποφάσεως της Επιτροπής. Ένα Κ.Π.Σ. καλύπτει χρονική περίοδο τριών ή έξι ετών.

Κάθε Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης περιλαμβάνει τους άξονες προτεραιότητας για την κοινή δράση της Κοινότητας και του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, τους ειδικούς στόχους τους, ποσοτικά προσδιορισμένους εφόσον το επιτρέπει η φύση τους, την εκτίμηση των αναμενόμενων επιπτώσεων, όσον αφορά επίσης και την απασχόληση, καθώς και τα στοιχεία που αφορούν την συνοχή τους με την οικονομική και κοινωνική και ενδεχομένως περιφερειακή πολιτική του κράτους μέλους.

2.2 Το Κ.Π.Σ. 1994-1999 για την Ελλάδα.

2.2.1. Η Στρατηγική Ανάπτυξης.

Το Κ.Π.Σ. 1994-1999 αποτελεί την συμφωνία της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες στις οποίες θα διατεθούν τα 13,98 δις ECU που αναλογούν στην Ελλάδα από τα Διαρθρωτικά Ταμεία για την περίοδο 1994-1999. Στο ποσό αυτό δεν συμπεριλαμβάνονται οι πόροι του Ταμείου Συνοχής, ούτε αυτοί που θα προσέλθουν από τις κοινοτικές πρωτοβουλίες.

Οι βασικές κατευθύνσεις της αναπτυξιακής στρατηγικής, μέσω της οποίας το Κ.Π.Σ. θα συμβάλει στην ανάπτυξη και τη σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας είναι :

- ♦ Ενίσχυση του παραγωγικού τομέα με ειδικά μέτρα τα οποία αποσκοπούν στη δημιουργία ενός κλίματος που θα αντιστρέψει την μακρού υφιστάμενη τάση μείωσης των επενδύσεων. Η προσπάθεια αυτή θα υποστηριχτεί επίσης με μια ριζική αλλαγή της βιομηχανικής στρατηγικής, σε σχέση με το παρελθόν, καθώς και με μία καινοτομική προσέγγιση σε ότι αφορά την τουριστική ανάπτυξη. Επί πλέον θα ενισχυθεί η παραγωγικότητα της γεωργίας και η προσαρμογή των γεωργικών δομών στο αυξανόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον του τομέα.
- ♦ Μεγάλες επενδύσεις υποδομής που συνδέονται με τον παραγωγικό τομέα, όπως μεταφορές, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια. Με στόχο την υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής στη μεγαλύτερη δυνατή έκταση, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη τις δυσκολίες των δημοσίων οικονομικών , το Κ.Π.Σ.

προτείνει να ενθαρρυνθεί, όπου αυτό είναι δυνατόν, η συμμετοχή και ιδιωτικών κεφαλαίων στη χρηματοδότηση των μεγάλων έργων υποδομής, και ιδίως του δικτύου αυτοκινητοδρόμων.

- ♦ Ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, με σκοπό τη διεύρυνση της επιστημονικής και τεχνολογικής βάσης της οικονομικής δραστηριότητας και την αύξηση της παραγωγικότητας. Η προτεινόμενη βελτίωση του συστήματος εκπαίδευσης-επαγγελματικής κατάρτισης μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην προώθηση του στόχου αυτού και γενικότερα, στην οικονομική ανάπτυξη και στην προώθηση της απασχόλησης.

Οι παρεμβάσεις στις παραπάνω τρεις μεγάλες κατηγορίες, θα συμπληρωθούν με έργα στον τομέα του περιβάλλοντος, του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, της υγείας κ.λ.π. που θα βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού.

Σημαντική θα είναι η συμβολή του Κ.Π.Σ. στην ελληνική οικονομία. Οι Κοινοτικοί πόροι του Κ.Π.Σ. θα φθάσουν σε μέσο ετήσιο όρο, το 4,8% του Α.Ε.Π. Σύμφωνα εξ'άλλου με της εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Κ.Π.Σ. θα αυξήσει κατά 0,9% τον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του Α.Ε.Π., ενώ σε ότι αφορά την απασχόληση, εκτιμάται ότι αν δεν υπήρχε το Κ.Π.Σ., οι θέσεις εργασίας στα τέλη της περιόδου θα ήταν κατά 100.000 περίπου λιγότερες.

Παράλληλα, οι ενέργειες που θα χρηματοδοτήσει το Κ.Π.Σ. θα βοηθήσουν την Ελλάδα να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που προσφέρει το άνοιγμα των αγορών των χωρών της Κεντρικής/ Ανατολικής Ευρώπης και ιδιαίτερα των Βαλκανίων.

2.2.2 Οι αναπτυξιακοί άξονες .

Για την εφαρμογή της προαναφερόμενης στρατηγικής, το Κ.Π.Σ. 1994-1999 στηρίζεται στους ακόλουθους πέντε αναπτυξιακούς άξονες :

- ♦ Επενδύσεις σε μεγάλα έργα υποδομής, που θα μειώσουν την περιφερειακότητα της χώρας και θα δημιουργήσουν ένα περιβάλλον ευνοϊκό για παραγωγικές επενδύσεις.
- ♦ Βελτίωση των συνθηκών ζωής, με ολοκληρωμένες δράσεις στους τομείς περιβάλλοντος, υγείας και πρόνοιας, πολεοδομικής ανάπτυξης.
- ♦ Ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, με την εφαρμογή μιας νέας βιομηχανικής πολιτικής και με τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, της αλιείας και του τουρισμού.
- ♦ Ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, προώθηση της απασχόλησης και ενίσχυση των δομών της αγοράς εργασίας .
- ♦ Μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και άρση της απομόνωσης των νησιώτικων περιοχών.

2.3. Βασικές κατηγορίες Δημοσίων Δαπανών που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Χ.Μ.Π.Α. στα πλαίσια του Κ.Π.Σ. 1994-1999.

ΤΟΜΕΑΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΣΤΟΥΣ %
A. ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	13.954	10.389	47
1.Μεταφορές	7.777,2	4.734,7	26,2
2. Επικοινωνίες	452,2	452,2	1,5
3.Περιβάλλον και νερό	830	830	2,8
4. Υγεία και Πρόνοια	928,6	928,6	3,1
5. Ενέργεια	2.117,5	1.737,0	7,1
6. Λοιπά (Μετρό Αθήνας-θεσ/νίκης)	1.849,3	1.707,4	6,2
B. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	4.708,4	4.463,3	15,8
1.Αρχική Εκπαίδευση και κατάρτιση	2.507,3	2.507,3	8,4
2.Επαγγελματική Κατάρτιση και απασχόληση	1.895,8	1.650,7	6,4
3. Δημόσια Διοίκηση	305,3	305,3	1
Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	10.969	6.107,8	36,9
1. Γεωργία και Αγροτική Ανάπτυξη	4.130,2	3.063,1	13,9
2. Βιομηχανία και Υπηρεσίες	4.419,5	1.573,3	14,9
3. Ερευνά και Τεχνολογία	599,4	441,7	2
4. Τουρισμός και Πολιτισμός	1.820,1	1.029,7	6,1
Δ. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	88,9	88,9	0,3
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	29.721	21.049	100

Πηγή : Σεμινάριο Επιμόρφωσης Νέων Επιστημόνων στα πλαίσια του σχεδίου «Ι.Καποδίστριας».

2.4. Κ.Π.Σ 1994–1999 - Σχέδιο Χρηματοδότησης κατά άξονα και μορφή παρέμβασης.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΣΕ ΕΚΑΤ. ECU	%
ΑΞΟΝΑΣ 1 ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	8.272,20	27,8
ΑΞΟΝΑΣ 2 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	2.690,90	9,1
ΑΞΟΝΑΣ 3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ	7.526,10	25,3
ΑΞΟΝΑΣ 4 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	3.716,30	12,5
ΑΞΟΝΑΣ 5 ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΜΟΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	7.426,90	25
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	88,9	0,3
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Π.Σ.	29.721,3	100
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	3.061,2	

Πηγή : Σεμινάριο Επιμόρφωσης Νέων Επιστημόνων στα πλαίσια του σχεδίου «Ι.Καποδίστριας».

2.5. Η εφαρμογή του Κ.Π.Σ.

Τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζονται στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, ακόμα και σε πολυμερές επίπεδο, σε θέματα μηχανισμών, μεθόδων και διαδικασιών που πρέπει να εφαρμόζονται για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των συστημάτων παρακολούθησης και των μεθόδων εκτίμησης και αξιολόγησης.

2.5.1. Η εκ των προτέρων εκτίμηση.

Η εκ των προτέρων εκτίμηση υπάγεται στην αρμοδιότητα και των κρατών μελών και της Επιτροπής και εντάσσεται στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης .

Εκτός από την εκ των προτέρων εκτίμηση, που πραγματοποιείται σε επίπεδο σχεδίων και κοινοτικών πλαισίων στήριξης, οι διάφορες αιτήσεις για την χορήγηση συνδρομής περιέχουν τα αποτελέσματα της εκ των προτέρων εκτίμησης που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη. Η εκτίμηση αυτή αφορά :

- ◆ Τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη που θα προκύψουν μεσοπρόθεσμα από την προτεινόμενη παρέμβαση όσον αφορά τους συγκεντρωνόμενους πόρους.
- ◆ Τη συμβατικότητα των ενεργειών και των προτεινόμενων μέτρων με τις προτεραιότητες του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.
- ◆ Την ύπαρξη επαρκών μηχανισμών εφαρμογής και διαχείρισης.
- ◆ Τη συμβατικότητα των προτεινόμενων ενεργειών και μέτρων με τις άλλες Κοινοτικές πολιτικές και το συνδιασμό επιδοτήσεων – δανείων.

2.5.2. Η παρακολούθηση και οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις.

Η παρακολούθηση αφορά το Κ.Π.Σ. και τις παρεμβάσεις που εφαρμόζονται γι' αυτό. Η παρακολούθηση ενισχύεται με ενδιάμεσες αξιολογήσεις, προκειμένου να δοθεί δυνατότητα να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες ενδεχόμενες προσαρμογές στα Κ.Π.Σ. και στις παρεμβάσεις κατά τη διάρκεια της υλοποίησης.

Η παρακολούθηση και οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις υπάγονται στην αρμοδιότητα της Επιτροπής Παρακολούθησης και πραγματοποιούνται με βάση φυσικούς δείκτες και χρηματοοικονομικούς δείκτες καθώς και δείκτες επιπτώσεων, που ορίζονται στα Κ.Π.Σ. και την εξεταζόμενη παρέμβαση.

Η παρακολούθηση περιέχει την οργάνωση και το συντονισμό της συλλογής των δεδομένων που αφορούν τους χρηματοοικονομικούς φυσικούς δείκτες και δείκτες επιπτώσεων καθώς και τις ποιοτικές πτυχές της εφαρμογής (ιδίως τα κοινωνικοοικονομικά, λειτουργικά, νομικά ή και διαδικαστικά ακόμα θέματα).

Η παρακολούθηση συνίσταται στην εκτίμηση της προόδου εφαρμογής της παρέμβασης και με βάση αυτή συντάσσονται οι ετήσιες εκθέσεις . Οδηγεί, εάν χρειαστεί σε προσαρμογές, ιδίως μετά τα αποτελέσματα των ενδιάμεσων αξιολογήσεων. Οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις περιλαμβάνουν κριτική εξέταση των δεδομένων που συλλέγονται στο πλαίσιο της παρακολούθησης , ακόμα και των ετήσιων εκθέσεων. Οι ενδιάμεσες αξιολογήσεις εκτιμούν με πιο τρόπο επιτυγχάνονται σταδιακά οι επιδιωκόμενοι στόχοι και εξηγούν τις ενδεχόμενες αποκλίσεις, υπολογίζουν δε, τα αναμενόμενα αποτελέσματα της παρέμβασης. Αφορούν επίσης την εγκυρότητα της τρέχουσας παρέμβασης και την καταλληλότητα των επιδιωκόμενων στόχων.

Κατά κανόνα για τις παρεμβάσεις με διάρκεια μεγαλύτερη των τριών ετών πραγματοποιείται μετά το τέλος του τρίτου έτους εφαρμογής, ενδιάμεση αξιολόγηση με στόχο να πραγματοποιηθούν, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, οι αναγκαίες προσαρμογές. Για να διεκπεραιώσει αυτές τις αξιολογήσεις, η Επιτροπή Παρακολούθησης προσφεύγει σε ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

2.5.3. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση.

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση αφορά :

- την κάθε παρέμβαση.
- το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Πραγματοποιείται αφενός με βάση τα στοιχεία, που προκύπτουν από την παρακολούθηση και αφετέρου με τις ενδιάμεσες αξιολογήσεις των εφαρμοζόμενων ενεργειών, και τη συλλογή στατιστική στοιχείων που αφορούν τους δείκτες, οι οποίοι έχουν επιλεγεί κατά τον καθορισμό των στόχων, .

Τα κράτη Μέλη και η Επιτροπή μπορούν να κάνουν χρήση ανεξάρτητων φορέων ή εμπειρογνομένων, οι οποίοι έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες και τα δεδομένα των Επιτροπών Παρακολούθησης . Οι φορείς αυτοί οφείλουν να τηρούν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα κατά την επεξεργασία αυτών των δεδομένων.

2.6. Η παρακολούθηση του Κ.Π.Σ.

2.6.1. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ.

Μια Επιτροπή Παρακολούθησης (Ε.Π), η οποία δημιουργείται στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, έχει την ευθύνη να μεριμνά για την εφαρμογή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης . Η Ε.Π αποτελείται από τους εκπροσώπους του κράτους μέλους στους οποίους περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση, αντιπρόσωποι των αρμοδίων αρχών και οργανισμών, καθώς και από αντιπρόσωπους της Επιτροπής .

Η Επιτροπή Παρακολούθησης καταρτίζει τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας ο οποίος περιέχει τους τρόπους οργάνωσης της. Η Επιτροπή Παρακολούθησης συνέρχεται είτε με πρόσκληση του κράτους μέλους, είτε με πρόσκληση της Επιτροπής, συνεδριάζει δε κατά κανόνα δύο φορές το έτος ή και συχνότερα, εάν αυτό είναι αναγκαίο.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης συνεπικουρείται από μια γραμματεία που είναι αρμόδια για την προετοιμασία της τεκμηρίωσης, των εκθέσεων, της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών των συνεδριάσεων. Τις αρμοδιότητες αυτής της γραμματείας ασκεί η αρχή που είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του Κ.Π.Σ. Τα έγγραφα που απαιτούνται για τις εργασίες των επιτροπών παρακολούθησης πρέπει να είναι διαθέσιμα κατά κανόνα τρεις εβδομάδες πριν από τις συνεδριάσεις των επιτροπών.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. μπορεί να αποφασίσει να δημιουργήσει υποεπιτροπές συμβουλευτικού χαρακτήρα για να συντονίσουν δραστηριότητες σε ειδικούς τομείς, όπως το ανθρώπινο δυναμικό, η βιομηχανική στρατηγική και οι μεγάλες επενδύσεις σε έργα υποδομής.

Όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, για να υπάρχει μια συνεπής προσέγγιση, τα καθήκοντα αυτής της υποεπιτροπής θα τα ασκεί η επιτροπή παρακολούθησης του λειτουργικού προγράμματος « Συνεχιζόμενη κατάρτιση και προώθηση της απασχόλησης». Οι αποφάσεις αυτών των υποεπιτροπών δεν θίγουν τις καθορισμένες εξουσίες των επιτροπών Παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των άλλων μορφών παρέμβασης.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης έχει, μεταξύ άλλων, τα εξής καθήκοντα :

- ♦ Συντονίζει τις διάφορες παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που υπάγονται σε Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, οι οποίες εφαρμόζονται από τις περιφερειακές ή κεντρικές αρχές του εξεταζόμενου κράτους μέλους, καθώς και τα όργανα της Κοινότητας που παρέχουν τις επιδοτήσεις και τα δάνεια και τις συντονίζει με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές, με στόχο την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.
- ♦ Εξασφαλίζει την παρακολούθηση, οργανώνει και εξετάζει τις εργασίες των ενδιάμεσων αξιολογήσεων του Κ.Π.Σ. με βάση τους φυσικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες και τους δείκτες επιπτώσεων που καθορίζονται στα Κ.Π.Σ. σε επίπεδο αξόνων προτεραιότητας και υποαξόνων.
- ♦ Επεξεργάζεται και αποφασίζει για τις ενδεχόμενες προτάσεις τροποποίησης του Κ.Π.Σ., προτείνει τη διάθεση των πόρων οι οποίοι προκύπτουν από την ετήσια αναπροσαρμογή του αρχικού χρονοδιαγράμματος του Κ.Π.Σ. με ενίσχυση ορισμένων εφαρμοζόμενων ενεργειών και / ή με την θέσπιση νέων ενεργειών στο πλαίσιο του εξεταζόμενου Κ.Π.Σ.
- ♦ Αναλύει τακτικά την εξέλιξη σε θέματα ανισοτήτων και αναπτυξιακών καθυστερήσεων με βάση τους δείκτες που προσδιορίζονται στο Κ.Π.Σ.

2.7. Η Μονάδα Οργάνωσης Διοίκησης.

Για την εξασφάλιση της επιτυχούς εφαρμογής του Κ.Π.Σ. 1994-1999, δημιουργήθηκε μία ειδική Μονάδα Οργάνωσης Διοίκησης του Κ.Π.Σ., που τελεί υπό την καθοδήγηση και τον έλεγχο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, χωρίς όμως να είναι ενταγμένη αλλά, παράλληλα, θα διατηρεί και θα ενισχύει τον εποπτικό συντονιστικό ρόλο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Η μονάδα αυτή καλύπτει τις ακόλουθες κατηγορίες αναγκών.

- ◆ Συμπλήρωση του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος «χρηματοδοτικών ροών» με αντίστοιχο σύστημα παρακολούθησης της προόδου του φυσικού αντικειμένου του έργου .
- ◆ Δημιουργία ενός πυρήνα τεχνογνωσίας για επίλυση προβλημάτων εφαρμογής του ΚΠΣ .
- ◆ Επιλογή , συγκρότηση και διάθεση στις διάφορες αρχές και υπηρεσίες , ομάδων ειδικών κατά περίπτωση , εμπειρογνομόνων
- ◆ Διάχυση πληροφόρησης και εμπειρίας και μεταφορά γνώσεων και τεχνογνωσίας

Οι υφιστάμενοι μηχανισμοί για την υποβοήθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων , θα συνεχίσουν να λειτουργούν όσο απαιτείται ώστε να επιτραπεί μία ομαλή μετάβαση στο νέο σύστημα .

2.8. Οι επιπτώσεις του ΚΠΣ στο περιβάλλον .

Η στρατηγική της περιφερειακής ανάπτυξης έχει ως στόχο να επιτύχει μία βιώσιμη ανάπτυξη που θα ενσωματώνει την περιβαλλοντική προστασία στην οικονομική ανάπτυξη και θα εξασφαλίσει την τήρηση των κοινοτικών οδηγιών για το περιβάλλον .

Οι επενδύσεις που θα υλοποιηθούν κατά την εφαρμογή του ΚΠΣ και οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον θα αξιολογηθούν σύμφωνα με την οδηγία 85/337/ΕΟΚ . Από τις προβλεπόμενες επενδύσεις , άλλες δεν επηρεάζουν ουσιαστικά το περιβάλλον π.χ (τηλεπικοινωνίες) , άλλες θα έχουν σημαντικές επιπτώσεις (π.χ ενέργεια , μεταφορές , βιομηχανία) , οπότε θα ληφθούν μέτρα άμβλυνσης της αρνητικής επίδρασης , ενώ άλλες θα επηρεάσουν θετικά το περιβάλλον (π.χ αναδάσωση) .

Τα κριτήρια επιλογής των επί μέρους έργων θα συμπεριλάβουν κριτήρια τήρησης της περιβαλλοντικής Κοινοτικής νομοθεσίας , προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις . Εξ άλλου , τα περιβαλλοντικά μέτρα στα τομεακά προγράμματα , μαζί με τα μέτρα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για το Περιβάλλον , μαζί με τα έργα του Ταμείου Συνοχής , τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και το LIFE θα συμβάλλουν στη βελτίωση της περιβαλλοντικής προστασίας στην Ελλάδα .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

- ◆ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 1994 –1999
Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Νέων Επιστημόνων στα πλαίσια του σχεδίου
« Ι. Καποδίστριας ».
Γ.Μπαλαντινάκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ – Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ – Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

3.1 Συνοπτική επισκόπηση της εξέλιξης του θεσμού.

Κατά την περίοδο της επανάστασης και της δημιουργίας του Ελληνικού κράτους οι συνεχείς αλλαγές και η ρευστότητα της κατάστασης δεν επέτρεψε τη διαμόρφωση μιας συγκροτημένης περιφερειακής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης. Στο πρώτο έτος της επανάστασης δεν υπάρχει ενιαίο διοικητικό κράτος, αλλά τρεις τοπικές κυβερνήσεις .

Η Γερουσία της Δυτικής Ελλάδος, ο Άρειος Πάγος της Ανατολικής Χέρσου Ελλάδος και η Πελοποννησιακή Γερουσία.

Την περίοδο των βαλκανικών πολέμων η πολιτική διοίκηση των περιοχών που καταλαμβάνονταν από τον ελληνικό στρατό, ανατέθηκε σε γενικούς διοικητές, οι οποίοι είχαν ευρύτατες αρμοδιότητες. Ασκούσαν στην περιφέρεια τους όλη τη διοικητική εξουσία, με δικαίωμα να εκδίδουν και νομοθετικές διατάξεις.

Οι πρώτες γενικές διοικήσεις ήταν της Κρήτης, της Μακεδονίας, Νησιών Αιγαίου και της Ηπείρου και της Σάμου. Στην συνέχεια οι γενικές διοικήσεις υφίστανται αλλεπάλληλες μεταβολές ή καταργήσεις.

Οι γενικές διοικήσεις εισήχθησαν σαν θεσμός προσωρινός για να αντιμετωπισθούν τα προβλήματα και οι ανάγκες της διοίκησης των «νέων χωρών» μέχρι να αφομοιωθούν στο διοικητικό σύστημα του Ελληνικού κράτους. Ο θεσμός των γενικών διοικήσεων είχε σαν συνέπεια να καθυστερήσει η νομαρχιακή αποκέντρωση στις περιοχές αυτές. Τέλος το 1955 καταργήθηκε ο θεσμός αυτός και αντικαταστάθηκε από τις «επιθεωρήσεις» (διανομαρχιακές υπηρεσίες). Μεταξύ των διανομαρχιακών αυτών υπηρεσιών υπήρχε μεγάλη ανομοιομορφία ως προς την εδαφική περιοχή κάθε μιας και ως προς την έδρα τους, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στην κατάρτιση αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Το 1970 με νόμο ορίστηκε ότι οι διανομαρχιακές υπηρεσίες κάθε υπουργείου δεν μπορεί να είναι περισσότερες από επτά σε όλη την επικράτεια.

Με τη ρύθμιση αυτή δημιουργήθηκαν 7 μείζονες περιφέρειες.

A) Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης

B) Μακεδονίας

Γ) Ηπείρου

Δ) Θεσσαλίας

E) Πελοποννήσου

ΣΤ) Αττικής και Νήσων

Z) Κρήτης

Το 1973 καταργούνται οι περιφερειακές διοικήσεις, δεν θίγονται όμως οι διανομαρχιακού επιπέδου υπηρεσίες των υπουργείων, που τις συγκροτούσαν, ανάλογα με τις λειτουργικές τους ανάγκες.

Η κατάργηση αυτή είχε σαν αποτέλεσμα να εγκαταλειφθεί η ενιαία διαίρεση της Επικράτειας σε περιφέρειες διανομαρχιακών υπηρεσιών.

Ο Ν 1622/86 προέβλεπε τη χωροταξική διαίρεση της χώρας σε 13 περιφέρειες. Οι περιφέρειες αυτές είναι :

1. Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
2. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
3. Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
4. Περιφέρεια Ηπείρου
5. Περιφέρεια Θεσσαλίας
6. Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
7. Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος
8. Περιφέρεια Αττικής
9. Περιφέρεια Πελοποννήσου
10. Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου
11. Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
12. Περιφέρεια Κρήτης
13. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος

Σκοπός της διοικητικής αυτής διαίρεσης είναι η διευκόλυνση του σχεδιασμού, προγραμματισμού και συντονισμού της περιφερειακής Ανάπτυξης.

Με αυτή τη νέα διαίρεση αναδιαρθρώθηκαν οι υπηρεσίες διανομαρχιακού επιπέδου και οι αρμοδιότητες τους πέρασαν στον «Γραμματέα της περιφέρειας».

3.2. Όργανα της Περιφέρειας

3.2.1. Γενικός Γραμματέας

Ο Γενικός Γραμματέας είναι μετακλητό πρόσωπο και άμεσος εκπρόσωπος της κυβέρνησης στην περιφέρεια. Προϊσταται όλων των πολιτικών, αστυνομικών και λιμενικών υπηρεσιών διανομαρχιακού επιπέδου. Διορίζεται με Προεδρικό Διάταγμα.

3.2.2. Περιφερειακό Συμβούλιο

Το περιφερειακό συμβούλιο ενισχύει τον προγραμματικό ρόλο της περιφέρειας. Σύμφωνα με το Ν. 1622/86 σε κάθε περιφέρεια συνίσταται Περιφερειακό Συμβούλιο που αποτελείται :

- Α) το Γενικό Γραμματέα της περιφέρειας ως πρόεδρό
- Β) τους νομάρχες των Νομαρχιών της περιφέρειας
- Γ) έναν εκπρόσωπο των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων από κάθε Νομό της Περιφέρειας
- Δ) έναν εκπρόσωπο Περιφερειακής Οργάνωσης (επιμελητηρίων κ.λ.π.)

3.3 Οι Αρμοδιότητες της Περιφέρειας.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο αποφασίζει για την κατανομή πιστώσεων του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για έργα Νομαρχιακής και τοπικής σημασίας.

Οι αρμοδιότητες του σύμφωνα με το Ν.1622/86 είναι:

1. Διατυπώνει προτάσεις προς τους Κεντρικούς φόρους για έργα και μέτρα πολιτικής, εθνικής σημασίας, που αφορούν την περιφέρεια αλλά εντάσσονται στο Μεσοχρόνιο εθνικό αναπτυξιακό Πρόγραμμα.
2. Καταρτίζει μετά από προτάσεις των Νομαρχιακών Συμβουλίων το Μεσοχρόνιο Περιφερειακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα.
3. Διαμορφώνει τα πλαίσια για την κατάρτιση των Μεσοχρόνιων Νομαρχιακών Αναπτυξιακών προγραμμάτων της Περιφέρειας και τα εγκρίνει.
4. Καταρτίζει προγράμματα στα πλαίσια του αντίστοιχου εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος και του Μεσοχρόνιου περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος.

Κατανέμει τις πιστώσεις του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για έργα νομαρχιακής και τοπικής σημασίας.

Το θετικό γεγονός της δημιουργίας είναι :

A) Η ενιαιοποίηση των διανομαρχιακών υπηρεσιών υπό το Γενικό Γραμματέα.

B) Η θέσπιση ενός μόνιμου οργάνου διανομαρχιακής συνεργασίας, το περιφερειακό Συμβούλιο, χώρος συνάντησης της κρατικής διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον αναπτυξιακό τομέα.

Η περιφέρεια συνεπώς, με τα όργανα της και την συγκρότηση που περιγράφηκε έχει σαν σκοπό να καλύψει το κενό που υπήρχε στο σχεδιασμό, προγραμματισμό και συντονισμό της ανάπτυξης με βάση γεωγραφικές ενότητες, οι οποίες είναι μεγαλύτερες από εκείνες των νομών και παράλληλα να αποτελέσει υποδομή για ορθολογική οργάνωση και εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης, ενισχύοντας την επιρροή του Κεντρικού Κράτους και θέτοντας τις αποσυγκεντρωμένες υπηρεσίες του υπό τον άμεσο έλεγχο του.

Οι περιφέρειες είναι σαφές ότι αποτελούν ξεχωριστό επίπεδο της κρατικής διοίκησης που παρεμβάλλεται μεταξύ του κεντρικού και του Νομαρχιακού επιπέδου.

Η παρεμβολή όμως του περιφερειακού επιπέδου διοίκησης έχει την ιδιομορφία ότι το Νομαρχιακό επίπεδο διοίκησης διατηρεί την αυτοτέλεια του, δεν υπάγεται στο Περιφερειακό, δηλ. οι νομάρχες δεν υπάγονται στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. Μεταξύ δηλαδή των γενικών γραμματέων των περιφερειών και των νομαρχών δεν υπάρχει ιεραρχική σχέση ή εξάρτηση. Οι γενικοί γραμματείς περιφερειών και οι νομάρχες προΐστανται δυο ανεξάρτητων επιπέδων διοίκησης και συνεπώς δεν υπάρχει δικαίωμα εποπτείας και ελέγχου στις πράξεις των νομαρχών από τους Γ. Γραμματείς.

Χρειάστηκε να περάσει σχετικά ικανό διάστημα για να ολοκληρωθεί η θεσμική προσπάθεια που επιχειρήθηκε με το Ν. 1622/86 και η περιφέρεια από βαθμίδα προγραμματισμού να αποκτήσει διοικητική υπόσταση .

Ο Ν. 2218/94 αναγνωρίζει τις περιφέρειες ως διοικητικές περιφέρειες που αποτελούν μονάδα διοίκησης του κράτους .

Με την έννοια αυτή οι περιφέρειες εντάσσονται στο αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης της χώρας .

Το νέο και ενδιαφέρον νομικό σχήμα , από θεσμικής απόψεως , που ιδρύεται στην περιφέρεια είναι το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης . Αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που συνίσταται στην έδρα κάθε περιφέρειας και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών .

Οι χρηματοπιστωτικές , διαχειριστικές , επιτελικού χαρακτήρα σχεδιασμού και προγραμματισμού αρμοδιότητες το καθιστούν καίριας σημασίας όργανο για το συντονισμό και την υλοποίηση των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών της περιφέρειας .

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης καλείται να διαμορφώσει ουσιαστική Αναπτυξιακή πολιτική , να συνθέσει και να αξιολογήσει προτάσεις για χρηματοδότηση , να υλοποιήσει Ευρωπαϊκά προγράμματα , να ασκήσει οικονομική πολιτική και να υποστηρίξει συνολικά την περιφέρεια ,

Όλα τα παραπάνω τα υλοποιεί σε ένα ευνοϊκό νομικό πλαίσιο , σαν Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου , που σημαίνει ότι δεν ακολουθεί τους κανόνες του Δημοσίου Λογιστικού και των ειδικών κανόνων για αναθέσεις έργων , μελετών προμηθειών κ.λ.π.

Οι αρμοδιότητες που καλείται να ασκήσει το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης είναι :

Α) Διαχειρίζεται τις πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) και τις χρηματοδοτήσεις από φορείς του δημοσίου τομέα , από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β) συμμετέχει σε προγράμματα της Ε.Ε

Γ) ασκεί την ταμειακή διαχείριση της περιφέρειας

Δ) επιβάλλει , βεβαιώνει και εισπράττει μετά από έγκριση του περιφερειακού συμβουλίου τέλη ,δικαιώματα και έσοδα .

Ε) συνάπτει δάνεια με χρηματοδοτικούς φορείς του εσωτερικού ή του εξωτερικού .

Στ) ενισχύει το επιτελικό έργο της περιφέρειας στο στρατηγικό σχεδιασμό , στη χάραξη και την αξιολόγηση της πολιτικής στους τομείς ευθύνης της ,

Ζ) διεξάγει έρευνες ,παρέχει υπηρεσίες ,εκπονεί τεχνικοοικονομικές , οργανωτικές κ.τ.λ μελέτες .

Με βάση τα παραπάνω φαίνεται ότι η χρηματοπιστωτική διαχείριση της περιφέρειας περνά από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης .

Για την εκπλήρωση δε των αρμοδιοτήτων του θεσπίζονται πόροι , οι οποίοι εκτός από τις δωρεές , επιχορηγήσεις ,κληροδοτήματα ,δάνεια ,περιουσία του ταμείου , προβλέπονται έσοδα από τη συμμετοχή σε προγράμματα της Ε.Ε την παροχή υπηρεσιών , εκτέλεση εργασιών ,ερευνών και από την επιβολή τελών δικαιωμάτων και εισφορών .

Το Δ.Σ αποτελείται : α) το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας , ως Πρόεδρο ,

β) έναν εκπρόσωπο της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης βαθμίδας ,

γ) έναν εκπρόσωπο της τοπικής αυτοδιοίκησης δεύτερης

δ) έναν εκπρόσωπο των εργοδοτικών οργανώσεων

- βαθμίδας ,
ε) έναν εκπρόσωπο των εργατικών οργανώσεων
στ) δυο προϊστάμενους υπηρεσιών της Περιφέρειας που
ορίζεται με απόφαση του Γ. Γραμματέα .

Σύμφωνα με το Νόμο και τα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ ορίζονται με απόφαση του Γ. Γραμματέα της περιφέρειας και πρέπει να ανήκουν στο Περιφερειακό Συμβούλιο.

Οι αλλαγές που επήλθαν με την καθιέρωση του νέου θεσμικού πλαισίου (Ν.1222/94 ,2240/94) στο διοικητικό σύστημα της χώρας και η ανάγκη για εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση του οδήγησαν το Υπουργείο Εσωτερικών να ετοιμάσει ένα σχέδιο νόμου , στο οποίο περιγράφεται η οργάνωση , η στελέχωση και διοίκηση της Περιφέρειας .

Στο συγκεκριμένο σχέδιο Νόμου η Περιφέρεια θεσπίζεται ως ενιαία διοικητική μονάδα του Κράτους και συνεπώς ενοποιούνται οι διανομαρχιακές υπηρεσίες των υπουργείων σε ενιαία οργανωτική δομή με στόχο τη βελτίωση του συντονιστικού και προγραμματικού ρόλου της περιφέρειας . Επίσης διαμορφώνεται ένα ενιαίο οργανωτικό πλαίσιο για την αποτελεσματική άσκηση των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Διοίκηση στην Περιφέρεια , γεγονός που συμβάλει στην αποσυγκέντρωση των λειτουργιών του κράτους .

Σύμφωνα με το σχέδιο Νόμου μπορούμε να συμπεράνουμε :

1. Η περιφέρεια από μονάδα προγραμματισμού μετατρέπεται σε διοικητική μονάδα του Κράτους που σημαίνει Γενικές Δ/σεις , Δ/σεις υπηρεσιών . Υιοθετείται δηλ. η οργανωτική δομή της κεντρικής διοίκησης και διασφαλίζεται ο ενιαίος χαρακτήρας της διοικητικής περιφερειακής οργάνωσης . Αυτό σημαίνει οργανωτική και λειτουργική διάρθρωση όλων των περιφερειακών υπηρεσιών και αποδέσμευση από τις κεντρικές υπηρεσίες των αντίστοιχων υπουργείων .
2. Αναβάθμιση του πολιτικού ρόλου του Γ. Γραμματέα της περιφέρειας και των αρμοδιοτήτων του .
3. Προβλέπεται η θέση του Αναπληρωτή Γ. Γραμματέα ο οποίος είναι μετακλητός υπάλληλος .
4. Το Περιφερειακό Συμβούλιο διατηρεί τον αναπτυξιακό του ρόλο χωρίς να γίνεται όργανο διοίκησης . Οι αλλαγές ως προς τη σύνθεση περιφερειακού συμβουλίου είναι η συμμετοχή του Αναπληρωτή Γ. Γραμματέα και προϊστάμενο της Γ. Δ/σης Σχεδιασμού Περιφερειακής Ανάπτυξης και Οργάνωσης χωρίς δικαίωμα ψήφου .
5. Προβλέπεται η σύσταση Υπηρεσίας Περιφερειακής Διοίκησης Νομού , στην οποία προΐστανται οι Αναπληρωτές Γενικοί Δ/ντες.

Αναβαθμίζεται η Γενική Δ/ση Σχεδιασμού Περιφερειακής Ανάπτυξης και Οργάνωσης και δημιουργείται ομάδα Διοικητικού Έργου .

3.4 Ο Νόμος 2503/97.

Η Περιφερειακή Ανασυγκρότηση της χώρας είναι γεγονός , από το Σεπτέμβριο του 1997 το κράτος έχει έρθει πιο κοντά στον πολίτη . Οι υπηρεσίες και οι αρμοδιότητες που μέχρι τώρα άνηκαν στα υπουργεία αποκεντρώθηκαν στην περιφέρεια με το ν.2503/97 .

Η περιφέρεια προγραμματίζει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη εντός των γεωγραφικών ορίων της . Οι 13 περιφέρειες της χώρας συγκροτούνται σε αυτοτελείς , ενιαίες , αποκεντρωμένες διοικητικές μονάδες με δικό τους προσωπικό και προϋπολογισμό.

Η δομή των υπηρεσιών που ασχολούνται με τον προγραμματισμό, τη μελέτη, τη διαχείριση και την εκτέλεση των έργων της Περιφέρειας , προκύπτει από τον ίδιο Νόμο που δίνει όμως την δυνατότητα προσαρμογών με Προεδρικά Διατάγματα στο μέλλον. Σήμερα οι γνωστές Διευθύνσεις Δ.Ε.Κ.Ε. – Δ.Ε.Σ.Ε. έχουν αρμοδιότητα στη μελέτη - κατασκευή – συντήρηση των έργων συνεργαζόμενες με άλλες Διευθύνσεις, όπως τη Δ/ση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης, τη Δ/ση Περιβάλλοντος αλλά και παραλλήλων δομών που έχουν σχέση με την υλοποίηση του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Γραμματεία Π.Ε.Π., Μ.Ε.Κ. , κ.λ.π.). Η εσωτερική δομή των Διευθύνσεων Δ.Δ.Ε. – Δ.Ε.Κ.Ε. – Δ.Ε.Σ.Ε. είναι περίπου αυτή που προϋπήρχε του Ν.2503/97, με αναγκαία προσωρινή διαφοροποίηση σε πολλές περιπτώσεις, οι οποίες δεν ήταν λειτουργικές.

Η σύσταση των οργανισμών των περιφερειών και των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης σε συνδιασμό με τη μεταφορά σε αυτές του συνόλου των επιτελικής φύσεως αρμοδιοτήτων και λειτουργιών στοχεύει να διαμορφώσει ένα άλλο πρόσωπο του κράτους για τον πολίτη . Να εξαλείψει την τριτοκοσμική εικόνα της ταλαιπωρίας των πολιτών στους διαδρόμους των υπουργείων και να αποσυγκεντρώσει το ισχυρό , Αθηνοκεντρικό , για πολλούς κράτους δυνάστη και εμπόδιο των αναπτυξιακών δυνάμεων της περιφέρειας .

Το Περιφερειακό Συμβούλιο , με τις νέες αρμοδιότητες και τον κανονισμό λειτουργίας του καλείται πλέον να αποτελέσει χώρο σύνθεσης των απόψεων της πολιτείας , της αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού , καθώς και συντονισμού και εποπτείας της αναπτυξιακής πολιτικής .

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης .

Το Π.Τ.Α είναι ένα σύγχρονος και ευέλικτος μηχανισμός ταμειακής διαχείρισης που έρχεται να βοηθήσει στην περιφερειακή ανασυγκρότηση της χώρας . Είναι ο οργανισμός στον οποίο μπορεί να παράγεται σημαντική τεχνογνωσία εκπόνησης μελετών , ερευνών και εφαρμογής προγραμμάτων σύμφωνα με τις αποφάσεις των περιφερειακών οργάνων .

Οι αρμοδιότητες του Π.Τ.Α είναι η διαχείριση σύμφωνα με τις αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου , του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων , η διαχείριση χρηματοδοτήσεων φορέων προερχόμενων από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών . Το ταμείο έχει τους δικούς τους πόρους ενώ για τη στελέχωση του έγιναν προσπάθειες υπαλλήλων του Δημοσίου ή Προσώπων του Δημοσίου Τομέα .

Τακτικός προϋπολογισμός περιφέρειας . (οικονομικό έτος 1998)

Για πρώτη στην ιστορία της χώρας η περιφέρεια έχει το δικό της Τακτικό Προϋπολογισμό . Στο Γ .Προϋπολογισμό τους κράτους περιλαμβάνεται και ο Τακτικός Προϋπολογισμός της Περιφέρειας το έτος 1998 , που έρχεται τις λειτουργικές δαπάνες των υπηρεσιών και τη μισθοδοσία των υπαλλήλων (μέχρι σήμερα η κάλυψη των δαπανών αυτών καθαρζόταν από τα αρμόδια υπουργεία) . Από την 1/1/1998 η περιφέρεια έχοντας συγκεκριμένο Τακτικό Προϋπολογισμό έχει την οικονομική βάση για να στηρίξει την αναπτυξιακή πολιτική που καταρτίζει με το Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων .

3.5. Ο προγραμματισμός σε επίπεδο Περιφέρειας και η σύνδεση επιπέδου με το εθνικό και αυτοδιοικητικό προγραμματισμό.

Ο προγραμματισμός της Περιφέρειας συνδέεται με τον κοινοτικό έμμεσα (μέσω του εθνικού) αλλά και άμεσα. Η βασική άμεση σχέση αφορά τη συμμετοχή της περιφέρειας, ως τρίτου εταίρου στη διαπραγμάτευση και οριστικοποίηση των Π.Ε.Π.

Όσον αφορά το εθνικό επίπεδο , οι σχέσεις της περιφέρειας αφορούν τη συμμετοχή στη διαμόρφωση του μεσοχρόνιου εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος. Η περιφέρεια συμμετέχει με προτάσεις και γνωμοδοσίες για εθνικής κλίμακας παρεμβάσεις των κεντρικών φορέων που την ενδιαφέρουν . Ουσιαστικά οι σχέσεις εθνικού – περιφερειακού επιπέδου περιορίζονται στην κοινή επεξεργασία (μέσω Σ.Π.Α) του Κ.Π.Σ. που υποβάλλεται στην κοινότητα.

Ειδικότερα οι σε ότι αφορά τις σχέσεις του με το νομαρχιακό επίπεδο τα περιφερειακά συμβούλια κατ' αρχήν καταρτίζουν τα μεσοχρόνια περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα λαμβάνοντας υπόψη, τις προτάσεις των Νομαρχιακών Συμβουλίων. Τα περιφερειακά συμβούλια επίσης διαμορφώνουν το πλαίσιο για την κατάρτιση των μεσοχρόνιων νομαρχιακών προγραμμάτων , κατανέμουν τις πιστώσεις του Π.Δ.Ε. για έργα νομαρχιακής σημασίας και αποφασίζουν για τα ετήσια νομαρχιακά προγράμματα , σε περίπτωση που υπάρχουν αποκλίσεις από το πλαίσιο που αυτά έχουν καθορίσει.

Στην πραγματικότητα η σχέση νομαρχιακού και περιφερειακού προγραμματισμού τόσο στο μεσοχρόνιο όσο και στο ετήσιο επίπεδο , παραμένει τυπική όσον αφορά τα εκτός κοινοτικών κατευθύνσεων και χρηματοδοτήσεων μέτρα και έργα. Παρόλα αυτά όμως για τα εκτός κοινοτικού πλαισίου έργα και μέτρα η σχέση περιφερειακού – νομαρχιακού προγραμματισμού γίνεται ουσιαστική. Έτσι τα Σχέδια Περιφερειακών Προγραμμάτων (Σ.Π.Α) καταρτίζονται από το Περιφερειακό Συμβούλιο με βάση τις προτάσεις του νομαρχιακού συμβουλίου . Αυτό βέβαια δεν εξασφαλίζει τη συνοχή και τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα του Σ.Π.Α. αφού οι προτάσεις του νομαρχιακού επιπέδου , δεν αφορούν συνήθως ένα συνεκτικό πρόγραμμα.

Σε ετήσια βάση οι σχέσεις νομαρχιακού – περιφερειακού προγραμματισμού είναι ανάλογες . Περιορίζονται δηλαδή σε καθαρά τυπικές σε ότι αφορά τη ΣΑΝΑ και γίνονται ουσιαστικές σε ότι αφορά το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π.) .

Με βάση τα θεσμικά και πραγματικά δεδομένα , το περιφερειακό επίπεδο προγραμματισμού αποτελεί κρίσιμο κόμβο τόσο για την ενοποίηση των εθνικών τομεακών προτεραιοτήτων σε ολοκληρωμένα προγράμματα , όσο και για την ολοκλήρωση αυτή σε συνάρτηση με τις ειδικότερες χωρικές περιφερειακές ανάγκες.

Η προσέγγιση στο σύστημα αυτό του Περιφερειακού και Νομαρχιακού Προγραμματισμού μπορεί να επιτευχθεί σε σχέση με το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) γιατί αυτό αποτελεί το οργανικό μέρος της προγραμματικής διαδικασίας .

Η ανάλυση της διαδικασίας του περιφερειακού και νομαρχιακού προγραμματισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί αν δεν γίνει σαφής ο ρόλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) .

Η όλη ποιότητα του περιφερειακού προγραμματισμού φαίνεται να εξαρτάται τόσο από τους όρους που αφορούν το περιφερειακό επίπεδο όσο και από τον προγραμματισμό στο Νομαρχιακό Επίπεδο στον οποίο ουσιαστικά στηρίζεται . Διαπιστώνεται εδώ επομένως η ανάγκη ενίσχυσης των όρων προγραμματισμού μέσω συνεργασιών σε νομαρχιακό και περιφερειακό επίπεδο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

- ◆ Περιφερειακή Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση
Μ. Θελερήτη.
- ◆ Φ.Ε.Κ. Ν. 2503/97 άρθρα 1-8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

4.1. Γ. Γ. Περιφέρειας Κρήτης – Επισκόπηση.

4.1.1. Η Ταυτότητα της Περιφέρειας.

Το νησί της Κρήτης με 8.336 τετρ. χλμ. έδαφος καλύπτει το 6,3% της έκτασης της χώρας και κατοικείται από το 5,2% του συνολικού πληθυσμού της. Η Περιφέρεια Κρήτης περιλαμβάνει τέσσερις Νομούς, το Ν. Ηρακλείου, το Ν. Χανίων, το Ν. Λασιθίου και το Ν. Ρεθύμνου. Ο συνολικός πληθυσμός της Κρήτης είναι 540.054 κάτοικοι. Ο Ν. Ηρακλείου έχει τον μεγαλύτερο αριθμό πληθυσμού 264.906 κάτοικους, δεύτερος έρχεται ο Ν. Χανίων με 133.774 κατοίκους, τρίτος ο Ν. Λασιθίου με 71.279 κατοίκους και τέλος ο Ν. Ρεθύμνου με 70.095 κατοίκους(απογραφή 1991). Η έδρα της Περιφέρειας Κρήτης είναι στην πόλη του Ηρακλείου ενώ υπάρχουν σε κάθε ένα από τους Νομούς διάφορες Διευθύνσεις της Περιφέρειας.

Την δεκαετία του 90 , η δημογραφική εικόνα της Περιφέρειας Κρήτης βελτιώνεται σε σχέση με την αντίστοιχη της χώρας. Ο συντελεστής φυσικής αύξησης την περίοδο 1991-96 παραμένει σημαντικά ψηλότερος από αυτόν της χώρας . Οι ρυθμοί αύξησης του πληθυσμού της Κρήτης εμφανίζουν μια έντονα πτωτική τάση σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία, μικρότερη όμως από την αντίστοιχη του συνόλου της χώρας.

Στην Κρήτη ο αγροτικός πληθυσμός υπερτερεί έναντι του αστικού πληθυσμού, ενώ ο ημιαστικός πληθυσμός που συγκεντρώνεται στα επαρχιακά κέντρα εμφανίζεται ιδιαίτερα χαμηλός. Οι δύο πόλεις Ηράκλειο και Χανιά συγκεντρώνουν το 31% του πληθυσμού της Κρήτης. Στα βόρεια τμήματα των νομών, κατά μήκος του βόρειου οδικού άξονα, παρατηρείται πυκνότερο δίκτυο οικισμών και οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις πληθυσμού.

Η σταθεροποίηση της οικονομικής δραστηριότητας στον πρωτογενή τομέα και η δυναμική ανάπτυξη των υπηρεσιών και ιδιαίτερα του τουρισμού έχουν δημιουργήσει μια ισορροπία στην αγορά εργασίας . Το εκπαιδευτικό επίπεδο των εργαζομένων της Περιφέρειας Κρήτης εμφανίζει αποκλίσεις σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Η εξειδίκευση της οικονομίας στον πρωτογενή τομέα και τον τουρισμό δημιουργεί υψηλές απαιτήσεις σε δεξιότητες και ειδικεύσεις.

4.1.2 Η διοικητική Διάρθρωση της Περιφέρειας Κρήτης.

Η περιφέρεια Κρήτης συντίθεται από 4 νομούς : Ηρακλείου, Λασιθίου, Χανίων και Ρεθύμνης , οι οποίοι στη συνέχεια διαιρούνται διοικητικά σε 20 Επαρχίες και 567 Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η δομή παραμένει περίπου η ίδια με αυτή που υπήρχε πριν από την έναρξη του Α΄ Κ.Π.Σ. Η δομή αυτή ήταν η αιτία ώστε να επισημαίνεται πολλές φορές κατά την διάρκεια εκτιμήσεων, η μη αποτελεσματικότητα των έργων αυτού του υποπρογράμματος. Η δομή της Περιφέρειας εμφανίζεται στον πίνακα-4.1.2 και στο διάγραμμα 4.1.2. (απογραφή 1991) .

Στον πίνακα αυτό παρατηρούμε ότι το 1,9% των Ο.Τ.Α. είναι οργανωμένο σε 11 αστικά κέντρα μικρού έως μεσαίου μεγέθους. Το 10,1% των Ο.Τ.Α. είναι οργανωμένο σε μεγάλους αγροτικούς ή τουριστικούς οικισμούς με μικρές δυνατότητες (Τεχνικές-Διοικητικές) ανάπτυξης, ενώ το 88% των Ο.Τ.Α. είναι οργανωμένο σε οικισμούς κάτω των 1.000 κατοίκων (μικροί οικισμοί). Οι οικισμοί αυτοί είναι αδύνατο να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες τους αν δεν βοηθηθούν και αδυνατούν να παίξουν ρόλο στην προώθηση αναπτυξιακών δραστηριοτήτων. Η δημογραφική αυτή εικόνα που παρουσιάζει η Περιφέρεια της Κρήτης, που δεν διαφέρει της εικόνας που παρουσίαζε το 1989, πριν το Α΄ Κ.Π.Σ., έχει ως επακόλουθο την οικονομική και διοικητική καχεξία των οργανικών αυτών μονάδων με αποτέλεσμα την ολική ή μερική αδυναμία να ανταποκριθούν στις ανάγκες και στα αιτήματα της τοπικής κοινωνίας και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη.

Το πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας έρχεται να δημιουργήσει μεγαλύτερες προγραμματικές μονάδες σχεδιασμού τόσο από άποψη πληθυσμιακού μεγέθους όσο και χωρικής επιφάνειας.

Στην Κρήτη οι 567 Ο.Τ.Α. συνενώνονται σε 68 νέους δήμους και 2 Κοινότητες . Το μέσο εμβαδόν ήταν 15.500 στρ. ενώ το αντίστοιχο μέγεθος για τους νέους Ο.Τ.Α. είναι 119.000 στρ. Επίσης ο μέσος πληθυσμός για τους παλιούς Ο.Τ.Α. ήταν 1.000 κάτοικοι ενώ για τους νέους Ο.Τ.Α. 7.500 κάτοικοι. (Πίνακας 4.1.2. α και διάγραμμα 4.1.2. α).

Στο πίνακα 4.1.2. α παρατηρούμε ότι το 14,28% του αριθμού των Ο.Τ.Α. είναι οργανωμένο σε 10 μεγάλα αστικά κέντρα . Το 67,14% των Ο.Τ.Α. είναι οργανωμένο σε οικισμούς από 2.500-10.000 κατοίκους ενώ οι οικισμοί από 0-2.500 κατοίκους συγκεντρώνουν το 18,57% των Ο.Τ.Α.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.2.

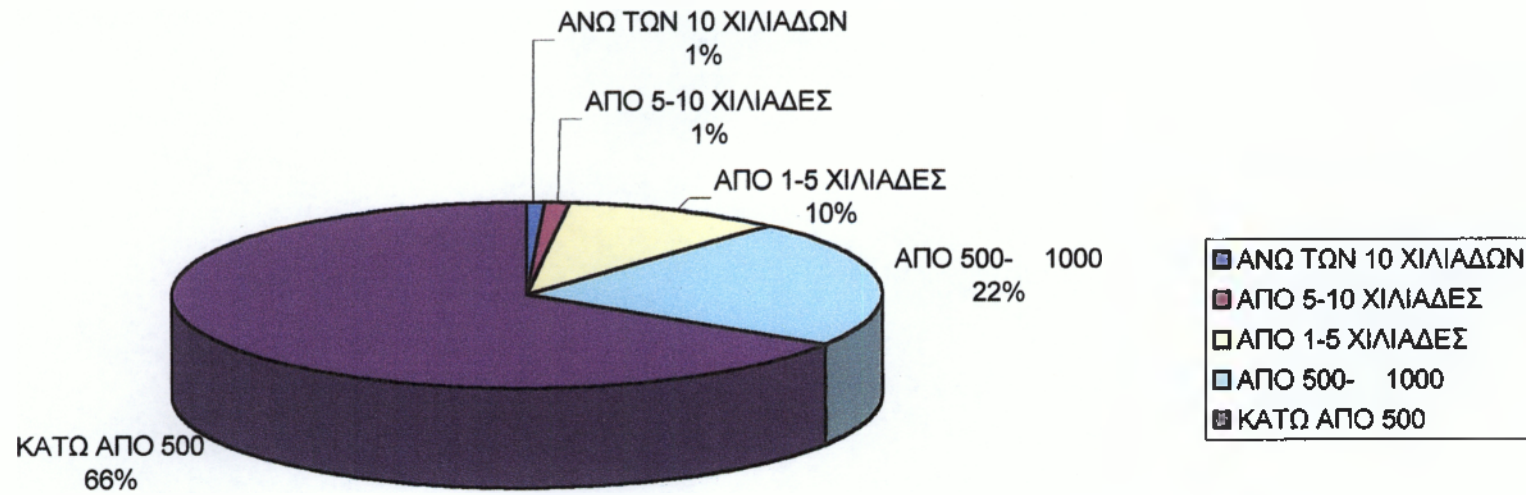
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑΞΗ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΟΤΑ ΝΟΜΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΝΟΜΟΙ	Ο.Τ.Α	ΔΗΜΟΙ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΑΝΩ ΤΩΝ 10 ΧΙΛΙΑΔΩΝ	ΑΠΟ 5-10 ΧΙΛΙΑΔΕΣ	ΑΠΟ 1-5 ΧΙΛΙΑΔΕΣ	ΑΠΟ 500- 1000	ΚΑΤΩ ΑΠΟ 500
Ν.ΧΑΝΙΩΝ	159	7	152	1	2	13	26	117
Ν.ΡΕΘΥΜΝΗΣ	130	3	127	1	-	7	17	105
Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	190	6	184	2	2	28	64	94
Ν.ΛΑΣΙΘΙΟΥ	88	5	83	1	2	9	18	98
ΣΥΝΟΛΟ ΚΡΗΤΗΣ	567	21	546	5	6	57	125	374
ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΡΙΘΜΟΥ ΟΤΑ				1%	1%	10,00%	22%	66%

Πηγή : Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο « Περιφέρεια Κρήτης »

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2

ΠΟΣΟΣΤΑ % ΑΡΙΘΜΟΥ ΠΑΛΑΙΩΝ ΟΤΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1.2. α

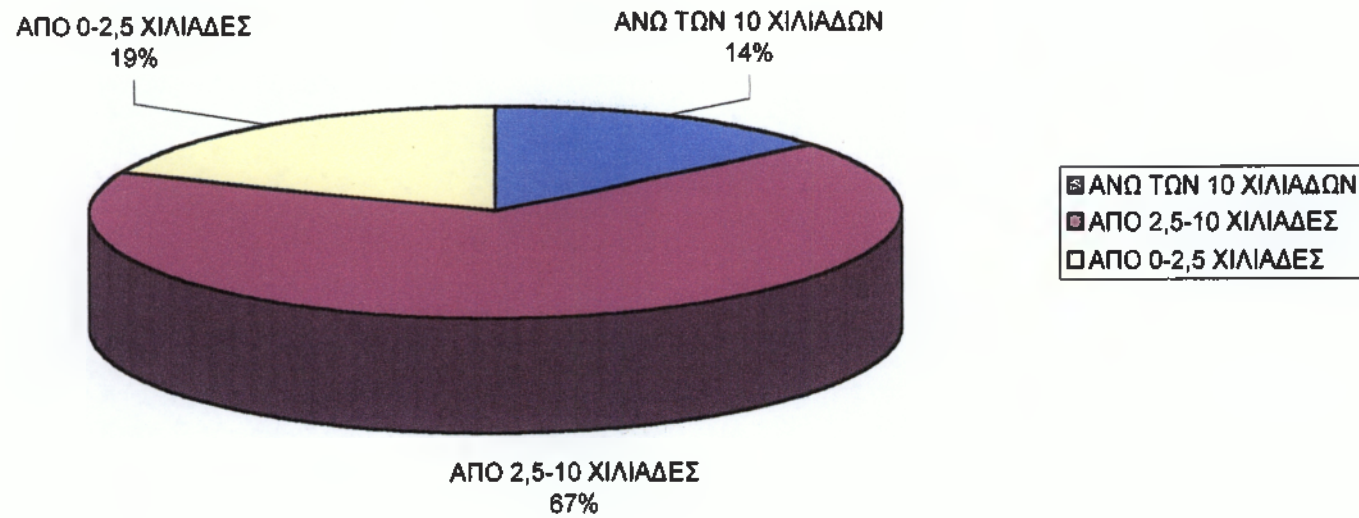
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΦΡΩΣΗ ΚΑΙ ΤΑΞΗ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΝΕΩΝ ΟΤΑ ΝΟΜΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΝΟΜΟΙ	Ο.Τ.Α	ΔΗΜΟΙ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΑΝΩ ΤΩΝ 10 ΧΙΛΙΑΔΩΝ	ΑΠΟ 2,5 - 10 ΧΙΛΙΑΔΕΣ	ΑΠΟ 0 - 2,5 ΧΙΛΙΑΔΕΣ
Ν.ΧΑΝΙΩΝ	25	23	2	1	14	10
Ν.ΡΕΘΥΜΝΗΣ	11	11		1	10	
Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	26	26		5	19	2
Ν.ΛΑΣΙΘΙΟΥ	8	8		3	4	1
ΣΥΝΟΛΟ ΚΡΗΤΗΣ	70	68	2	10	47	13
ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΡΙΘΜΟΥ ΟΤΑ				14%	67,74%	19%

Πηγή : Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο « Περιφέρεια Κρήτης »

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2 α

ΠΟΣΟΣΤΑ % ΑΡΙΘΜΟΥ ΝΕΩΝ ΟΤΑ

4.1.3. Η οικονομία της Κρήτης.

Η οικονομία της Κρήτης κατά την δεκαετία του 80 αναπτύχθηκε με γρηγορότερους ρυθμούς από τον εθνικό μέσο όρο. Η αναπτυξιακή δυναμική της τοπικής οικονομίας συνεχίζεται και την τρέχουσα δεκαετία. Βασικό χαρακτηριστικό της οικονομίας της Κρήτης είναι ο διϋσμός που προκύπτει από την συνύπαρξη δύο αναπτυγμένων τομέων, του τουρισμού και της γεωργίας. Οι δύο αυτοί κυρίαρχοι τομείς προσδίδουν και τα δύο άλλα χαρακτηριστικά της οικονομίας που είναι ο εξαγωγικός προσανατολισμός στις διεθνείς αγορές και ιδιαίτερα στις ευρωπαϊκές και η κυκλικότητα που οφείλεται στις ετήσιες διακυμάνσεις του τουρισμού και της ελαιοκαλλιέργειας.

Οι αδυναμίες – προβλήματα της τοπικής οικονομίας αφορούν εγγενή χαρακτηριστικά των δύο ανεπτυγμένων τομέων αλλά και το μικρό βαθμό των διατομεακών συνεργιών .

4.2 Η αναπτυξιακή δυναμική της Κρήτης.

Η θέση της Κρήτης ως προς την αναπτυξιακή δυναμική είναι ισχυρότατη. Η Περιφέρεια Κρήτης κατατάσσεται πρώτη με δεύτερη την Αττική . Υστερεί όμως σε σχέση με τις άλλες Περιφέρειες κυρίως στον ρυθμό αύξησης του ΑΠΠ 1990-1995 και στον λόγο απασχολούμενοι προς ενεργό πληθυσμό . Η κατάταξη της Κρήτης ενδυναμώνεται εάν συνυπολογιστούν και άλλες παράμετροι όπως η ερευνητική δραστηριότητα που μπορεί να αποτελέσει βασικό στοιχείο της επόμενης δεκαετίας .

Η ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική της Κρήτης δεν έχει όμως συνοδευτεί και με την ανάλογη άρση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων . Σημαντικά προβλήματα εντοπίζονται στις ορεινές ζώνες και τις ζώνες της ενδοχώρας , τα οποία αφορούν τη βελτίωση των συνθηκών ζωής και τη προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και την μετακίνηση στα αστικά κέντρα του νησιού . Η μεγάλη χωρική διασπορά του πληθυσμού σε μικρούς οικισμούς με επικρατούν μέγεθος τα 200-250 άτομα , δημιουργεί αυξημένες ανάγκες σε υποδομές , ύδρευση – αποχέτευση αλλά και οδικές συνδέσεις . Στην πλειοψηφία τους οι ΟΤΑ της ενδοχώρας έχουν να επιδείξουν χαμηλό δείκτη επιπέδου υποδομών , με σημαντικές ανάγκες , κύρια στον τομέα της ύδρευσης – αποχέτευσης . Οι αυξημένες ανάγκες για προστασία και ανάδειξη το φυσικού περιβάλλοντος , απορρέουν και από την μεγάλη συγκέντρωση προστατευμένων ζωνών στις ορεινές ζώνες .

Ο δυναμισμός της περιφερειακής οικονομίας κατά την τελευταία 15ετία έχει δημιουργήσει νέες θέσεις απασχόλησης με αποτέλεσμα η καταγεγραμμένη ανεργία να κινείται σε χαμηλά επίπεδα (4,5% το 1997) . Οι αναμενόμενες όμως διαρθρωτικές αλλαγές σε διάφορους τομείς , με έμφαση στον αγροτικό τομέα , εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να αναστρέψουν την μέχρι σήμερα θετική πορεία στον τομέα της απασχόλησης .

Ο πρωτογενής τομέας στην Κρήτη, παρά τη σημαντική συμμετοχή του στα μακροοικονομικά μεγέθη, χαρακτηρίζεται από μακροχρόνια δομική αδυναμία λόγω μικρού και κατατεμαχισμένου γεωργικού κλήρου. Το μέσο μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων παραμένει σταθερά κάτω από το μέσο όρο της χώρας. Παρά τα μεγάλα αρδευτικά έργα που κατασκευάστηκαν τη περίοδο 1988-93 η Κρήτη υπολείπεται κατά πολύ σε αρδευόμενες εκτάσεις.

Όσον αφορά στη διάρθρωση των καλλιεργειών οι διαφοροποιήσεις σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα είναι ιδιαίτερα σημαντικές και αναδεικνύουν την παραδοσιακή εξειδίκευση της περιφέρειας στην ελαιοκαλλιέργεια και την αμπελοκαλλιέργεια. Η Περιφέρεια δεν έχει αξιοποιήσει πλήρως τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα στην παραγωγή νωπών λαχανικών και ανθέων. Δεν έχει οργανώσει ικανοποιητικά τις συνθήκες τυποποίησης μεταφοράς και εμπορίας, ιδιαίτερα των ευπαθών προϊόντων φυτικής παραγωγής. Λόγω του νησιώτικου χαρακτήρα της Κρήτης τόσο το κόστος μεταφοράς των προϊόντων όσο και το κόστος των εισροών είναι σημαντικά αυξημένο.

Η Κτηνοτροφία παρουσιάζει δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης υπό προϋποθέσεις, ιδιαίτερα για την παραγωγή σκληρών τυριών, ενώ υπάρχει συγκριτικό πλεονέκτημα στη μελισσοκομία λόγω κλίματος και υπάρχουσας μελισσοκομικής χλωρίδας.

Η αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και η διαφοροποίηση των καταναλωτικών προτύπων διαμορφώνουν ένα πλέγμα πιέσεων και ευκαιριών που μπορεί να αντιμετωπισθεί με έμφαση στην σταθερότητα της ποιότητας, στην τυποποίηση, στην εκμετάλλευση του θεσμού «ονομασία προέλευσης» και σε μία επιθετική πολιτική προώθησης των προϊόντων.

Ο δευτερογενής τομέας στην Κρήτη έχει περιορισμένο ειδικό βάρος και συνδέεται κύρια με την επεξεργασία των προϊόντων του πρωτογενή (τρόφιμα – ποτά) ενισχύοντας όμως, τον κλάδο των δομικών υλικών και των πλαστικών. Η σύνδεση μεταποίησης και υπηρεσιών, η δικτύωση καθώς και η διασύνδεση με τα ερευνητικά κέντρα βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα.

Η αυξημένη ζήτηση των τελευταίων χρόνων στον τομέα του τουρισμού οδήγησε σε σημαντικές επενδύσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες, με αποτέλεσμα την ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της ξενοδοχειακής υποδομής. Παρά τη δυναμικότητα, ο κλάδος αντιμετωπίζει προβλήματα. Η γενικότερη κρίση του μαζικού τουρισμού επηρέασε την τουριστική αγορά της Κρήτης και δημιούργησε ανάγκες για εμπλουτισμό και εξειδίκευση του τουριστικού προϊόντος. Η αύξηση των αφίξεων δημιουργεί απαιτήσεις για περαιτέρω βελτίωση των βασικών πυλών εισόδου – εξόδου (λιμάνια – αεροδρόμια), τη μεταξύ τους οδική διασύνδεση και τη σύνδεση με τους κύριους τουριστικούς προορισμούς του νησιού.

Η συμμετοχή της Κρήτης στους βασικούς δείκτες ερευνητικής δραστηριότητας είναι αρκετά υψηλότερη από εκείνη των άλλων περιφερειών της χώρας. Τα ερευνητικά ιδρύματα έχουν αναπτύξει συνεργασίες με βιομηχανίες εκτός Κρήτης, αλλά ο προσανατολισμός στην τοπική οικονομία παραμένει ακόμη σε χαμηλά επίπεδα. Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις η δυναμική πανεπιστημιακή και η ερευνητική κοινότητα της Κρήτης, θα μπορούσε να αποτελέσει αποτελεσματικό δίαυλο διάχυσης καινοτομιών σε τομείς της τοπικής οικονομίας.

Όσον αφορά τον τομέα της ενέργειας, η Κρήτη παρουσιάζει σημαντικές εποχιακές διακυμάνσεις, υψηλούς ρυθμούς αύξησης στη ζήτηση και σημαντικό πρόβλημα ενεργειακής επάρκειας. Για την αντιμετώπιση του

ενεργειακού προβλήματος υλοποιείται πρόγραμμα κατασκευής ενός νέου ΑΗΣ (ισχύος 150 MW). Προβλέπεται ότι έως το 2000, το 19% της παραγωγής ενέργειας θα καλύπτεται από ΑΠΕ, με στόχο το 40% περίπου για το 2005.

Με βάση τον συνθετικό δείκτη παραγωγικών υποδομών όλοι οι νομοί της Κρήτης βρίσκονται πολύ πάνω από το μέσο όρο της χώρας.

Οι ανάγκες για παρεμβάσεις στο δίκτυο υποδομών μεταφορών προκύπτουν από τον ιδιαίτερο ρόλο τους στην αναπτυξιακή διαδικασία της Περιφέρειας και τη διασφάλιση κοινωνικής συνοχής και ίσων δικαιωμάτων στην πρόσβαση.

Παρά τις σημαντικές βελτιωτικές παρεμβάσεις που έχουν γίνει μέχρι και το Β΄ Κ.Π.Σ., υπάρχουν ανάγκες για περαιτέρω αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό. Οι ανάγκες για ολοκλήρωση και βελτίωση του Βόρειου Οδικού Άξονα (ΒΟΑΚ) είναι πρώτης προτεραιότητας. Σημαντικές είναι οι ανάγκες για βελτίωση και ολοκλήρωση του Νοτίου Οδικού Άξονα (ΝΟΑΚ). Η βελτίωση - συμπλήρωση των εγκάρσιων κάθετων αξόνων που συνδέουν το ΒΟΑΚ με το ΝΟΑΚ, ξεκίνησε συστηματικά στο πλαίσιο του Β΄ Κ.Π.Σ. αλλά ο βαθμός κάλυψης των αναγκών είναι σχετικά χαμηλός.

Η μη ορθολογική διαχείριση των υποδομών μεταφορών της Κρήτης, ιδιαίτερα εκείνων του λιμένα Ηρακλείου και η παρατηρούμενη χρονική υστέρηση στην υιοθέτηση νέων δομών και τεχνολογιών στις μεταφορές (π.χ. συνδυασμένες μεταφορές , logistics) αφενός επηρεάζουν μέχρι σήμερα αρνητικά την ανταγωνιστικότητα και τους διεθνείς προσανατολισμούς των προϊόντων της Κρήτης και αφετέρου δεν επιτρέπουν την αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης της Κρήτης όσον αφορά το διαμετακομιστικό εμπόριο.

Στον τομέα των επικοινωνιών η Περιφέρεια Κρήτης έχει συγκριτικό πλεονέκτημα θέσης και υφιστάμενης τεχνολογικής υποστήριξης , για να παίξει σημαντικό ρόλο σαν τηλεπικοινωνιακό κέντρο, στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου.

Στην πληθυσμιακή συγκέντρωση και η λειτουργία της πόλης του Ηρακλείου ως περιφερειακού κέντρου πρώτου επιπέδου αλλά και των άλλων αστικών κέντρων της Κρήτης, δημιουργούν αυξημένες απαιτήσεις για βελτίωση των υποδομών στον αστικό χώρο (μεταφορές, κοινωνικές εξυπηρετήσεις κ.α) και βελτίωση – ανάδειξη των χαρακτηριστικών του αστικού περιβάλλοντος που αρκετά συχνά διαμορφώνεται μέσω της αυθαίρετης δόμησης. Στο υπόλοιπο οικιστικό δίκτυο σαφώς καταγράφονται παρόμοιες ανάγκες, αλλά προτεραιότητα πρέπει να δοθεί σε δράσεις που ενισχύουν επιλεγμένα οικιστικά κέντρα, ώστε να συμπληρωθεί το οικιστικό δίκτυο με δευτερεύοντες κόμβους στην ενδοχώρα και τη νότια ζώνη. Παρόμοιες ανάγκες ενίσχυσης οικιστικών κέντρων, προκύπτουν και μετά την αναδιοργάνωση των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α, ώστε να ενισχυθεί η εσωτερική συνοχή τους.

Η Περιφέρεια Κρήτης έχει να επιδείξει ιδιαίτερα ικανοποιητικούς δείκτες σε ότι αφορά τις υποδομές υγείας. Με βάση πρόσφατα στοιχεία οι ανάγκες στον τομέα της υγείας εντοπίζονται σε παρεμβάσεις που θα διασφαλίζουν τη βέλτιστη αξιοποίηση των υποδομών και την άρση γεωγραφικών ανισοτήτων αναφορικά με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό . Στον τομέα της πρόνοιας υπάρχουν ακόμη ελλείψεις σε παιδικούς σταθμούς και ειδικά σχολεία .

Τα προβλήματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος στην Κρήτη εμφανίζουν έντονη χωρική διαφοροποίηση , έτσι :

- ♦ Στη βόρεια ζώνη οι πιέσεις οφείλονται στην αστική και τουριστική ανάπτυξη , με συνέπεια αυξημένες απαιτήσεις ,στη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων

- ♦ Στη νότια ζώνη οι πιέσεις οφείλονται στη συνύπαρξη των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών με εντατικές καλλιέργειες ή και αναπτυσσόμενες τουριστικά ζώνες
- ♦ Στην ενδοχώρα οι πιέσεις ασκούνται από τη φωτιά και τη βόσκηση

Υπάρχει περαιτέρω ανάγκη ολοκλήρωσης των υποδομών διαχείρισης υγρών αποβλήτων για την κάλυψη όλων των αστικών και περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών . Στον τομέα της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων ο βαθμός κάλυψης των αναγκών είναι μικρός . Σημαντική προσπάθεια θα απαιτηθεί και τη νέα προγραμματική περίοδο , στα πλαίσια ενός Σχεδίου Διαχείρισης Απορριμμάτων για την Περιφέρεια Κρήτης .

Όσον αφορά τον υδάτινο δυναμικό της Περιφέρειας , παρά τις μέχρι σήμερα σημαντικές χρηματοδοτήσεις , ο τομέας χρειάζεται περαιτέρω ενίσχυση , στα πλαίσια του Σχεδίου Ενιαίας Διαχείρισης του υδάτινου δυναμικού , όπως αυτό έχει αποφασισθεί .

Η Περιφέρεια Κρήτης , εντάσσεται στο νησιώτικο χώρο και επομένως υπάρχουν ανάγκες που πηγάζουν από τη νησιώτικο χαρακτήρα της . Η Περιφέρεια Κρήτης , όντας μέρος του εθνικού νησιώτικου χώρου , μπορεί να αξιοποιήσει συγκριτικά πλεονεκτήματα της (μέγεθος , σχετική θέση , συγκέντρωση Πανεπιστημιακών και Ερευνητικών Ιδρυμάτων) , καλύπτοντας ανάγκες άλλων νησιωτικών χώρων , στον τομέα της Έρευνας – Τεχνολογίας και στην παροχή υπηρεσιών Υγείας . Οι ανάγκες για προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος στα μικρά νησιά και αρκετές φορές στις γειτονικές τους παράκτιες ζώνες είναι ιδιαίτερα αυξημένες .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

- ♦ Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο « Περιφέρεια Κρήτης »
Τεύχη 7 – 14
1998 -1999

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ 1994-1999**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ – Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ
1994-1999

5.1. Βασικές έννοιες των Π.Ε.Π.

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.) του Κ.Π.Σ. II αντιπροσωπεύουν ολοκληρωμένες αναπτυξιακές δράσεις στο επίπεδο κάθε μιας από τις 13 Περιφέρειες της χώρας.

Τα Π.Ε.Π. αποτελούν πολυτομεακές διαρθρωτικές παρεμβάσεις που στοχεύουν στην βελτίωση της οικονομικής αποτελεσματικότητας και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στις ελληνικές Περιφέρειες. Περιλαμβάνουν δράσεις και έργα που αφορούν και τους τρεις κλάδους της οικονομίας, αποδίδοντας κύρια έμφαση σε μεσαίας κλίμακας έργα βασικής υποδομής, προστασίας του περιβάλλοντος, αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και βελτίωσης του οικονομικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων.

Τα Π.Ε.Π. έχουν πολυταμειακό χαρακτήρα αφού οι δράσεις τους συγχρηματοδοτούνται και από τα τρία διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ - Π).

5.2. Το υφιστάμενο σύστημα διοίκησης των Π.Ε.Π. στα πλαίσια του Κ.Π.Σ.

Ο συντονισμός της εφαρμογής και υλοποίησης κάθε Π.Ε.Π. γίνεται από την αρμόδια Περιφέρεια. Στο τυπικό Σύστημα Διοίκησης κάθε Π.Ε.Π. συμμετέχουν καταρχήν οι ακόλουθοι φορείς, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν ή υποστηρίζουν τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης :

1. **Η Επιτροπή Παρακολούθησης**, που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και τη λήψη των αναγκαίων αποφάσεων καθόλη την διάρκεια υλοποίησης του Π.Ε.Π. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης κάθε Π.Ε.Π., η οποία προεδρεύετε από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, συμμετέχουν :
  - ◆ Εκπρόσωποι της Περιφέρειας.
  - ◆ Εκπρόσωποι των Κοινοτικών χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ-Π).
  - ◆ Εκπρόσωποι του ΥΠΕΘΟ.
  - ◆ Εκπρόσωποι των αρμόδιων Υπουργείων τα οποία χειρίζονται τις Κοινοτικές Επιχορηγήσεις .
  - ◆ Άλλοι κύριοι φορείς της Περιφέρειας.

2. Η Γραμματεία της Επιτροπής Παρακολούθησης, που είναι αρμόδια για την καθημερινή διαχείριση και παρακολούθηση της εξέλιξης του Προγράμματος και της οποίας ο κύριος αποτελείται από τους Υπευθύνους Υποπρογραμμάτων.
3. Ο Σύμβουλος Διαχείρισης, που υποστηρίζει τη λειτουργία της Επιτροπής Παρακολούθησης και της Γραμματείας, παρακολουθεί την εξέλιξη των έργων και εισηγείται συγκεκριμένες προτάσεις για την επίλυση εκκρεμοτήτων.
4. Οι Ενδιάμεσοι φορείς οικονομικής διαχείρισης έργων για τα οποία προβλέπεται ιδιωτική συμμετοχή, που διαχειρίζεται την Κοινοτική χρηματοδότηση για τα έργα αυτά, συμμετέχοντας στις διαδικασίες επιλογής των ιδιωτικών έργων και αναλαμβάνοντας την παρακολούθηση της καλής εκτέλεσης των συμβάσεων τους.
5. Ο αξιολογητής του προγράμματος, που εκπονεί την αξιολόγηση πραγματικού χρόνου (on – going) των αποτελεσμάτων και επιπτώσεων του Προγράμματος. Στα πλαίσια των Προγραμμάτων του Κ.Π.Σ. Ι έχει εισαχθεί ο θεσμός του Συμβούλου Αξιολόγησης, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την διεξαγωγή της αξιολόγησης αυτής .

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι, στα πλαίσια της παρακολούθησης της υλοποίησης του Κ.Π.Σ. ΙΙ, αυτοτελή υποσύνολα του οποίου αποτελούν τα Π.Ε.Π., προβλέπεται η λειτουργία δύο οργάνων :

1. Της Κεντρικής Επιτροπής Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. ΙΙ (αντίστοιχη Επιτροπή λειτούργησε και στα πλαίσια του Κ.Π.Σ. Ι), η οποία είναι το αρμόδιο όργανο για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του Κ.Π.Σ. ΙΙ σε εθνικό επίπεδο. Οι αρμοδιότητες της για το σύνολο του Κ.Π.Σ. ΙΙ είναι ανάλογες με αυτές της Επιτροπής Παρακολούθησης στο επίπεδο κάθε Π.Ε.Π., ενώ επίσης προβλέπεται η εκπροσώπηση κάθε Π.Ε.Π. στις συνεδριάσεις της μέσω των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών.
2. Της Μονάδας Οργάνωσης Διαχείρισης (ΜΟΔ) του Κ.Π.Σ. ΙΙ, που θα τελεί υπό την καθοδήγηση του ΥΠΕΘΟ, με κύριο έργο τη δημιουργία ομάδων στελεχών ειδικής τεχνογνωσίας που θα τίθενται στη διάθεση των αρχών υλοποίησης κοινοτικών προγραμμάτων για την επίλυση διαχειριστικών αδυναμιών.

5.3. Η δομή των Π.Ε.Π.

Κάθε Π.Ε.Π. αναλύεται στα ακόλουθα ιεραρχικά επίπεδα :

- Α. Υποπρόγραμμα το οποίο αποτελεί σύνολο επιλέξιμων Μέτρων.
- Β. Μέτρο, το οποίο αποτελεί σύνολο ομοειδών δραστηριοτήτων που συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων του Προγράμματος, και μπορεί να αναλυθεί σε ένα ή περισσότερα επιμέρους Έργα.
- Γ. Έργο, το οποίο αποτελεί αυτοτελή δραστηριότητα με συγκεκριμένο οικονομικό αντικείμενο και ημερομηνίες έναρξης και λήξης και συμβάλει στην υλοποίηση του Μέτρου στο οποίο είναι ενταγμένο.

Δ. Ένα Έργο μπορεί να αναλύεται σε ένα ή περισσότερα επιμέρους **Υποέργα**, για τα οποία αντιστοιχούν στην υλοποίηση διακριτών τμημάτων του φυσικού του αντικειμένου και αποτυπώνεται με το αντίστοιχο πλήθος συμβάσεων (ή αναλήψεων υποχρεώσεων, από την πλευρά του φορέα υλοποίησης, για την εκτέλεση του φυσικού αντικειμένου του Υποέργου με αυτεπιστασία).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ενδεχομένως για κάποια μέτρα να έχουν οριστεί στην παρούσα φάση μόνον το πλαίσιο φυσικού αντικειμένου ή δράσεων, και η εξειδίκευση τους σε έργα και ενέργειες να προσδιοριστεί κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του Προγράμματος. Στο τέλος της εργασίας υπάρχει στο παραρτήμα Ι, ένα φυλλάδιο με τα περιεχόμενα επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΕΠ) του Κ.Π.Σ. 1994-1999.

5.4. Εμπλεκόμενοι φορείς υλοποίησης του Προγράμματος.

Στην υλοποίηση του έργου εμπλέκεται ένας αριθμός φορέων όπως :

1. Ο Φορέας Προγραμματισμού, που αντιστοιχεί στην Περιφέρεια, η οποία προτείνει την ένταξη του Έργου στο Πρόγραμμα.
2. Ο Φορέας Υλοποίησης του Έργου, που είναι εκείνος ο οποίος στα πλαίσια του Προγράμματος έχει την συμβατική υποχρέωση για την εκτέλεση του Έργου σύμφωνα με τα εγκεκριμένα στοιχεία καθώς και την υποχρέωση καταβολής στους τελικούς δικαιούχους του συνόλου της δημόσιας δαπάνης πέραν της Κοινοτικής Επιχορήγησης.
3. Ο Φορέας Χρηματοδότησης του Έργου που είναι ο φορέας εκείνος ο οποίος αναλαμβάνει την υποχρέωση να χρηματοδοτήσει το Φορέα Υλοποίησης για την εκτέλεση του Έργου.
4. Ο Φορέας Λειτουργίας του Έργου, που είναι ο φορέας εκείνος ο οποίος εκμεταλλεύεται ή λειτουργεί το Έργο το οποίο παράγεται από το Φορέα Υλοποίησης.

Η ένταξη και λειτουργία του Π.Ε.Π. στα πλαίσια του Κ.Π.Σ. δημιουργεί ένα σύνθετο πλέγμα βαθμίδων εποπτείας, ελέγχου και αρμοδιοτήτων, ή Σύστημα Διοίκησης. Σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, μπορούν να διακριθούν τρία επιμέρους επίπεδα λειτουργίας του Συστήματος Διοίκησης κάθε Π.Ε.Π. :

Α. Το επίπεδο παρακολούθησης της υλοποίησης των Έργων.

Β. Το επίπεδο παρακολούθησης της εξέλιξης του προγράμματος.

Γ. Το επίπεδο παρακολούθησης της εξέλιξης του συνόλου του Κ.Π.Σ., μέρους του οποίου αποτελούν τα Π.Ε.Π.

5.5. Ο ρόλος του συμβούλου διαχείρισης.

Κύριος ρόλος του Συμβούλου Διαχείρισης Π.Ε.Π. είναι η υποστήριξη της αρμόδιας αρχής του Συστήματος Διοίκησης του Π.Ε.Π. (περιφέρεια) για την αποτελεσματική υλοποίηση του Προγράμματος .

Οι υπηρεσίες του Συμβούλου Διαχείρισης εξυπηρετούν τις εξής επιμέρους τυπικές λειτουργίες διαχείρισης κάθε Π.Ε.Π. :

1. Οργάνωση της Παρακολούθησης (συμπεριλαμβανομένης της συνδρομής για διαμόρφωση του κατάλληλου Συστήματος Διοίκησης)
2. Προγραμματισμός της υλοποίησης (κατάρτιση τεχνικών, χρονικών και οικονομικών – χρηματοδοτικών προδιαγραφών για την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων και του Προγράμματος στο σύνολο του).
3. Παρακολούθηση της υλοποίησης (εργασίες παρακολούθησης της εξέλιξης των έργων, μέτρων και του συνολικού Προγράμματος) .
4. Έλεγχος και αποτίμηση της εξέλιξης (έλεγχος της υλοποίησης και σύνθεση των διαπιστώσεων).
5. Συνοδευτικά μέτρα και ενέργειες υποστήριξης (υποστήριξη των αναγκών επιμόρφωσης και εκπαίδευσης των φορέων που εμπλέκονται στα διαφορετικά επίπεδα του Συστήματος Διοίκησης, εξειδίκευση της χρήσης κονδυλίων Τεχνικής Βοήθειας κ.λ.π.)

5.6. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης 1994-1999.

5.6.1. Δομή του Π.Ε.Π. Κρήτης

Το Π.Ε.Π. Κρήτης έχει 8 υποπρογράμματα :

Υποπρόγραμμα 1 : ΕΟΠ « Κρήτη : Κέντρο Οικονομίας και έρευνας στην ΝΑ Μεσόγειο».

Υποπρόγραμμα 2 : ΕΟΠ « Τουριστικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης».

Υποπρόγραμμα 3 : Αστική Ανάπτυξη– Βελτίωση Ποιότητας Ζωής – Ανάπτυξη Υποδομών Μεταφορών.

Υποπρόγραμμα 4 : Αγροτική και Τοπική Ανάπτυξη.

Υποπρόγραμμα 5 : Αξιοποίηση Ανθρώπινου Δυναμικού.

Υποπρόγραμμα 6 : Ε.Α.Π.Τ.Α.

Υποπρόγραμμα 7 : Ολοκλήρωση Ημιτελών Έργων Α΄ Κ.Π.Σ.

Υποπρόγραμμα 8 : Εφαρμογή.

Στον πίνακα 5.6.1. απεικονίζονται τα επιμέρους Μέτρα των Υποπρογραμμάτων του Π.Ε.Π. Κρήτης 1994-1999,

Στους πίνακες 5.6.1.α και 5.6.1.β παρουσιάζεται το χρηματοδοτικό σχήμα του Π.Ε.Π. Κρήτης.

5.6.2. Συνοπτικά στοιχεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος .

Τίτλος ΕΠ : Π.Ε.Π ΚΡΗΤΗΣ

Διάρκεια : Από 1-1-94 εως 31-12-99

Τύπος ΕΠ : Λειτουργικό

Εθνική Αρχή υπεύθυνη για την υλοποίηση του ΕΠ : Περιφέρεια Κρήτης

Ημερομηνία Υποβολής ΕΠ : 26 Ιουνίου 1994 .

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ 1994 - 1999

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1	
ΕΙΔΙΚΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ : ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗ Ν.Α ΜΕΣΟΓΕΙΟ .	
ΜΕΤΡΟ 1	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΥΣΗ Ε & Τ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΜΕΤΡΟ 2	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΑΓΟΡΩΝ
ΜΕΤΡΟ 3	ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4	
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	
ΜΕΤΡΟ 1	ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
ΜΕΤΡΟ 2	ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΔΥΝΑΜΙΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΙΩΝ ΥΠΟ ΚΑΛΥΨΗ
ΜΕΤΡΟ 3	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΜΕΤΡΟ 4	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ
ΜΕΤΡΟ 5	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΜΕΤΡΟ 6	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2	
ΕΙΔΙΚΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	
ΜΕΤΡΟ 1	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
ΜΕΤΡΟ 2	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ , ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΜΕΤΡΟ 3	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΜΕΤΡΟ 4	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 5	
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	
ΜΕΤΡΟ 1	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΜΕΤΡΟ 2	ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΜΕΤΡΟ 3	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7	
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ Α' ΚΠΣ	

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3	
ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	
ΜΕΤΡΟ 1	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΜΕΤΡΟ 2	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΜΕΤΡΟ 3	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΜΕΤΡΟ 4	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6	
ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Α.Π.Τ.Α)	
ΜΕΤΡΟ 1	ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
ΜΕΤΡΟ 2	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
ΜΕΤΡΟ 3	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ	
ΜΕΤΡΟ 1	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΤΠΑ
ΜΕΤΡΟ 2	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΚΤ

Πηγή : Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης 1994 -1999

Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ 1994 -1999
Χρηματοδοτικός πίνακας επιχειρησιακού προγράμματος έτους

(ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜ. ECUs)

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛ. ΚΟΣΤΟΣ 1=2+12	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ											ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤ. 12	
		ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ 2=3+8	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ					ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ						
			ΣΥΝΟΛΟ 3=sum(4:7)	%	ΕΤΠΑ 4	ΕΚΤ 5	ΕΓΤΠΕ-Π 6	ΧΜΠΑ 7	ΣΥΝΟΛΟ 8=sum(9:11)	%	ΚΡΑΤΟΣ 9	ΠΕΡ. 10		ΑΛΛΟΙ 11
1994	65	62	47	75	42	0,4	5		16	25	16			2,8
1995	64	61	46	75	33	3	9		15	25	15			2,8
1996	69	66	50	75	38	3	8		17	25	17			3
1997	74	70	53	75	43	3	7		18	25	18			3,2
1988	78	75	56	75	47	3	6		19	25	19			3,4
1999	85	81	61	75	54	2	5		20	25	20			3,7
ΣΥΝΟΛΑ	435,3	416,4	312,3	75	256,8	15,1	40,4		104,1	25	104,1			18,9

Πήγη : Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης 1994 -1999

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.6.1. α

Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ 1994 - 1999

Συνολικό Κόστος	:	435,3 MECU	126,2 δις
Δημόσια Δαπάνη	:	416,4 MECU	120,8 δις
Κοινοτική Συμμετοχή	:	312,4 MECU	90,6 δις
Ε.Τ.Π.Α.	:	256,8 MECU	74,5 δις (82,2%)
Ε.Κ.Τ.	:	15,1 MECU	4,4 δις (4,8%)
FEOGA	:	40,4 MECU	11,7 δις (13%)
Εθνική Συμμετοχή	:	104,1 MECU	30,2 δις
Ι. Συμμετοχή	:	18,9 MECU	5,5 δις (4,4%)

Πηγή: Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης (1994 – 1999)

5.7 Θεμελιακοί στόχοι της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της Περιφέρειας Κρήτης- Π.Ε.Π. 1994-1999.

Η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας Κρήτης για το Β΄ Κ.Π.Σ. συμπυκνώνεται σε τρεις θεμελιακούς στόχους :

- ◆ Να αναδειχθεί η Κρήτη σε οικονομικό και ερευνητικό κέντρο στο χώρο της ΝΑ Μεσογείου.
- ◆ Να πραγματοποιηθεί μια ολοκληρωμένη ανάπτυξη των τομέων της Κρητικής οικονομίας, με έμφαση στην ορθολογική αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του πρωτογενούς και του τριτογενούς τομέα, και
- ◆ Να εφαρμόσει μια περιβαλλοντική πολιτική που θα διασφαλίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Η επίτευξη των στρατηγικών στόχων συναρτάται με την πραγματοποίηση σημαντικών ενδιάμεσων στόχων οι οποίοι υποστηρίζονται από δέσμες παρεμβάσεων, που χρηματοδοτούνται από το Π.Ε.Π. Κρήτης 1994-1999, από άλλες κοινοτικές χρηματοδοτήσεις (Ταμείο Συνοχής, Εθνικό Σκέλος του Κ.Π.Σ., Κοινοτικές Πρωτοβουλίες) και εθνικούς πόρους.

Η ανάδειξη της Κρήτης σε οικονομικό και ερευνητικό κέντρο στην ΝΑ Μεσόγειο στηρίζεται στην υλοποίηση των ενδιάμεσων στόχων που είναι η αναβάθμιση του ερευνητικού ιστού, η οποία σταδιακά θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη εξωστρέφεια προσέλκυση ερευνητικού έργου από ιδιώτες και δικτύωση με επιχειρήσεις, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του δευτερογενή, με ενίσχυση της θέσης του, καταρχήν στην τοπική οικονομία και δημιουργία προϋποθέσεων επέκτασης και η ενίσχυση των εξαγωγών και γενικότερα του διαμετακομιστικού εμπορίου.

Η πραγματοποίηση μιας ολοκληρωμένης ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας με έμφαση στον πρωτογενή και τον τριτογενή τομέα συναρτάται από την υλοποίηση των ενδιάμεσων στόχων που είναι η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού, η βελτίωση της προσπελασιμότητας των τοπικών οικονομικών κέντρων και τομεακές βελτιώσεις.

Ειδικότερα στον τουρισμό επιδιώκεται η αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος και η αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών. Στο πρωτογενή τομέα επιδιώκεται η βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο και η ενίσχυση της παραγωγικότητας των αγροτικών εκμεταλλεύσεων .

Η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η εφαρμογή μιας ορθολογικής περιβαλλοντικής πολιτικής θα προκύψουν από την εκπλήρωση των ενδιάμεσων στόχων της αναβάθμισης και προστασίας του περιβάλλοντος και της βελτίωσης των αστικών υποδομών.

Η κατανομή των πόρων κατά κατηγορία αναδεικνύει την ένταση της αναπτυξιακής προσπάθειας κατά τομέα προτεραιότητας. Εμφανίζεται μια έντονη στροφή προς τις υποδομές οι οποίες απορροφούν πλέον του 60% των χρηματοδοτήσεων, με τις υποδομές μεταφορών να συγκεντρώνουν το 30%.

Απολογιστικά, οι σημαντικότερες αναπτυξιακές επιπτώσεις από την υλοποίηση των Κοινοτικών προγραμμάτων στην Κρήτη προέκυψαν από την αναβάθμιση των παραγωγικών υποδομών και την ενίσχυση των επενδύσεων.

Ο αρχικός στόχος για σύγκλιση της Κρήτης με το μέσο αναπτυξιακό επίπεδο της Ελλάδας έχει επιτευχθεί. Όμως σημαντικοί επιμέρους στόχοι παραμένουν ανεκπλήρωτοι.

5.8 Τομείς παρέμβασης.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα προβλέπει για την επίτευξη των στόχων αυτών τους παρακάτω τομείς παρέμβασης, σε συνδιασμό με ανάλογες ενέργειες προγραμμάτων του Εθνικού Σκέλους και του Ταμείου Συνοχής.

α) Ενίσχυση της έρευνας και αξιοποίηση της στην παραγωγή

Το πλούσιο δυναμικό έρευνας και τεχνολογίας, που διαθέτει η Περιφέρεια, ενισχύει τις προϋποθέσεις προκειμένου η Κρήτη να αναλάβει νέους εξειδικευμένους ρόλους, ως κέντρο ανάπτυξης και διάχυσης νέων τεχνολογικών εφαρμογών, ως κέντρο εξειδικευμένης μάθησης, καθώς και ως κέντρο συναλλαγών. Η σύνδεση των Ερευνητικών Ιδρυμάτων με τις ανάγκες της παραγωγής θα προωθηθεί με την εγκατάσταση 20 επιχειρήσεων στο τεχνολογικό πάρκο, με την ενίσχυση της συμμετοχής τους σε ανταγωνιστικά προγράμματα έρευνας, τα οποία θα αυξήσουν τις εισροές συναλλάγματος κατά 12% ή 250 εκατ. δραχμές το χρόνο, με κίνητρα για πρότυπα πειραματικά σχέδια, εισαγωγή καινοτομιών σε προϊόντα και μεθόδους προς τις επιχειρήσεις που αξιοποιούν αποτελέσματα έρευνας. Προς αυτήν την κατεύθυνση προβλέπεται αύξηση της απασχόλησης επιστημόνων – ερευνητών κατά 50 θέσεις.

β) Βελτίωση οικονομικών και κοινωνικών υποδομών.

Όσον αναφορά στις μεταφορές, τελικός στόχος είναι η δημιουργία ενός αποκεντρωμένου συστήματος μεταφορών, στο οποίο θα συμμετέχουν όλα τα μεταφορικά μέσα κατά το μερίδιο που προσιδιάζει στο περιφερειακό επίπεδο, με παράλληλη αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας στον τομέα της πληροφόρησης, της επικοινωνίας και των υποδομών.

Ειδικότερα στους οδικούς άξονες προβλέπεται η κατασκευή / βελτίωση κατά τμήματα των εγκάρσιων οδικών συνδέσεων μεταξύ Βόρειου και Νότιου Οδικού Άξονα της Κρήτης, για την εξυπηρέτηση μεταφοράς επιβατών και αγαθών μεταξύ των περιοχών της ενδοχώρας και της βόρειας και νότιας ακτής. Προβλέπονται επίσης επεμβάσεις σε τμήματα του Νότιου Οδικού Άξονα καθώς και κατασκευή τμημάτων του Βόρειου Οδικού Άξονα, ο οποίος ανήκει στο Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο. Από τις επεμβάσεις αυτές αναμένεται η αύξηση των κυκλοφοριακών φόρτων, η βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης των χρηστών καθώς και η βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας της κυκλοφορίας.

Για τα λιμάνια της Κρήτης, προβλέπονται σημαντικές επεμβάσεις στο λιμάνι του Ηρακλείου με απώτερο σκοπό την εξυπηρέτηση Συνδυασμένων Διεθνών Μεταφορών καθώς και βελτίωση των υποδομών άλλων λιμανιών της βόρειας ακτής για διευκόλυνση των θαλάσσιων μεταφορών επιβατών και αγαθών προς και από την ηπειρωτική χώρα αλλά και διασύνδεση του Βόρειου Οδικού

Άξονα της Κρήτης μέσω του λιμανιού Κισάμου με το υπόλοιπο Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο. Τέλος σημαντικές επεμβάσεις θα γίνουν στο αεροδρόμιο του Ηρακλείου για την εξυπηρέτηση πρωτίστως της εναέριας διακίνησης επιβατών και δευτερευόντως ευπαθών γεωργικών προϊόντων, με στόχο την εξυπηρέτηση 3.000.000 επιβατών ετησίως κατά το έτος 1999, ενώ η επέκταση του Αεροδρομίου της Σητείας θα δώσει τη δυνατότητα εξυπηρέτησης μεγάλων αεροσκαφών για ναυλωμένες πτήσεις.

Δυνατότητα δίνεται επίσης στη βελτίωση των συνθηκών υγείας και της ποιότητας του περιβάλλοντος που θα συμβάλουν στην ποιότητα ζωής των πολιτών. Η βελτίωση των υποδομών των νοσηλευτικών μονάδων με την επέκταση παλαιάς και μη ποιοτικής τεχνολογίας, θα επιτρέψει την βελτίωση συνθηκών εξυπηρέτησης του πληθυσμού.

Η επέκταση του δικτύου ύδρευσης και ο εκσυγχρονισμός του υπάρχοντος θα αυξήσει το ποσοστό του πληθυσμού που συνδέεται με δημόσιο δίκτυο διανομής από 90% σε 100% .

Στα πλαίσια της αναβάθμισης του δομημένου περιβάλλοντος της βελτίωσης της ποιότητας ζωής προωθείται η ένταξη των ιστορικών κέντρων και η λειτουργία τους με ταυτόχρονη διατήρηση και ανάδειξη των ιστορικών στοιχείων.

γ) Τουριστική αναβάθμιση.

Προβλέπεται η ανάδειξη του πολύμορφου μνημειακού – ιστορικού και φυσικού κάλους της Κρήτης με την δημιουργία νέων πόλων έλξης επισκεπτών. Προς αυτή τη κατεύθυνση προβλέπεται αύξηση του μέσου αριθμού διανυκτερεύσεων ανά πολίτη από 8 ημέρες σε 11 καθώς και αύξηση της μέσης δαπάνης κατά 40% .

Η υιοθέτηση νέων μορφών τουρισμού, η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και η δημιουργία περιφερειακού μηχανισμού διαχείρισης και προβολής του τουριστικού προϊόντος, θα συμβάλουν στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στην προσέλκυση υψηλής στάθμης επισκεπτών, στην αύξηση των συναλλαγματικών εισροών κατά 1,2 εκατ. δρχ., στην αύξηση της πληρότητας των επιχειρησιακών μονάδων από 76,6% σε 83%. Πρόκειται να δημιουργηθούν 240 νέες θέσεις εργασίας ενώ το ύψος των ιδιωτικών επενδύσεων είναι της τάξης των 11 εκατ. δρχ.

δ) Αγροτική και Τοπική Ανάπτυξη.

Στη γεωργία προβλέπεται βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραδοσιακών καλλιεργειών καθώς και ανάπτυξη επιλεγμένων κλάδων παραγωγής .

Οι παρεμβάσεις στη κτηνοτροφία στοχεύουν στην προστασία των καταναλωτών και του κεφαλαίου καθώς και στη γενετική βελτίωση του. Προβλέπονται παρεμβάσεις για την προστασία και αξιοποίηση δασικών περιοχών (προστασία περιβάλλοντος 800 Ha , αναδάσωση 350 Ha, βελτίωση υποβαθμισμένων δασών κ.λ.π.) . Γίνεται αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων με αναπτυξιακές παρεμβάσεις που θα έχουν σαν αποτέλεσμα : την αξιοποίηση των τοπικών συντελεστών παραγωγής, τη δημιουργία νέων πηγών εισοδήματος, τη στήριξη του αγροτικού εισοδήματος, ικανοποιητικές παράλληλα προϋποθέσεις συγκράτησης των κατοίκων και βελτίωση της ποιότητας ζωής.

ε) Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού.

Οι συνθήκες εργασίας στην Κρήτη χαρακτηρίζονται από μία πτωτική τάση του τομέα της μεταποίησης και μια σημαντική αύξηση σε ορισμένους τομείς του τριτογενή τομέα .

Οι ενέργειες ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στη Κρήτη θα έχουν σχέση με τους νέους στόχους ανάπτυξης και τις συνθήκες της αγοράς εργασίας στον πρωτογενή τομέα. Έμφαση στη συνεχιζόμενη κατάρτιση θα δοθεί σε τομείς ανάπτυξης της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων και σε τομείς καλυτέρευσης της παραγωγικότητας. Προτεραιότητα επίσης θα δοθεί στην ανάπτυξη διαφοροποιημένων ειδικοτήτων για να καλυφθούν οι ανάγκες στον μεταποιητικό και τριτογενή τομέα, ιδίως στον τουρισμό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

- ◆ Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης (Π.Ε.Π. 1994 –1999)
Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- ◆ Εφαρμογές Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης.
Α. Σκούρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

**ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

6.1. Εισαγωγική Παρατήρηση.

Γνωρίζουμε ότι εκτός από το Υποπρόγραμμα 6 του Π.Ε.Π. Κρήτης 1994-1999 που αφορά έργα για την Τ.Α. υπάρχουν και άλλα κονδύλια ενσωματωμένα σε άλλα υποπρογράμματα που έχουν και αυτά άμεση σχέση με την τοπική ανάπτυξη . Πα'α την προσπάθεια μας για συγκέντρωση στοιχείων από όλα τα έργα του Π.Ε.Π. Κρήτης , ώστε να εντοπισθούν και να αναλυθούν τα σχετικά ποσά , δεν μπορέσαμε να συγκεντρώσουμε το σχετικό υλικό. Περιοριζόμαστε λοιπόν στα έργα που προέρχονται μονό από το 6ο Υποπρόγραμμα από το Ε.Α.Π.Τ.Α. II δηλαδή που περιλαμβάνει αυτά καθ' αυτά έργα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

6.2. Γενικά για το « Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης » . (Ε.Α.Π.Τ.Α.II).

Στα πλαίσια της αναπτυξιακής προσπάθειας που καταβάλλει η Περιφέρεια, η Τ.Α. καλείται να εξειδικεύσει τις Εθνικές, Τομεακές και Περιφερειακές επιλογές και στόχους. Καλείται να δραστηριοποιηθεί στην ορθολογική αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού της, να προστατεύσει τους φυσικούς της πόρους και να προβάλει τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα με στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη για την εξάλειψη των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

Για την αξιοποίηση των παραπάνω υποχρεώσεων, απαιτείται παράλληλα και η εξασφάλιση των απαραίτητων χρηματοδοτήσεων που θα επιτρέψουν στην Τ.Α. να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της και να διαδραματίσει ένα ουσιαστικό ρόλο στην εφαρμογή των Περιφερειακών Πολιτικών.

Το υποπρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α. υπαγορεύτηκε ακριβώς από αυτή την αναγκαιότητα . Η νέα δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προβλέπεται να συμβάλει στην ουσιαστική προώθηση της ορθολογικής (βιώσιμη) ανάπτυξης , στην αποδοτικότερη διαχείριση των Κοινοτήτων και Εθνικών πόρων καθώς και στην δραστηριοποίηση των τοπικών αρχών για απόκτηση σημαντικών ίδιων πόρων που θα τους επιτρέψουν ουσιαστική αντιμετώπιση των προβλημάτων τους.

6.3. Βασικοί στόχοι του Ε.Α.Π.Τ.Α ΙΙ Κρήτης.

Το Ε.Α.Π.Τ.Α ως αυτοτελές υποπρόγραμμα του ΠΕΠ Κρήτης έχει σαν βασικούς στόχους :

- ◆ Την αναβάθμιση του αναπτυξιακού ρόλου της Τ.Α στο πλαίσιο της γενικότερης εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής .
- ◆ Την κατοχύρωση του ρόλου της Τ.Α σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο του ενιαίου εθνικού συστήματος προγραμματισμού και ανάπτυξης .
- ◆ Την διεύρυνση του ρόλου της Τ.Α και τη συμμετοχή της σε δράσεις για την αντιμετώπιση νέων προβλημάτων σε τοπικό επίπεδο (υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων κλπ.)
- ◆ Την ενίσχυση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα των περιφερειακών προγραμμάτων μέσω της συμπληρωματικότητας των επιλέξιμων ενεργειών .

Το υποπρόγραμμα Ε.Α.Π.Τ.Α εξυπηρετεί τους στρατηγικούς στόχους του ΠΕΠ Κρήτης , συνδεδεμένο με τα λοιπά υποπρογράμματα . Κυρίως συμπληρώνει παρεμβάσεις στο περιβάλλον , στις υποδομές , στον τουρισμό , στον πολιτισμό , στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και στις μικρομεσαίες Δημοτικές ή Κοινοτικές Επιχειρήσεις .

Στον τομέα του περιβάλλοντος οι παρεμβάσεις του υποπρογράμματος αναφέρονται :

- Α. Στην βελτίωση των συνθηκών ύδρευσης δίδοντας έμφαση στην προστασία των πηγών και στην έρευνα για εντοπισμό νέων υδροφόρων με στόχο την κάλυψη των ελλειμμάτων (διαχείριση υδατικών πόρων)
- Β) Στην προώθηση της επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων λυμάτων (π.χ άρδευση)
- Γ) Στην διαχείριση των απορριμμάτων κυρίως όταν βοηθά προς την κατεύθυνση της υλοποίησης ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης σε επίπεδο νομού ή επαρχίας .
- Δ) Στον πολεοδομικό σχεδιασμό υπο ανάπτυξη αστικών – τουριστικών περιοχών αλλά και σε σημειακές παρεμβάσεις που προβλέπονται από προγενέστερες μελέτες (Ειδικές χωροταξικές .ΕΠΑ , Γενικό Χωροταξικό ή Πολεοδομικό) .

Στον τομέα των υποδομών έμφαση δίδεται στην οδοποιία και στην βελτίωση των δικτύων ύδρευσης , αποχέτευσης στοχεύοντας :

- Α) Στη σύνδεση των ΟΤΑ μεταξύ τους ώστε να βοηθηθεί η ανάπτυξη της συνοχής που είναι ο βασικότερος στόχος του υποπρογράμματος σε επίπεδο οικιστικής ενότητας .
- Β) Στην πρόσβαση του τουρισμού στην ενδοχώρα , καθώς στην προσπέλαση τουριστικών πόρων , χωματερών , χώρων αναψυχής κ.λ.π

Γ) Στην βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης προς και από τα τουριστικά κέντρα με στόχο τη μείωση των επιπτώσεων των μεταφορών .

Δ) Στην βελτίωση των συνθηκών ύδρευσης – αποχέτευσης με αντικαταστάσεις και συμπληρώσεις δικτύων στις επεκτάσεις των οικισμών κυρίως τουριστικών και μεγάλων κέντρων του αγροτικού χώρου .

Στο τομέα του τουρισμού έμφαση δίδεται στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας :

Α) Με έργα διαμόρφωσης κοινοτικών ή δημοτικών χώρων προς τουριστική αξιοποίηση κυρίως όμως σε έργα διαμόρφωσης παραλιακών ζωνών .

Β) Με έργα αναπλάσεων αρχαιολογικών χώρων κυρίως σε περιοχές που σήμερα δεν είναι αξιόλογου φήμης αξιοθέατα αλλά θα μπορούσαν να αναδειχθούν γιατί συνδυάζουν φυσικό περιβάλλον ή βρίσκονται πολύ κοντά στο Ευρωπαϊκό Μονοπάτι (Ε4) που αποτελεί τον κορμό ανάπτυξης του τουρισμού της ενδοχώρας .

Γ) Με την εκπόνηση Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο .

Στο τομέα των κοινωνικών και πολιτιστικών υποδομών προτεραιότητα δίδεται :

Α) Στην ανάδειξη και αξιοποίηση ιστορικών και πολιτιστικών μνημείων και χώρων που συνδέονται με την ενδοχώρα και βοηθά η ανάδειξη τους στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης της ιδιαιτερότητας της περιοχής (φυσιογνωμία της περιοχής) και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής .

Β) Στην ολοκλήρωση (εξοπλισμός) πολιτιστικών κέντρων που είχαν ενταχθεί στο ΠΕΠ-1 που βοηθούν στη συγκράτηση του πληθυσμού στην ενδοχώρα αλλά και προσφέρουν μια διαφορετική ποιότητα ζωής στον τοπικό πληθυσμό. Στον τομέα της υποστήριξης της τοπικής οικονομίας δίδεται προτεραιότητα στη στήριξη των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων .

Στα πλαίσια αυτά , το υποπρόγραμμα περιλαμβάνει τα παρακάτω μέτρα :

Μέτρο 1	Βασικές υποδομές
Μέτρο 2	Προστασία Περιβάλλοντος και βελτίωση ποιότητας ζωής
Μέτρο 3	Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας

Στο παραρτημα ΙΙ παρθέτουμε πίνακες με τα Τεχνικά Δελτία Μέτρου για κάθε μέτρο του υποπρογράμματος 6 καθώς επίσης πίνακες χρηματοδότησης για κάθε μέτρο.

6.4 Αριθμός έργων Ε.Α.Π.Τ.Α ΙΙ και κατανομή τους ανά τομέα.

Στο πλαίσιο του Π.Ε.Π. Κρήτης το Ειδικό αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής αυτοδιοίκησης (Ε.Α.Π.Τ.Α.) αφορά παρεμβάσεις στο περιβάλλον, στις υποδομές, στον τουρισμό, στον πολιτισμό, στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και στις μικρομεσαίες Δημοτικές ή Κοινοτικές Επιχειρήσεις. Στο Ε.Α.Π.Τ.Α. είναι ενταγμένα 407 έργα συνολικού προϋπολογισμού 16 δις.

Στον τομέα του περιβάλλοντος εντάσσονται έργα που έχουν στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Είναι ενταγμένα 129 έργα που αφορούν έργα διαχείρισης απορριμμάτων, αποχετευτικά δίκτυα, αναπλάσεις περιοχών και αναδείξεις αρχαιολογικών χώρων συνολικού προϋπολογισμού 4.726 εκ. δρχ. Έχουν ήδη ολοκληρωθεί 61 έργα :

- ◆ Κατασκευές δικτύων ύδρευσης μήκους 13.105 μέτρων.
- ◆ Κατασκευή αγωγού όμβριων, μήκους 2.268.
- ◆ Κατασκευή ομβριοδεξαμενών χωρητικότητας 3.000 κ.μ.
- ◆ Κατασκευάστηκαν εννέα υδατοδεξαμενές χωρητικότητας 1.150 τ.μ.
- ◆ Έγιναν πλακοστρώσεις επιφάνειας 6.430 τ.μ.
- ◆ Έγινε προμήθεια 35 απορριμματοφόρων και 1.274 κάδων απορριμμάτων.
- ◆ Κατασκευή δρόμου 1.800 μέτρων.
- ◆ Διαμορφώθηκαν δύο πάρκα και δύο πλατείες .
- ◆ Ανορύχθηκαν 22 γεωτρήσεις και εγκαταστάθηκαν τρία αντλητικά συγκροτήματα.

Κατασκευάστηκαν δίκτυα αποχέτευσης 3.068 μέτρων και ένας ΧΥΤΑ.

Στον τομέα των βασικών υποδομών είναι ενταγμένα 191 έργα συνολικού 8.860 εκ. δρχ. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί 115 έργα :

- ◆ Έργα διακοινοτικής οδοποιίας σε μήκος 198.863 μέτρων.
- ◆ Κατασκευάστηκαν ή αντικαταστάθηκαν δίκτυα ύδρευσης μήκους 232.874 μέτρων
- ◆ Ανορύχθηκαν 28 υδρευτικές γεωτρήσεις.
- ◆ Κατασκευάστηκαν δίκτυα αποχέτευσης μήκους 31.356 μέτρων .
- ◆ Κατασκευάστηκαν 28 δεξαμενών ύδρευσης χωρητικότητας 4.680 κ.μ.
- ◆ Εγκαταστάθηκαν 28 αντλητικά συγκροτήματα και 7 αντλιοστάσια.
- ◆ Έγιναν πλακοστρώσεις εμβαδού 2.233 τ.μ.
- ◆ Κατασκευάστηκαν πεζοδρόμια και τοιχία αντιστήριξης μήκους 5.656 και 608 μέτρων αντίστοιχα.

Στον τομέα της τοπικής ανάπτυξης είναι ενταγμένα 75 έργα που έχουν στόχο την ενίσχυση της Τοπικής Οικονομίας και αφορούν κυρίως την εκπόνηση αναπτυξιακών μελετών, την ενίσχυση δράσεων, Δημοτικών και Κοινοτικών επιχειρήσεων καθώς και ενέργειες ανάπτυξης του τουρισμού σε τοπικό επίπεδο. Ο προϋπολογισμός των έργων του μέτρου ανέρχεται στο ποσό των 3.818 εκ. δρχ. Έχουν ήδη ολοκληρωθεί 35 έργα το φυσικό αντικείμενο των οποίων αφορά :

- ◆ Την εκπόνηση 18 αναπτυξιακών μελετών.

- ◆ Την προμήθεια εξοπλισμού οργάνωσης τοπικών αναπτυξιακών φορέων.
- ◆ Την φυτοτεχνική παρέμβαση με φύτευση 15.000 φυτών.
- ◆ Την πλακόστρωση επιφάνειας 5.958 τ.μ.
- ◆ Την κατασκευή έργων οδοποιίας 13.606.

6.5. Πίνακες έργων Ε.Α.Π.Τ.Α. ανά Νομό της Περιφέρειας.

Ακολουθούν οι πίνακες 6.5.1. ,6.5.2. , 6.5.3. , 6.5.4., με τα αναλυτικά έργα του προγράμματος Ε.Α.Π.Τ.Α. II ανά νομό της περιφέρειας Κρήτης παρουσιάζοντας στοιχεία σχετικά με τους φορείς τους, το πλήθος των έργων, τον προϋπολογισμό τους, τα βασικά έργα, το ποσοστό των βασικών έργων, τα υπόλοιπα από την 1/1/1999, το ποσοστό απορρόφησης καθώς και το ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού. Τέλος ακολουθεί ο πίνακας 6.5.5. συγκεντρωτικός όλων των Νομών της Περιφέρειας που περιλαμβάνει συγκεντρωτικά στοιχεία σε ότι αφορά την Περιφέρεια Κρήτης και ενά αντιπροσωπευτικό γράφημα 6.5.6. παρουσιάζοντας τα πόσα που έχουν χρηματοδοτηθεί ο κάθε Νομός σε ποσοστά για το Ε.Α.Π.Τ.Α II του Π.Ε.Π. 1994-1999.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.5.1.
Ε.Α.Π.Τ.Α. 1994 -1999
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ : ΚΡΗΤΗΣ
ΝΟΜΟΣ: ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

(χιλ. δρχ)

A/A	ΦΟΡΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ	ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1/1/1999	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
1	Δήμος Ηρακλείου	4	1.356.000	Κτιρ. Κατασκευές Διαμορφ. χώρων	62,2	380.514	72,1	21,5
2	Δήμος Ν.Αλικαρνασού	2	200.000	Κατασκ. Δικτύων απορροφ. Ομβρ. υδατ.	82,5	169.735	15,1	3,1
3	Α.Σ. Αστερουσίων	2	69.529	Διακοινοτική Οδοποιία	81,3	1.591	97,7	1
4	Δήμος Αρκαλοχωρίου	7	297.871	Κοινοτική Οδοποιία	41,9	164.101	44,9	4,7
5	Συνδ κοινοτ. Επισκοπ. Αν.Πόλης, Βάθεια	3	101.388	Υδρευτικές Γεωτρήσεις	97,6	15.222	84,9	1,6
6	Δήμος Κρουσώνα	6	160.503	Υδρευση	45,4	80.222	50	2,5
7	Δήμος Αστερουσίων	5	134.205	Διακοινοτική Οδοποιία	43,2	46.719	65,1	2,1
8	Δήμος Βιάννου	5	98.000	Αναδ. Αρχαιολογ. Χώρων	56,1	48.651	50,3	1,5

9	Δήμος Γουβών	7	451.443	Υδρευση	36,5	301.916	33,1	7,1
10	Δήμος Ρούβα	6	226.764	Διακοινοτική Οδοποιία	44,6	83.041	63,3	3,5
11	Δήμος Τετραχωρίου	3	112.000	Μηχανολογ. Εξοπλισμός	53,5	112.000	0	1,7
12	Οργ.Αναπ.Τεμ. Πεδιαδ. (Ο.Α.ΤΕ.Π.)	1	30.500	Παροχες Υπηρεσιών στους Ο.Τ.Α.	100	12.172	60	0,4
13	Δήμος Γόρτυνας	4	35.000	Υδρευτικές Γεωτρήσεις	57,1	25.298	27,7	0,5
14	Δήμος Καστελίου	6	130.226	Διαμορφ. Αρχαιολ. Χωρ.	33,4	42.053	67,7	2
15	Δήμος Επισκοπής	1	3.000	Επεκτ. Δικτ. Υδρευσης	100	3.000	0	0,04
16	Δήμος Χερσονήσου	4	80.233	Κατασκ. Δικτ. Υδρευσης	74,1	11.754	85,3	1,2
17	Δήμος Μοιρών	12	507.975	Υδρευτικές Γεωτρήσεις	33,5	194.153	38,2	8
18	Δήμος Γοργολαίνης	2	26.000	Υδρευτικές Γεωτρήσεις	76,9	26.000	0	0,4
19	Δήμος Ζαρού	5	246.416	Οδοποιία	53,8	110.686	55	3,8
20	Α.Σ. Νότιο Μαλεβύζι	3	185.013	Διακοινοτική Οδοποιία	52,8	59.427	67,8	2,9
21	Δήμος Τυμπακίου	11	244.691	Κοινοτική Οδοποιία	42,1	62.775	74,3	3,8

22	Δήμος Κόφινα	1	5.000	Αναπλάσεις Χώρων	100	5.000	0	0,07
23	Δήμος Θραψανού	2	95.268	Οδοποιία	70	1.294	98,6	1,5
24	Δήμος Αρχαρνών	8	278.429	Υδρευση	70,3	140.569	49,5	4,4
25	Δήμος Μαλλίων	2	64.000	Δημοτική Οδοποιία	96,8	2.000	96,8	1
26	Δήμος Γαζίου	7	202.590	Οδοποιία	60,9	24.201	88	3,2
27	Οργ. Αναπ. Μαλεβυζ. (ΟΡ.Α.ΜΑ. Α.Ε.)	2	43.000	Εκπόνηση Τ.Α.Π.	58	7.000	83,7	0,6
28	Δήμος Αγ. Βαρβάρας	1	35.000	Υδρευτικές Γεωτρήσεις	100	35.000	0	0,5
29	Σύνδεσμος Υδρευσης Κοινοτήτων Μαλεβιζίου	1	25.000	Υδρευση	100	1.449	94,2	0,3
30	Δήμος Τεμένους	6	260.000	Οδοποιία	50	174.061	33	4,1
31	Δ.Ε.Υ.Α. Ηρακλείου	2	109.677	Αντικατ. Δικτ. Υδρευσης	91,1	57.870	47,2	1,7
32	Δήμος Ν.Καζαντζάκη	1	250.000	Αποχέτευση	100	144.888	42	3,9
33	Δήμος Τυλίσσου	7	248.180	Αναπλάσεις Χώρων	53,7	155.354	37,4	3,9
	Σ Υ Ν Ο Λ Α	139	6.321.901			2.699.616		100

Πηγή : Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.5.2.
ΕΑΠΤΑ 1994 -1999
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ : ΚΡΗΤΗΣ
ΝΟΜΟΣ: ΧΑΝΙΩΝ

(χιλ. δρχ.)

A/A	ΦΟΡΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ	ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1/1/1999	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
1	Α.Σ. Νέας Κυδωνίας	3	290.200	Υδρευση	68	0	100	6,4
2	Δήμος Κρουνερίδας	3	115.000	Υδρευση	100	31.679	72,4	2,5
3	Δήμος Καστάνου	7	252.291	Αποχέτευση	41,3	8.604	96,5	5,3
4	Δήμος Πελεκάνου	6	189.223	Υδρευση	35,4	25.202	86,6	4,1
5	Δήμος Χανίων	5	670.668	Διανοίξεις Δρόμων	56,9	131.945	80,3	14,8
6	Δήμος Νέας Κυδωνίας	4	83.746	Οδοποιία	68,8	15.000	82	1,8
7	Δήμος Κισσάμου	10	287.278	Υδρευση	54,7	43.840	84,7	6,3
8	Σύνδεσμος Κοινοτήτων Περβολακίων	1	50.000	Υδρευση	100	0	100	1,1
9	Δήμος Ινναχωρίου	5	69.178	Υδρευση	64,2	6.410	90,7	1,5

10	Σύνδεσμος Υδρευσης Κοινότητας, Βάμου	1	118.384	Συντήρηση Δικτύου Υδρευσης	100	16.299	86,2	2,6
11	Σύνδεσμος Υδρευσης Φρέ	2	104.600	Υδρευση	100	15.322	85,3	2,3
12	Δήμος Σούδας	7	215.920	Υδρευση	30,4	24.483	88,3	4,7
13	Δ.Ε.Υ.Α.Α.(Διακ. Επιχ. Υδρευσ. Απ/σης Ακρ)	3	100.200	Συμπληρώσεις Δεξαμενών	81,8	36.173	63,8	2,2
14	Δήμος Πλατάνου	1	9.957	Διαμόρφωσεις Χώρων	100	0	100	0,2
15	Δήμος Αν.Σελίνου	4	107.707	Ασφαλτοδρομήσεις	55,7	10.439	90,3	2,3
16	Διαδημ.Επιχ. Διαχ/σης Στερ. Αποβλ.ΔΕΛΙΣΑ	3	130.000	Αγορά Εξοπλισμού	46,1	31.708	75,6	2,8
17	ΔΗ.ΠΕ.Χ.(Δημοτικ ή Επιχείριση. Χανίων)	1	100.000	Εξοπλισμός Υποδομής	100	0	100	2,2
18	Αναπτυξιακή Εταιρία Κισσάμου Α.Ε.	1	15.000	Εκπόνηση Τ.Α.Π.	100	0	100	0,3
19	Σύνδεσμος Τ.Ε.Δ.Κ. Κρήτης	2	65.000	Εξοπλισμός ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. Κρήτης	76,9	15.000	76,9	1,4

20	Εταιρία Ανάπτυξης Κανδάνου	2	70.756	Πολιτιστ. Κέντρο Ειρήνης-Φιλίας Λαών	77,8	11.037	84,4	1,5
21	Κοινότητα Αση-Γωνίας	1	40.340	Διαμορφ.Περιβαλλοντος Χώρων	100	10.000	75,2	0,8
22	Δήμος Θερίσου	3	64.001	Κατασκευή Λιμνοδεξαμενής	73,6	29.414	54	1,4
23	Δήμος Γαύδου	2	22.000	Τ.Α.Π. Νήσου Γαύδου	54,5	22.000	0	0,4
24	Δήμος Κεραμιών	3	111.690	Υδρευση	48,9	20.000	82	2,4
25	Δήμος Ακρωτηρίου	4	137.880	Ασφαλτόστρώσεις Δρόμων	55,1	14.399	89,5	3
26	Δήμος Μυθήμνης	7	107.000	Υδρευση	96,2	40.556	62	2,3
27	Δήμος Ελευθ.Βενζέλου	7	188.589	Αποχέτευση	29,1	11.000	94,1	4,1
28	Δήμος Σφακίων	6	196.084	Υδρευση	69,2	42.292	78,4	4,3
29	Δήμος Βουκολίων	4	133.998	Οδοποιία	89,5	64.000	52,2	2,9
30	Δήμος Μουσουρών	4	67.640	Υδρευση	49,5	27.329	59,5	1,4
31	Δήμος Κολυμβαριού	6	244.577	Διακοινοτικοί Δρόμοι	48,4	33.743	86,2	5,4
32	Δήμος Αρμενίων	6	152.540	Υδρευτικές Γεωτρήσεις	39,3	97.184	36,2	3,3
	Σ Υ Ν Ο Λ Α	124	4.511.443			835.058		100

Πηγή : Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης

**ΠΙΝΑΚΑΣ 6.5.3.
ΕΛΠΤΑ 1994 -1999
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ : ΚΡΗΤΗΣ
ΝΟΜΟΣ: ΡΕΘΥΜΝΟΥ**

(χιλ. δρχ)

Α/Α	ΦΟΡΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ	ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1/1/1999	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
1	Δήμος Φοινικιάς	6	175.617	Αναπλάσεις Χώρων	40,9	66.793	61,9	6,2
2	Α.Σ. Κοινοτήτων Επαρχίας Αμαρίου	2	187.000	Διαμορφ. Χώρ. Αποριμ.	94,6	58.153	68,9	6,6
3	Κοινοτική Επιχείρηση Περάματος	2	21.651	Οδική Σύνδεση	91,3	0	100	0,7
4	Δήμος Ανωγείων	9	383.684	Δημοτική Οδοποιία	31,6	99.120	74	13,6
5	Σύνδεσμος Κοινοτητ. Λιβάδια- Ζωνιανά	1	50.234	Υδρευση	100	13.041	25,9	1,7
6	Δήμος Ρεθύμνου	6	403.470	Ανάπλαση Δημοτικού Κήπου	39	128.818	68	14,3
7	Δήμος Γεροποτάμου	6	502.545	Αξιοποίηση Βιολογικού Καθαρισμού	44,7	200.267	60,1	17,8

8	Δήμος Λάμπης	7	261.024	Βελτίωση Βιολογικού Καθαρισμού	51,7	157.278	39,7	9,2
9	Δήμος Κουλούκωνα	3	95.000	Υδρευση	52,6	59.309	37,5	3,3
10	Δήμος Αρκαδίου	4	210.000	Πολεοδομική Οργάνωση	47,6	133.004	36,6	7,4
11	Δήμος Κουρητών	2	74.980	Υδρευτικές Γεωτρήσεις	53,3	10.982	85,3	2,6
12	Δήμος Λαππαίων	4	106.926	Αναστηλώσεις	43,9	14.679	86,2	3,8
13	Δήμος Συβρίτου	8	194.997	Οδοποιία	33,3	55.926	71,3	6,9
14	Δήμος Νικηφόρ. Φωκά	3	143.100	Οδοποιία	55,9	31.504	77,9	5
	Σ Υ Ν Ο Λ Α	63	2.810.231			1.028.878		100

Πηγή : Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.5.4
ΕΛΠΤΑ 1994 -1999
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ : ΚΡΗΤΗΣ
ΝΟΜΟΣ: ΛΑΣΙΘΙΟΥ

(χιλ. δρχ)

A/A	ΦΟΡΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ	ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1/1/1999	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
1	Δήμος Οροπεδίου	6	99.600	Εργα Οδοποιίας	34	37.284	62	4,1
2	Δήμος Ιτάνου	1	31.000	Υδρευση	100	8.300	73	1.2
3	Δήμος Νεάπολης	8	160.544	Υδρευση	47	31.987	80	6.6
4	Δήμος Λεύκης	8	249.268	Υδρευση	63	105.771	57	10,2
5	Δήμος Σητείας	16	490.607	Υδρευτικές Γεωτρήσεις	45	166.498	66	20,2
6	Δήμος Μακρύ Γιαλού	8	233.950	Υδρευση	39	186.177	20	9.6
7	Δήμος Ιεράπετρας	15	640.841	Κτιριακές Κατασκευές	37	278.414	56	26,3
8	Δήμος Αγ. Νικόλαου	12	462.131	Αποχέτευση	43	125.617	72	19
9	ΔΕ.ΠΟ.ΤΑΣ(Δημ. Επιχ. Πολιτ. Τουρ. Αναπ.Σητ)	1	7.000	Αναπλάσεις Χώρων	100	0	100	0,2

10	Δ.Ε.Α.Π.Ι.(Δημ.Επι χ.Αν Πολιτισ. Ιεραπετρας.)	1	4.457	Εξοπλισμός Γραφείων	100	0	100	0,1
11	Ο.Α.Σ. Α.Ε.(Οργ.Αναπ. Σητείας)	2	12.000	Εκπόνηση Τ.Α.Π.	58	0	100	0,4
12	ΕΤ.ΑΝ.Ο.Α.	3	36.300	Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης	68	5.464	84	1,4
	Σ Υ Ν Ο Λ Α	81	2.427.698			945.512		100

Πηγή : Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης

**ΠΙΝΑΚΑΣ 6.5.5.
ΕΑΠΤΑ 1994 -1999
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ : ΚΡΗΤΗΣ
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΟ**

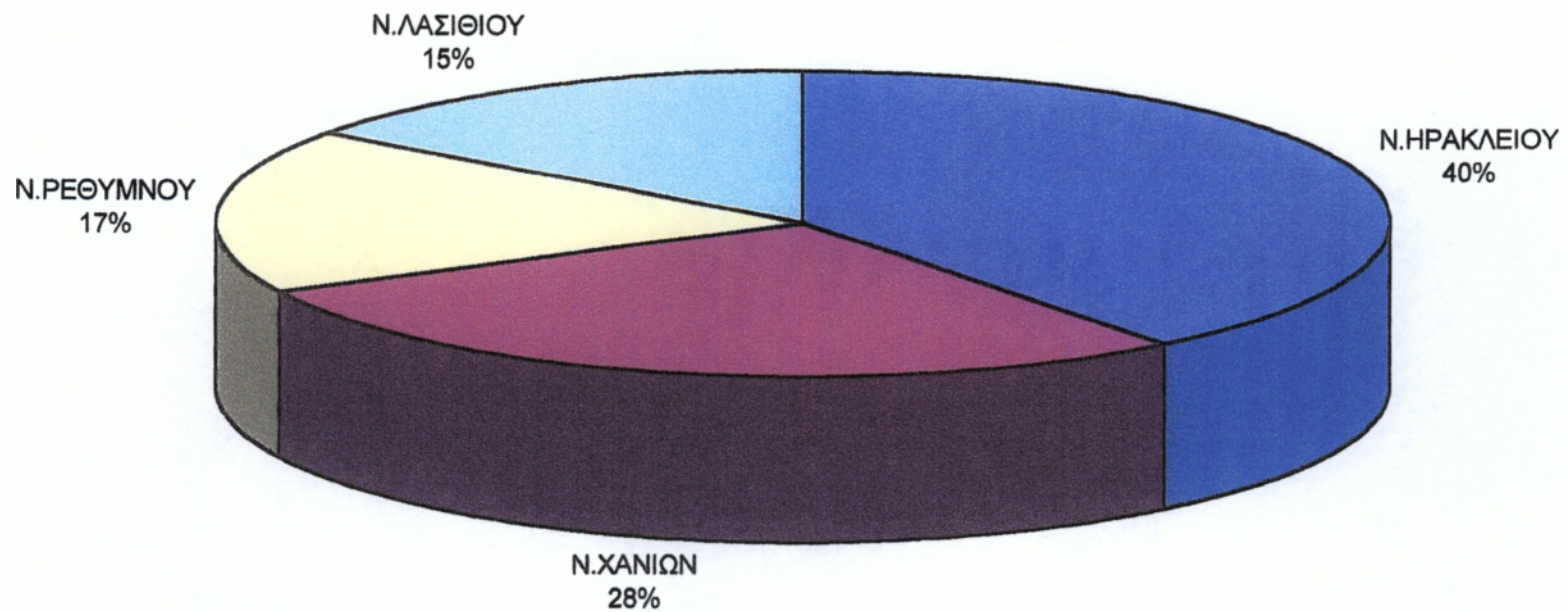
(χιλ. δρχ)

Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1/1/1999	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
1	Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	139	6.321.901	2.699.616	57,2	40
2	Ν.ΧΑΝΙΩΝ	124	4.511.443	835.058	81,4	28
3	Ν.ΡΕΘΥΜΝΟΥ	63	2.810.231	1.028.878	63,3	17
4	Ν.ΛΑΣΙΘΙΟΥ	81	2.427.698	945.512	61	15
	Σ Υ Ν Ο Λ Α	407	16.071.273	5.509.064		100

ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ 6.5α
Ε.Α.Π.Τ.Α 1994-1999

ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΓΙΣΜΟΥ ΑΝΑ ΝΟΜΟ

■ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ■ Ν. ΧΑΝΙΩΝ □ Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ □ Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ

6.6. Συμπεράσματα

Το σύνολο του Ε.Α.Π.Τ.Α. για την περίοδο 1994 –1999 ανήλθε σε 16 δις δρχ. Από το ποσό αυτό στο Ν. Ηρακλείου αντιστοιχεί το 39% , στο Ν.Χανίων το 28% , στο Ν.Ρεθύμνου το 18% και στο Ν.Λασιθίου το 15%.

Στο Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Π.Ε.Π. Κρήτης 1994 –1999 εντάχθηκαν 407 έργα το 34 % των έργων αφορούν το Ν. Ηρακλείου , το 30 % το Ν.Χανίων , το 15 % το Ν.Ρεθύμνου και το 20 % το νομό Λασιθίου.

Από τα ποσοστά απορρόφησης είναι φανερό ότι μεγαλύτερη απορρόφηση στα έργα του Ε.Α.Π.Τ.Α. έχει ο Ν. Χανίων με 81 % , ακολουθούν ο Ν. Ρεθύμνου με 63% ,ο Ν. Λασιθίου με 61% και τέλος ο Ν. Ηρακλείου με 57% ο οποίος όπως αναφέραμε πριν είναι αυτός με τον μεγαλύτερο προϋπολογισμό.

Τέλος οι πόροι του Ε.Α.Π.Τ.Α. Κρήτης απορροφήθηκαν στο μεγάλο ποσοστό από δύο ώριμους τομείς την ύδρευση και την οδοποιία.

Τα ποσοστά απορρόφησης ανά νομό έχουν ως εξής :

ΝΟΜΟΙ	ΟΔΟΠΟΙΙΑ	ΥΔΡΕΥΣΗ	ΣΥΝΟΛΑ
Ν. Ηρακλείου	30%	28%	58%
Ν. Χανίων	13%	45,9%	58,9%
Ν. Λασιθίου	30%	9%	39%
Ν. Ρεθύμνου	4%	70%	74%

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

- ◆ Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης (Π.Ε.Π. 1994 –1999)
Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων .
1994.
- ◆ Μηνιαίο Ενημερωτικό Δελτίο «Περιφέρεια Κρήτης »
Τεύχη 8 – 14
1998 – 1999.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
(Π.Δ.Ε.)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (Π.Δ.Ε.).

7.1. Γενικά

« Δημόσιες Επενδύσεις είναι οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και σκοπεύουν στην οικονομική κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας » .

Πιο συγκεκριμένα με τον όρο « Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων » εννοούμε το νομικό – διοικητικό πλαίσιο , μέσα στο οποίο εντάσσονται όλα τα έργα και οι μελέτες του δημοσίου τομέα , τα οποία χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων , ο οποίος αποτελεί μέρος του Γενικού Προϋπολογισμού .

7.2. Φορείς του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Οι γενικότεροι κρατικοί φορείς είναι τα διάφορα υπουργεία , οι Νομαρχίες, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης , τα διάφορα Ν.Π.Δ.Δ. και δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί καθώς και Ν.Π.Ι.Δ. που οι σκοποί τους είναι άμεσα συνδεδεμένοι με το Δημόσιο συμφέρον.

7.3. Κατάρτιση Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων.

Η κατάρτιση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων γίνεται στο τέλος κάθε χρόνου . Αφού οριστούν από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (ΥΠ.ΕΘ.Ο.), οι πόροι που αναλογούν σε κάθε φορέα και οι τεχνικές προδιαγραφές και δεσμεύσεις , αρχίζει μια διαδικασία καταγραφής και ταξινόμησης των αιτημάτων του κοινωνικού χώρου έτσι ώστε να γίνει δυνατός ο προσδιορισμός των νέων πιστώσεων που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα.

Το πρόγραμμα αυτό στη συνέχεια οριστικοποιείται από το αρμόδιο Κυβερνητικό Συμβούλιο και με ειδικές αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας που ονομάζονται Συλλογικές Αποφάσεις (Σ.Α.) προωθείται για εκτέλεση.

Οι αποφάσεις του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας διακρίνονται σε αποφάσεις :

- A) (Σ.Α.Ε.) Συλλογικές αποφάσεις Έργων
- B) (Σ.Α.Μ.) Συλλογικές αποφάσεις Μελετών
- Γ) (Σ.Α.Δ.) Συλλογικές αποφάσεις Διοικητικών δαπανών
- Δ) (Σ.Α.Ν.Α.) Συλλογικές αποφάσεις Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
- Ε) (Σ.Α.Τ.Α.) Συλλογικές αποφάσεις Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- ΣΤ) (Σ.Α.Ε.Π.) Συλλογικές αποφάσεις Έργων περιφέρειας

- Οι Σ.Α.Ε. διακρίνονται σε Σ.Α.Ε. / 2 οι οποίες περιλαμβάνουν έργα , μελέτες που συγχρηματοδοτούνται από τα κοινοτικά ταμεία.
- Στις Σ.Α.Μ. περιλαμβάνονται οι απαιτούμενες για τα παραπάνω έργα μελέτες έρευνας που εκπονούνται από τους ίδιους τους φορείς .
- Στις Σ.Α.Δ. περιλαμβάνονται όλες οι διοικητικές δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με την υλοποίηση του ετήσιου Π.Δ.Ε.
- Στις Σ.Α.Ν.Α. περιλαμβάνονται όλες τις δραστηριότητες των Νομαρχιών και αφορούν δραστηριότητες Νομαρχιακού Επιπέδου . Διακρίνονται και αυτές σε Σ.Α.Ν.Α. / 2 που περιλαμβάνουν έργα συγχρηματοδοτούμενα από τα κοινοτικά ταμεία .
- Τέλος η Σ.Α.Τ.Α. είναι μια ειδική κατηγορία που αφορά τη χρηματοδότηση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) για έργα μικρής κλίμακας . Σαν πόρος αποτελεί το 1/3 του 20% των καθαρών εισπράξεων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων , ο οποίος έχει θεσμοθετηθεί να αποδίδεται στους Ο.Τ.Α. Τα υπόλοιπα 2/3 του παραπάνω εσόδου αποδίδεται στους Ο.Τ.Α. μέσω του Τακτικού Προϋπολογισμού για κάλυψη των λειτουργικών τους δαπανών.
- Οι Σ.Α.Ε.Π. διακρίνονται και σε Σ.Α.Ε.Π. / 2 οι οποίες περιλαμβάνουν έργα και μελέτες που συγχρηματοδοτούνται από τα κοινοτικά ταμεία.

7.4 Τομείς του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Οι κύριες κατηγορίες των επενδύσεων των Κεντρικών Υπουργείων είναι : οι συγκοινωνίες , η εκπαίδευση , τα εγχειοβελτιωτικά , η ύδρευση – αποχέτευση, η γεωργία , η βιομηχανία , οι κοινωνικές υπηρεσίες . Μεταξύ του προγράμματος των Κεντρικών Υπουργείων (Σ.Α.Ε.) και του Νομαρχιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Ν.Π.Δ.Ε.) παρατηρούμε διαφορετική διάρθρωση ως προς το είδος των επενδύσεων που πραγματοποιούνται .

Τα προγράμματα των Υπουργείων χαρακτηρίζονται γενικά από μια διαρκή εναλλαγή ως προς το είδος και το μέγεθος των επενδύσεων , ενώ αντίθετα τα προγράμματα Σ.Α.Ν.Α. έχουν μια σχετική συνέχεια και προς τις δύο κατευθύνσεις.

7.5 Σύνδεση του Π.Δ.Ε. με τα χρηματοδοτικά μέσα και προγράμματα που υλοποιήθηκαν στη Κρήτη κατά την περίοδο 1994-1999 και αφορούν την Τ.Α.

Το Π.Δ.Ε. συνδέεται με τα χρηματοδοτικά προγράμματα που υλοποιήθηκαν στην Κρήτη κατά την περίοδο 1994-1999 και αφορούν την Τ.Α. με τις Συλλογικές Αποφάσεις που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. δηλ. τις Σ.Α.Ν.Α. /2, τις Σ.Α.Ε. /2, τις Σ.Α.Ε.Π. /2.

Τα Νομαρχιακά Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων Σ.Α.Ν.Α./2 καταρτίζονται , στα πλαίσια των δεσμεύσεων των αντιστοίχων Π.Ε.Π. για την απρόσκοπτη υλοποίηση του Β΄ Κ.Π.Σ. και σύμφωνα , αφ' ενός με τα συγκεκριμένα από τις Επιτροπές Παρακολούθησης Προγράμματα συνοδευόμενα και από τα απαιτούμενα Τεχνικά Δελτία και αφ' ετέρου με την ισχύουσα περί Δημοσίων Επενδύσεων , Διοίκησης , Περιφέρειας, Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κ.λ.π. νομοθεσίας.

Οι Σ.Α.Ε. /2 καταρτίζονται και εντάσσονται στα πλαίσια των δεσμεύσεων των Π.Ε.Π. 1994-1999 και φορείς των έργων είναι τα αρμόδια Υπουργεία.

Τέλος οι Σ.Α.Ε.Π. /2 χρηματοδοτούνται από τα Διορθωτικά Ταμεία της Ε.Ε. και εντάσσονται στο Π.Ε.Π. 1994-1999 . Βέβαια η έκδοση των Σ.Α.Ε.Π. /2 θα συνοδεύεται με αντίστοιχη μείωση του ορίου πληρωμών των Σ.Α.Ε. /2 από τις οποίες και προέρχονται τα συνεχιζόμενα έργα που αποκεντρώνονται.

Στα επόμενα κεφάλαια θα γίνει εκτενέστερη ανάλυση των παραπάνω όρων και παρουσίαση της εικόνας τους στο Π.Ε.Π. Κρήτης 1994-1999.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

- ♦ Εγκύκλιος από ΥΠ.ΕΘ.Ο « Οδηγίες για την Κατάρτιση Π.Δ.Ε. 1999 »

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

**ΤΟ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – Σ.Α.Ν.Α./ 2**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8
ΤΟ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ –
Σ.Α.Ν.Α. / 2

8.1. Γενικά.

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις αποτελούν τη δεύτερη βαθμίδα των οργάνων Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τον Ν.2218/94 και είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.).

Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις έχουν προορισμό την οικονομική , κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειας τους. Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις δεν ασκούν εποπτεία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) , και δεν θίγουν τις αρμοδιότητες τους. Μεταξύ των δύο βαθμίδων τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υφίσταται ιεραρχική σχέση.

8.2. Γενικές Αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Οι αρμοδιότητες των Νομαρχών και των Νομαρχιακών Υπηρεσιών καλύπτουν την γεωγραφική έκταση ενός νομού και την ύλη των δημοσίων υπηρεσιών με εξαίρεση τις αρμοδιότητες σε θέματα δημόσιας περιουσίας και τις αρμοδιότητες :

- ◆ των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας , Ξεωτερικών , Οικονομικών και Δικαιοσύνης.
- ◆ Της εποπτείας των Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού του Υπουργείου Εσωτερικών.
- ◆ Της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.
- ◆ Των συνοριακών Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (Σ.Υ.Κ.Ε.) του Υπουργείου Γεωργίας

Η Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης έχει αρμοδιότητα στους τομείς :

1. Δημοκρατικού προγραμματισμού.
2. Κοινωνικής πρόνοιας.
3. Υγείας.
4. Συγκοινωνιών.
5. Πολιτισμού.
6. Περιβάλλοντος – πολεοδομίας.
7. Γεωργίας , κτηνοτροφίας, αλιείας , δασών.
8. Εργασίας.
9. Βιομηχανίας .
10. Εμπορίου
11. Παιδείας.
12. Αθλητισμού.
13. Τουρισμού
14. Λαϊκής επιμόρφωσης

15. Νέας γενιάς.

8.3. Δημοκρατικός προγραμματισμός και Ν.Α.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση στα πλαίσια του Δημοκρατικού προγραμματισμού έχει τις εξής αρμοδιότητες :

- ◆ Διατυπώνει στο Περιφερειακό Συμβούλιο προτάσεις για έργα και μέτρα πολιτικής περιφερειακής και εθνικής σημασίας, που αφορούν το νμό , αλλά εντάσσονται στο μεσοχρόνιο περιφερειακό ή εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.
- ◆ Καταρτίζει μετά από προτάσεις των δημοτικών συμβούλων και αναπτυξιακών συνδέσμων , το Νομαρχιακό πρόγραμμα , στα πλαίσια του αντίστοιχου Περιφερειακού.
- ◆ Διαμορφώνει τα πλαίσια για την κατάρτιση τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων και τα εγκρίνει.
- ◆ Καταρτίζει το ετήσιο Νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα.
- ◆ Χρηματοδοτεί στα πλαίσια του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων έργα νομαρχιακής και τοπικής σημασίας.
- ◆ Κατανέμει τις πιστώσεις Σ.Α.Τ.Α. – Σ.Α.Ν.Α. για έργα τοπικής σημασίας.
- ◆ Διατυπώνει προς τους κεντρικούς φορείς προτάσεις για έργα που αφορούν τον νομό , εντάσσονται όμως σε ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

8.4. Όργανα Διοίκησης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Τα όργανα αυτά είναι το Νομαρχιακό Συμβούλιο, οι Νομαρχιακές Επιτροπές και ο Νομάρχης.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο αποτελείται από 21–37 μέλη ανάλογα με τον πληθυσμό και εκλέγεται για 4 χρόνια.

Σε κάθε Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση προβλέπονται 3 έως 6 Νομαρχιακές Επιτροπές ανάλογα με τον αριθμό των μελών του Νομαρχιακού Συμβουλίου.

Κάθε Νομαρχιακή Επιτροπή αποτελείται από τον πρόεδρο της , που ορίζεται από τον Νομάρχη και 2 έως 4 μέλη , που εκλέγονται από το Νομαρχιακό Συμβούλιο μεταξύ των μελών του και προέρχονται κατά το ήμισυ, από την πλειοψηφία και τη μειοψηφία. Η θητεία του προέδρου και των μελών των Νομαρχιακών Επιτροπών είναι διετής.

8.5. Η οργάνωση και λειτουργία των Υπηρεσιών Προγραμματισμού.

Από το 1971 άρχισαν να αναπτύσσονται στο εσωτερικό της Νομαρχίας , ιδιαίτερες μονάδες με αντικείμενο τον προγραμματισμό στο επίπεδο του Νομού. Οι Υπηρεσίες Προγραμματισμού ιδρύθηκαν με μια εγκύκλιο , η οποία τους παρέχει σημαντικές αρμοδιότητες χωρίς ωστόσο να προβλέπεται τρόπος στελέχωσης τους .

Οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Προγραμματισμού μετά την αναβάθμιση της σε Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ανάπτυξης είναι :

- ◆ Η επιστημονική και διοικητική στήριξη του Νομάρχη και του Νομαρχιακού Συμβουλίου στο έργο του προγραμματισμού και γενικότερα της ανάπτυξης στο Νομό (στον οικονομικό , κοινωνικό και πολιτιστικό τομέα).
- ◆ Η ιεράρχηση των υποθέσεων του Νομαρχιακού Συμβουλίου και η προετοιμασία των συνεδριάσεων του (συλλογή και διανομή εισηγήσεων και υλικού) , η γραμματειακή υποστήριξη του, η τήρηση των πρακτικών, η προώθηση των αποφάσεων του, η παρακολούθηση της υλοποίησης των και η σχετική περιοδική ενημέρωση του.
- ◆ Η συλλογή και η επεξεργασία στοιχείων για την κατάρτιση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.)
- ◆ Ο απολογισμός δράσης του Νομαρχιακού Συμβουλίου και η σχετική πληροφόρηση του κοινού για τις δραστηριότητες του.
- ◆ Η τεκμηρίωση και πληροφόρηση σχετικά με τα θέματα και τα προγράμματα ανάπτυξης που αφορούν τον Νομό και την υλοποίησή τους.
- ◆ Η υποστήριξη της εκπόνησης ετησίων και μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων (εθνικά , περιφερειακά , νομαρχιακά , ειδικά) , η παρακολούθηση της υλοποίησής τους , η τακτική ενημέρωση του Νομαρχιακού Συμβουλίου και των υπηρεσιών της Νομαρχίας.
- ◆ Η προώθηση αναπτυξιακών επενδύσεων στο Νομό.
- ◆ Η πληροφόρηση και υποστήριξη της τοπικής αυτοδιοίκησης των συνεταιρισμών και άλλων φορέων του κοινωνικού τομέα του Νομού , καθώς και του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας.

Οι αρμοδιότητες αυτές καθιστούν τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ανάπτυξης το επίκεντρο ενός δικτύου σχέσεων συνεργασίας και επικοινωνίας που περιλαμβάνει τις υπηρεσίες της Νομαρχίας με τις αντίστοιχες υπηρεσίες που λειτουργούν σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Πρόκειται δηλαδή για μια υπηρεσία συντονιστική – επιτελική της οποίας η σωστή λειτουργία είναι απαραίτητη για τον προγραμματισμό.

Η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ανάπτυξης στελεχώνεται από υπαλλήλους που υπηρετούν στη νομαρχία μετά από απόφαση του Νομάρχη. Η απ' ευθείας υπαγωγή στο Νομάρχη και ο καθορισμός από τον ίδιο της στελέχωσης της υπηρεσίας δείχνουν ότι θα μπορούσε η διεύθυνση να διαδραματίσει ρόλο συμβούλου , έχοντας προνομιακή πρόσβαση και συνεργασία μαζί του ώστε να ενισχυθεί η λειτουργία του Προγραμματισμού σε Νομαρχιακό επίπεδο.

8.6. Νομαρχιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

8.6.1 Η διαδικασία κατάρτισης του Ν.Π.Δ.Ε..

Το Νομαρχιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Ν.Π.Δ.Ε.) περιλαμβάνει τα εξής :

1. Σ.Α.Ν.Α. :

Συλλογική Απόφαση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης , η οποία διακρίνεται σε Σ.Α.Ν.Α./2, και αφορά τα Νομαρχιακά έργα και τις μελέτες που συγχρηματοδοτούνται από τα Κοινοτικά Ταμεία .

Το νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται στα πλαίσια του ετησίου περιφερειακού προγράμματος και των αντιστοιχών μεσοχρόνιων Νομαρχιακών Προγραμμάτων από το Νομαρχιακό Συμβούλιο της αντίστοιχης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης . Για την κατάρτιση του προγράμματος αυτού δεν απαιτείται έγκριση άλλης αρχής , εκτός αν υποστηριχθεί με γραπτή ένσταση , είτε του Νομάρχη , είτε ενός τρίτου των μελών του Νομαρχιακού Συμβουλίου ότι αυτό εξέρχεται από τα παραπάνω πλαίσια.

Στην περίπτωση αυτή ύστερα από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα της αντίστοιχης περιφέρειας , αποφασίζει , κατά το μέρος αυτό , το περιφερειακό συμβούλιο . Το Νομαρχιακό Συμβούλιο αποφασίζει , σε περίπτωση ένταξης, για την έγκριση του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Τ.Α.Π.).

Τα παραπάνω προγράμματα καταρτίζονται όπως αναφέραμε από τα Νομαρχιακά Συμβούλια σύμφωνα με τους στόχους και τα πλαίσια της επενδυτικής πολιτικής και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί Δημοσίων Επενδύσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης . Αυτά καταρτίζονται μέσα στα χρηματοδοτικά όρια που ισχύουν ανάλογα και περιλαμβάνουν τις αναγκαίες πιστώσεις για την χρηματοδότηση των συνεχιζόμενων έργων , που κρίνονται απαραίτητα και αυτών που έχουν υποβληθεί για χρηματοδότηση σε Κοινοτικά Ταμεία ή άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς και δεν είναι ενταγμένα στη Σ.Α.Ν.Α. / 2.

Η κατανομή των πιστώσεων πρέπει να ακολουθεί κάποιες προτεραιότητες οι οποίες είναι :

A) Εξόφληση οφειλών των προηγούμενων ετών από εκτελεσθείσες εργασίες, ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις , δικαστικές αποφάσεις.

B) Αντιμετώπιση δαπανών μη επελέξιμων απτήν Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) που αφορούν υλοποίηση ή προετοιμασία έργων ενταγμένων σε ΣΑ/2.

Τυχόν έκτακτες χρηματοδοτήσεις για ένταξη νέων έργων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων αντιμετωπίζονται από το αποθεματικό με την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει από τον φορέα πλήρης ετοιμότητα , ώστε τα έργα να είναι άμεσα υλοποιήσιμα. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι

επειδή κατά τα τελευταία χρόνια το μεγαλύτερο μέρος των πιστώσεων δεσμεύεται για την χρηματοδότηση των έργων Σ.Α/2 πρέπει να αποφεύγεται η ένταξη νέων έργων στις απλές Σ.Α. δεδομένου ότι δεν είναι εύκολη η χρηματοδότηση τους.

Για την ένταξη νέων έργων στα Νομαρχιακά Προγράμματα θα πρέπει να υπάρχει η ετοιμότητα των προτεινόμενων έργων για να μπορεί να αρχίσει η υλοποίησή τους.

Παρέκκλιση από τις παραπάνω προϋποθέσεις επιτρέπεται μόνο για έργα μικρού προϋπολογισμού και σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Ειδικότερα για όσα έργα δεν απαιτείται η εκπόνηση μελέτης οικονομικής σκοπιμότητας, θα συντάσσεται έκθεση με την οποία θα προκύπτει η αναπτυξιακή και οικονομική σκοπιμότητα τους καθώς και η οργανική και τεχνική ετοιμότητα των αρμοδίων υπηρεσιών για την άμεση έναρξη της εκτέλεσής τους. Η έκθεση αυτή γνωστοποιείται στα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου και στον εκπρόσωπο της αρμόδιας Διεύθυνσης Περιφερειακής Ανάπτυξης του ΥΠ.ΕΘ.Ο.

Σχεδόν οι ίδιες προϋποθέσεις ισχύουν και για τα Νομαρχιακά Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων Σ.Α.Ν.Α./2.

Αυτά καταρτίζονται στα πλαίσια των δεσμεύσεων των αντιστοίχων Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π.) για την υλοποίηση του Β'Κ.Π.Σ. (Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης) και σύμφωνα με τα εγκεκριμένα από τις Επιτροπές Παρακολούθησης προγράμματα συνοδευόμενα από τα απαραίτητα Τεχνικά Δελτία .

Θεωρείται σκόπιμο να επισημάνουμε ότι η κατάρτιση των Νομαρχιακών Προγραμμάτων Σ.Α.Ν.Α./2 με έργα του Κ.Π.Σ. 1994-1999 και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών μέσα στα καθορισμένα όρια πληρωμών και πιστώσεων είναι υποχρεωτική . Στα προγράμματα αυτά συμπεριλαμβάνονται μόνο έργα και μελέτες με τον αντίστοιχο προϋπολογισμό και πίστωση η οποία είναι :

- 1) Έργα Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Β 'Κ.Π.Σ. 1994-1999) και Κοινοτικών Πρωτοβουλιών. (1994-1999)
- 2) Έργα Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Α' Κ.Π.Σ. 1988 - 1993).
- 3) Λοιπά Κοινοτικά Προγράμματα.
- 4) Έργα Ταμείου Συνοχής.

2. Σ.Α.Τ.Α :

Η κατανομή της Σ.Α.Τ.Α. στους Νομούς γίνεται με πληθυσμιακά κριτήρια ενώ η κατανομή στους Νομούς γίνεται κατά 75% με καθαρά πληθυσμιακά κριτήρια και κατά το υπόλοιπο 25% με αποφάσεις του Νομάρχη με στόχο την αντιμετώπιση επείγουσών επενδυτικών αναγκών σε επιμέρους Ο.Τ.Α.

Η σύνταξη του Νομαρχιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, που αποτελεί κατ' εξοχήν αρμοδιότητα της διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ανάπτυξης αποτελεί στην ουσία μια διαδικασία συνεργασίας με τις υπηρεσίες και φορείς του Νομού, καθώς και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τρεις βασικές φάσεις :

- 1) Προετοιμασία και συγκέντρωση στοιχείων.
- 2) Επεξεργασία στοιχείων.
- 3) Σύνταξη και έγκριση του προγράμματος.

Η πρώτη φάση αρχίζει με την εγκύκλιο που αποστέλλεται στους Ο.Τ.Α. σχετικά με τις προτεραιότητες , την πολιτική, τους στόχους και την τελική μορφή του προγράμματος, στο πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής για το Νομό.

Οι προτάσεις ένταξης έργων που υποβάλλονται από την τοπική αυτοδιοίκηση , μαζί με εκείνες των αρμοδίων υπηρεσιών και των λοιπών φορέων του νομού αξιολογούνται από τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες ως προς τη δυνατότητα εκτέλεσης τους , τα οικονομικά τους αποτελέσματα , την παραγωγικότητα τους , την αποδοχή τους από την πλειοψηφία του τοπικού πληθυσμού και την σκοπιμότητα ένταξης τους στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Οι προτάσεις αυτές συζητούνται στη συνέχεια σε ομάδες του Νομαρχιακού Συμβουλίου στις οποίες συμμετέχουν η Διεύθυνση Προγραμματισμού , οι αρμόδιες νομαρχιακές υπηρεσίες (Δ.Τ.Υ. , Τ.Υ.Δ.Κ. , Δ.Ε.Β., Διεύθυνση Γεωργίας κ.λ.π.), ο Νομάρχης και τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου. Οι ομάδες εργασίας αποφασίζουν για την τελική μορφή του προγράμματος και για τα συγκεκριμένα έργα . Κάθε έργο εξετάζεται χωριστά ως προς τη συγκεκριμένη ωφέλεια του , το ύψος της δαπάνης , την ετοιμότητα εκτέλεσης τους ώστε να μην εμφανίζονται εκ των υστέρων προβλήματα απορρόφησης των πιστώσεων.

Οι πιστώσεις του προηγούμενου έτους από έργα που δεν αποπερατώθηκαν για οποιοδήποτε λόγο , προστίθονται στις νέες πιστώσεις . Επίσης στη διαδικασία της κατάρτισης συμπεριλαμβάνεται και η απόρριψη έργων του προηγούμενου χρόνου που δεν έχουν αποπερατωθεί. Το θέμα αυτό δηλαδή η ένταξη ή απόρριψη έργων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων αποτελεί πεδίο διαπραγματεύσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων αλλά και κεντρικό σημείο συζήτησης γύρω από την κατάρτιση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Μετά την επεξεργασία από τις ομάδες εργασίας το σχέδιο του προγράμματος εισάγεται για έγκριση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Η συνεδρίαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου είναι ανοικτή , καλούνται οι Ο.Τ.Α. , οι βουλευτές του Νομού, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ο οποίος αποφαινεται κατά πόσο το πρόγραμμα βρίσκεται στα πλαίσια των κατευθύνσεων του ΥΠ.ΕΘ.Ο. Σε αντίθετη περίπτωση διατυπώνει τη διαφωνία του μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΔΙ.Π.Α.) του ΥΠ.ΕΘ.Ο.

Εφ' όσον δεν υπάρχει διαφωνία το πρόγραμμα θεωρείται εγκεκριμένο αν συγκεντρώνει την ψήφο της πλειοψηφίας των μελών του Νομαρχιακού Συμβουλίου. Η συχνή αμφισβήτηση αυτής της έγκρισης από τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου προκύπτει από πρόθεση απόσπασης όσο το δυνατό περισσότερων πόρων τηρουμένων των αναλογιών. Ο ανταγωνισμός αυτών των ομάδων οριοθετεί και την κατανομή του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων , αντανακλά την ισχύ και το βαθμό επιρροής τους προς την τοπική πολιτική εξουσία.

Συνοψίζοντας μπορούμε να παρατηρήσουμε τα εξής :

Η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ανάπτυξης είναι ο κόμβος από τον οποίο περνούν τα αιτήματα και οι προτάσεις για πρόγραμμα . Είναι επίσης η υπηρεσία που γνωρίζει τις τεχνικές διαδικασίες ένταξης και χρηματοδότησης των προγραμμάτων. Ο ρόλος της όμως στις υπάρχουσες συνθήκες είναι περιορισμένος . Η Διεύθυνση Προγραμματισμού δεν έχει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να προβεί στην ουσιαστική αξιολόγηση και ιεράρχηση των

προτάσεων προκειμένου να διαμορφώσει την εισήγηση της στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Οι λόγοι που μέχρι τώρα έχουν εντοπιστεί είναι :

- ◆ Ανεπάρκεια υποδομής και στελέχωσης
- ◆ Ανεπαρκής δικτύωση και συγκέντρωση πληροφοριών
- ◆ Έλλειψη σαφών κριτηρίων αξιολόγησης.

Ειδικότερα το τελευταίο προκύπτει από την ανυπαρξία ενός σχεδίου, το οποίο να καθορίζει τις προτεραιότητες του Νομού για ορισμένη χρονική περίοδο. Αυτό είναι ίσως και η μεγαλύτερη αιτία των αδυναμιών του προγραμματισμού στο Νομαρχιακό επίπεδο.

8.7. Διαδικασία έγκρισης Νομαρχιακών Προγραμμάτων (Σ.Α.Ν.Α)

Τα Νομαρχιακά Προγράμματα των Σ.Α.Ν.Α και Σ.Α.Ν.Α./2 θεωρούνται εγκεκριμένα, εφόσον δεν διατυπωθεί διαφωνία από τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών, ύστερα από πρόταση των αρμοδίων Διευθύνσεων Περιφερειακής Ανάπτυξης του ΥΠ.ΕΘ.Ο.

Τονίζεται η ανάγκη ακριβούς εκτίμησης των οικονομικών στοιχείων των έργων. Το ΥΠ.ΕΘ.Ο. ελέγχει τόσο ως προς τον συνολικό προϋπολογισμό όσο και προς τις ετήσιες δεσμεύσεις. Αν προκύπτει ανάγκη αναθεώρησης των προϋπολογισμών είναι πιθανόν να ελαττωθεί ο αριθμός των εγκεκριμένων έργων, προκειμένου να τηρηθεί το συνολικό ύψος των δεσμεύσεων και του ορίου πληρωμών.

Για να εξασφαλιστεί η αναγκαία ελαστικότητα και ευελιξία στην εφαρμογή των παραπάνω Νομαρχιακών Προγραμμάτων οι συνολικές πιστώσεις που κατανέμονται στα επιμέρους έργα της κάθε Σ.Α. μπορούν να υπερβούν το αντίστοιχο όριο πληρωμών μέχρι και 30%.

Σε περίπτωση που η υπέρβαση είναι σημαντικά πέραν του 30% με κίνδυνο αλλοίωσης της πραγματικής εικόνας του συνολικού μεγέθους των εκτελούμενων έργων τότε το πρόγραμμα δεν εγκρίνεται επιστρέφεται για επανασύνταξη και διακόπτεται προσωρινά η χρηματοδότηση.

Κάτι ανάλογο ισχύει και στην περίπτωση που οι πιστώσεις υπολείπονται του εγκεκριμένου ορίου πληρωμών δεδομένου ότι δεσμεύονται κονδύλια του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που δεν πρόκειται να απορροφηθούν.

Οι πιστώσεις των Νομαρχιακών Προγραμμάτων διατίθενται αποκλειστικά για την εκτέλεση έργων και την εκπόνηση μελετών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 2957/54 και των σχετικών αποφάσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η κάλυψη λειτουργικών δαπανών των νομαρχιακών υπηρεσιών και όταν διαπιστωθεί κάτι τέτοιο το πρόγραμμα επιστρέφεται για επανυποβολή και παράλληλα διακόπτεται η χρηματοδότηση.

Αν τα προγράμματα είναι έξω από τα παραπάνω πλαίσια οι κατά περίπτωση αρμόδιοι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών θα διατυπώσουν υποχρεωτικά και με συγκεκριμένα στοιχεία τη διαφωνία τους με έγγραφο των Διευθύνσεων Περιφερειακής Ανάπτυξης του ΥΠ.ΕΘ.Ο. στην Περιφέρεια.

Απαραίτητη προϋπόθεση ίδια την έγκριση των προγραμμάτων στις περιπτώσεις αυτές είναι η έκδοση κοινής απόφασης των υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών – Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Οι Νομάρχες ενημερώνουν έγκαιρα τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών για τα σχέδια των Νομαρχιακών Προγραμμάτων και για τις ημερομηνίες που συνεδριάζουν τα Νομαρχιακά Συμβούλια για την οριστικοποίησή τους. Οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών καθώς και οι προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Περιφερειακής Ανάπτυξης του ΥΠ.ΕΘ.Ο. συμμετέχουν στις συνεδριάσεις αυτές ή ορίζουν εγγράφως τους εκπροσώπους αν δεν είναι δυνατή η δική τους παρουσία.

Η αρμόδια Διεύθυνση Περιφερειακής Ανάπτυξης υποβάλλει έκθεση στο Γενικό Γραμματέα της αντίστοιχης Περιφέρειας με τις παρατηρήσεις της ή τις τυχόν διαφωνίες της. Οι εκθέσεις αυτές κοινοποιούνται στα Υπουργεία Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών – Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και στο Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Με βάση αυτές τις εκθέσεις οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών έρχονται σε συνεργασία με τα Νομαρχιακά Συμβούλια με σκοπό να επιλύσουν τυχόν διαφωνίες σε τοπικό επίπεδο. Αν αυτό δεν καταστεί δυνατό, διατυπώνουν εγγράφως τις παρατηρήσεις και διαφωνίες τους προς το ΥΠ.ΕΘ.Ο. και το υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για να δοθεί λύση με κοινή Υπουργική Απόφαση όπως προαναφέρθηκε.

Αν δεν υπάρξει διαφωνία από την Διεύθυνση Περιφερειακής Ανάπτυξης όλα τα προγράμματα που καταρτίζονται με τις παραπάνω διαδικασίες, υποβάλλονται στο ΥΠ.ΕΘ.Ο. (Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων) σε τρία αντίτυπα με κοινοποίηση στο Υπουργείο Εσωτερικών – Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, στον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και στην αρμόδια Διεύθυνση Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Συνοψίζοντας παρατηρούμε ότι η διαδικασία κατάρτισης των Νομαρχιακών Προγραμμάτων δεν έχει αλλάξει αισθητά. Η δημοκρατικότητα του θεσμού προβλέπει ενεργό ρόλο των Νομαρχιακών Συμβουλίων στο σχεδιασμό των Νομαρχιακών Προγραμμάτων, όμως ο τρόπος λειτουργίας των Επιτροπών και της Υπηρεσίας προγραμματισμού δεν επιτρέπει την ουσιαστική αυτή ενεργοποίηση του.

Η έλλειψη ενός συνολικού πλαισίου μακροπρόθεσμης προοπτικής και προτεραιοτήτων από τις οποίες να απορρέουν τα κριτήρια ουσιαστικής αξιολόγησης και ιεράρχησης των έργων δεν ενισχύει τον πραγματικό ρόλο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Η αναβάθμιση της σχεδιαστικής λειτουργίας (υπηρεσιών) σε επίπεδο νομού δεν έχει επιτευχθεί με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των έργων και των δραστηριοτήτων στο Νομό.

Η απουσία ενός σχεδίου, που θα καθορίσει τις κατευθύνσεις για την ανάπτυξη του Νομού δίνει την δυνατότητα αποσπαστικών παρεμβάσεων με κριτήρια πολιτικό – εκλογικά και τοπικιστικά. Τέλος τα Νομαρχιακά Συμβούλια πρέπει να εκπληρώσουν το ρόλο τους, ως προς τη συνοχή των πολιτικών που εφαρμόζονται και των επιλογών που γίνονται στο Νομό.

8.8 Περιφέρεια Κρήτης – Συλλογικές Αποφάσεις Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Ν.Α./2) για τους Νομούς της Περιφέρειας.

Ακολουθούν πίνακες έργων Σ.Α.Ν.Α. / 2 8.8.1. , 8.8.2. , 8.8.3. , 8.8.4. των Νομών Ηρακλείου , Χανίων , Ρεθύμνου και Λασιθίου αντίστοιχα που είναι ενταγμένα στο Π.Ε.Π. Κρήτης 1994-1999 και περιλαμβάνουν τις κατηγορίες των έργων , το πλήθος των έργων, τον προϋπολογισμό τους καθώς και τα υπόλοιπα μέχρι την 01/ 01/1999 και τέλος παρουσιάζονται τα ποσοστά απορρόφησης και ποσοστά που κατέχει η κάθε κατηγορία έργου στον συνολικό προϋπολογισμό. Επίσης ακολουθεί και ο συγκεντρωτικός πίνακας 8.8.5. όλων των Νομών με τον συνολικό προϋπολογισμό τους τα υπόλοιπα τους τα ποσοστά απορρόφησης τους καθώς και το πλήθος των έργων τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.8.1.

ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Δ.Ε. 1999
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ (Ν.Σ)
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΙΣ

ΣΑΝΑ - 029/2

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.						
Α/Α	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜ. ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ1/1/1999	% ΑΠΟΡΡΟΦ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓ.
1	ΓΕΩΡΓΙΑ	7	1.520.642	90.987	94	17,9
2	ΔΑΣΗ - ΑΛΕΙΑ	1	305.871	305.871	0	3,6
3	ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ	19	3.560.162	653.255	81,6	41,9
4	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΜΟΥΣΕΙΑ					
5	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	5	1.934.045	515.243	73,3	22,8
6	ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ	3	295.231	146.458	50,3	3,4
7	ΥΔΡΕΥΣΗ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ	2	552.104	64.139	88,3	6,5
8	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ					
9	ΔΙΑΦΟΡΑ	5	309.078	132.903	57	3,6
10	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ					
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	42	8.477.133	1.908.856		

Πηγή : Νομαρχία Ηρακλείου Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.8.2.

ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Δ.Ε. 1999
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ (Ν.Σ)
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΙΣ**

ΣΑΝΑ - 029/2

Α/Α	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜ. ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ 1/1/1999	ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.	
					% ΑΠΟΡΡΟΦ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛ.
1	ΕΜΠΟΡΙΟ	1	7.500	0	100	0,1
2	ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ	13	2.510.383	98.085	96	42,5
3	ΥΓΕΙΑ – ΠΡΟΝΟΙΑ	3	374.018	0	100	6,3
4	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	4	367.000	85.916	76,5	6,2
5	ΓΕΩΡΓΙΑ	1	70.000	16.721	76,1	1,1
6	ΥΠΑΙΘΡΟΣ	12	1.427.029	85.151	94	24,1
7	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3	1.072.936	61.211	94,2	18,1
8	ΔΙΑΦΟΡΑ	1	70.569	0	100	1,1
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	38	5.899.453	347.084		

Πηγή : Νομαρχία Χανίων Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.8.3.

ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΝΥΜΟΥ

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Δ.Ε. 1999
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ (Ν.Σ)
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΙΣ**

ΣΑΝΑ - 029/2

Α/Α	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜ. ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ 1/1/1999	ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.	
					% ΑΠΟΡΡΟ.	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓ.
1	ΓΕΩΡΓΙΑ	1	58.000	557	99	1,6
2	ΑΛΙΕΙΑ	1	181.000	157.164	13,1	5,1
3	ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	11	1.548.044	269.723	82,5	43,8
4	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ- ΜΟΥΣΕΙΑ- ΜΝΗΜΕΙΑ	1	150.000	150.000	0	4,2
5	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	4	468.820	263.965	43,6	13,2
6	ΥΓΕΙΑ -ΠΡΟΝΟΙΑ	1	186.355	59.922	67,8	5,2
7	ΥΔΡΕΥΣΕΙΣ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΙΣ	2	340.830	110.075	67,7	9,6
8	ΔΙΑΦΟΡΑ (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)	2	597.000	150.000	74,8	16,9
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	23	3.530.049	1.161.406		

Πηγή : Νομαρχία Ρεθύμνου Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.8.4.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

**ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Δ.Ε. 1999
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ (Ν.Σ)
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΙΣ**

ΣΑΝΑ - 029/2

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.						
Α/Α	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΛΗΘ. ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜ. ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994 -1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ1/1/1999	% ΑΠΟΡΡΟ Φ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓ.
1	ΓΕΩΡΓΙΑ					
2	ΔΑΣΗ - ΑΛΕΙΑ	5	702.501	43.038	93,8	8,2
3	ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙ.	3	200.000	196.658	1,6	2,3
4	ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ					
5	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΜΟΥΣΕΙΑ	22	2.933.770	991.320	66,2	34,4
6	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ					
7	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	15	1.888.536	717.386	62	22,1
8	ΥΓΕΙΑ - ΠΡΟΝΟΙΑ	9	85.286	8.571	89,9	1
9	ΥΔΡΕΥΣΗ - ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ	2	338.000	102.315	69,7	3,9
10	ΔΗΜΟΣΙΑ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ	18	1.333.750	328.348	75,3	15,6
11	ΔΙΑΦΟΡΑ	11	1.020.894	902.550	11,5	11,9
12	ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	1	18.000	18.000	0	21,1
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	86	8.520.738	3.308.187		

Πηγή : Νομαρχία Λασιθίου Κρήτης

**ΠΙΝΑΚΑΣ 8.8.5.
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Δ.Ε. 1999**

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ (Ν.Σ)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΑΝΑ - 029 / 2

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.						
A/A	ΝΟΜΟΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ 1/1/1999	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
1	Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	42	8.477.133	1.908.856	77,4	32
2	Ν. ΧΑΝΙΩΝ	38	5.899.435	347.084	94,1	22
3	Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	21	3.530.049	1.161.406	32	13
4	Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	86	8.520.738	3.308.187	61,1	32
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	187	26.427.355	6.725.533		

8.9 Συμπεράσματα από την Μελέτη των Πινάκων Σ.Α.Ν.Α./2 των Νομών της Περιφέρειας Κρήτης.

Το σύνολο της Σ.Α.Ν.Α. /2 για το έτος 1998 ανήλθε σε 26 δις. δρχ. Από το ποσό αυτό στο Ν.Ηρακλείου αντιστοιχεί το 32% , στο Ν. Χανίων το 22% , στο Ν. Ρεθύμνου το 13% και τέλος στο Ν.Λασιθίου το 32%.

Στους πίνακες με τα έργα των Νομών της Περιφέρειας Κρήτης που εντάσσονται στην Σ.Α.Ν.Α. / 2 μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι ο συνολικός αριθμός έργων είναι 187 έργα. Το 22% των έργων αυτών αφορούν τον Ν.Ηρακλείου , το 20,3% τον Ν.Χανίων , το 11,2% τον Ν.Ρεθύμνου και τέλος το 45,9 τον Ν. Λασιθίου .

Επίσης παρατηρούμε ότι υπάρχουν υψηλά ποσοστά απορρόφησης στον Ν.Χανίων 94,1 % και στον Ν.Ηρακλείου 77,4% , ο Ν.Λασιθίου έχει έχει 61% απορρόφηση των πόρων και τέλος ο Ν. Ρεθύμνου με πολύ μικρότερο ποσοστό σε σχέση με τους άλλους Νομούς 32 % απορρόφηση.

Οι πόροι από τις Σ.Α.Ν.Α./2 ολόκληρης της Περιφέρειας φαίνεται να χρηματοδοτούν κυρίως έργα που υπάγονται στον τομέα των Συγκοινωνιών και στον τομέα του Τουρισμού – Μουσεία . Τα ποσά χρηματοδότησης σ' αυτούς τους τομείς ανά Νομό είναι :

ΤΟΜΕΙΣ

ΝΟΜΟΙ	ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΜΟΥΣΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΑ
Ν.Ηρακλείου	42%		42%
Ν.Χανίων	41,9%		41,9%
Ν.Ρεθύμνου	43,8%	4%	88%
Ν.Λασιθίου		34%	34%

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

- ◆ Ε.Ε.Τ.Α.Α. « Βασική Έρευνα αναγκών Νομαρχιακών Προγραμμάτων ». Αθήνα 1992.
- ◆ Πίνακές Σ.Α.Ν.Α. / 2 από τις Νομαρχίες της Περιφέρειας.
- ◆ Εγκύκλιος από το ΥΠ.ΕΘ.Ο. « Οδηγίες για την κατάρτιση του Π.Δ.Ε. » Αθήνα 1999

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

**ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
Σ.Α.Ε / 2 – Σ.Α.Ε.Π. /2**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9
ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
Σ.Α.Ε. / 2 – Σ.Α.Ε.Π. / 2

9.1. Φορείς Προγραμματισμού σε εθνικό επίπεδο.

Οι βασικοί φορείς προγραμματισμού στο εθνικό επίπεδο είναι :

1. Το Ανώτατο Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (Α.Σ.Ο.Π.) . Το Α.Σ.Ο.Π. αποφασίζει στα πλαίσια των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου και του Κυβερνητικού Συμβουλίου – Κυβερνητική Επιτροπή , για θέματα οικονομικής πολιτικής και παίρνει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του οικονομικού προγράμματος της κυβέρνησης.
2. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας το οποίο , στο πλαίσιο των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου , του Α.Σ.Ο.Π. και άλλων συλλογικών οργάνων , χαράσσει τη γενικότερη οικονομική πολιτική και συντονίζει την εφαρμογή της , έχοντας ειδικότερα την ευθύνη : του οικονομικού προγραμματισμού , της κατάρτισης του πενταετούς προγράμματος οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και της κατάρτισης και εκτέλεσης του Π.Δ.Ε.
3. Το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕ.Π.Ε.) που ιδρύθηκε το 1959 και σήμερα βρίσκεται υπό την εποπτεία του ΥΠ.ΕΘ.Ο. , διεύρυνε την αποστολή του από την οικονομική έρευνα στον προγραμματισμό, την πρόγνωση των εξελίξεων της οικονομίας και την εισήγηση σε θέματα οικονομικής και πολιτικής . Η συμβολή του στην κατάρτιση των εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων είναι μεγάλη και έχει ρόλο συμβούλου στο ΥΠ.ΕΘ.Ο. και σε άλλα αρμόδια τομεακά υπουργεία.
4. Τα επιμέρους υπουργεία (Υπ. Γεωργίας , Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., κ.λ.π.) και οι εποπτευόμενοι από αυτά οργανισμοί (Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η. κ.λ.π.) που καταρτίζουν και υλοποιούν πολυετή και ετήσια προγράμματα της αρμοδιότητάς τους στο πλαίσιο του εθνικού προγραμματισμού. Τα υπουργεία καταρτίζουν τα μεσοπρόθεσμα προγράμματα τους, στο πλαίσιο των μεσοπρόθεσμων κατευθύνσεων του ΥΠ.ΕΘ.Ο. καθώς και των κοινοτικών κανονισμών και οδηγιών.

Η κατάρτιση των προγραμμάτων αυτών γίνεται μέσω των ειδικών υπηρεσιών προγραμματισμού που λειτουργούν σε κάθε υπουργείο με διάφορες επωνυμίες (π.χ Δ/ση Προγραμματισμού και Διαρθρώσεων στο Υπ. Γεωργίας) . Η πολυμορφία αυτή των υπηρεσιών προγραμματισμού στα διάφορα υπουργεία αφ' ενός σχετίζονται με τις ιδιαιτερότητες των αντίστοιχων τομέων αρμοδιότητας , αφ' ετέρου υποδηλώνει ότι η αντιμετώπιση των αναγκών προγραμματισμού στους διάφορους τομείς δεν έγινε με βάση μια ενιαία λογική .

Τα υπουργεία καταρτίζουν με βάση τα πολυετή προγράμματα τους , τα ετήσια προγράμματα δράσης. Η χρηματοδότηση των ετησίων προγραμμάτων γίνεται μέσω προϋπολογισμού (Π.Δ.Ε. και Τακτικού) αλλά

και από κοινοτικούς πόρους μέσω του Κ.Π.Σ. και των κοινοτικών πρωτοβουλιών.

Η ένταξη των τομεακών προγραμμάτων των υπηρεσιών στον ενιαίο ετήσιο προγραμματισμό γίνεται με την υποβολή στο ΥΠ.ΕΘ.Ο , των σχετικών προτάσεων , την αξιολόγηση και ένταξη τους στον καταρτιζόμενο από Υπουργείο Οικονομικών ετήσιο προϋπολογισμό και πλέον στην ψήφιση του προϋπολογισμού στην Βουλή.

Ως προς την δομή τους τα ετήσια τομεακά προγράμματα διακρίνονται σε εθνικά και περιφερειακά. Τα εθνικά υλοποιούνται κατ' ευθείαν από τα υπουργεία δηλαδή τις αντίστοιχες κεντρικές διευθύνσεις ή τις περιφερειακές τους υπηρεσίες (π.χ. Δ.Ε.Κ.Ε. του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.). Πολλές όμως από τις δράσεις και παρεμβάσεις του εθνικού σκέλους εκτελούνται από τις αντίστοιχες Διευθύνσεις των Νομαρχιών που βρίσκονται σε άμεση επικοινωνία με τις αντίστοιχες Διευθύνσεις των Υπουργείων.

Το περιφερειακό σκέλος των τομεακών προγραμμάτων των Υπουργείων, δεν αφορά στην πραγματικότητα συγκροτημένο ετήσιο τομεακό πρόγραμμα. Η συγκεκριμένη μορφή προώθησης που αφορά τις προτάσεις των αντιστοιχών Διευθύνσεων της Νομαρχίας (προτάσεις που γίνονται στο πλαίσιο τόσο των μεσοπρόθεσμων κατευθύνσεων των υπουργείων όσο και της τακτικής επικοινωνίας Υπουργείων – αντιστοιχών Διευθύνσεων Νομαρχίας) που αξιολογούνται και ενσωματώνονται στο πλαίσιο των καταρτιζόμενων Νομαρχιακών Προγραμμάτων.

Η σχέση Διευθύνσεων της Νομαρχίας με τα αντίστοιχα Υπουργεία έχει κάθετη κατεύθυνση . Τόσο τα μεσοχρόνια προγράμματα των υπουργείων όσο και τα ετήσια , όπως αυτά ενσωματώνονται στο ενιαίο εθνικό προγραμματισμό του ΥΠ.ΕΘ.Ο. , καταρτίζονται με βάση τις προτάσεις των επιμέρους Διευθύνσεων στην Υπηρεσία Προγραμματισμού του Υπουργείου, προτάσεις που αξιοποιούν τη διαρκή επικοινωνία με τις αντίστοιχες Διευθύνσεις Νομαρχιών.

9.2. Οι σχέσεις εθνικού με τα άλλα επίπεδα προγραμματισμού.

Οι βασικές σχέσεις που διαμορφώνει ο εθνικός προγραμματισμός με τα άλλα επίπεδα είναι :

- ◆ Με το κοινοτικό επίπεδο η συμμετοχή στη διαμόρφωση των κοινοτικών πολιτικών, αλλά και κυρίως η εφαρμογή των κοινοτικών κανονισμών και οδηγιών , όπως κατά κύριο λόγο καταγράφονται στο προγραμματικό επίπεδο με την υπογραφή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης . Το Κ.Π.Σ. στην ουσία αποτελεί το μεσοχρόνιο πρόγραμμα της χώρας .
- ◆ Με το περιφερειακό επίπεδο , η συνδιαμόρφωση των μεσοχρόνιων Π.Ε.Π. στο πλαίσιο του προτεινόμενου στην κοινότητα Κ.Π.Σ. , καθώς και η βραχυχρόνια παρακολούθηση και αναθεώρηση τους .

- ♦ Με το νομαρχιακό επίπεδο η έγκριση του ετήσιου Νομαρχιακού Προγράμματος στο πλαίσιο του μεσοχρόνιου προγραμματισμού , καθώς και η παράλληλη κεντρική παρέμβαση στο επίπεδο του Νομού.

Σύμφωνα λοιπόν με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω , συνολικά στον εθνικό χώρο δημιουργείται ένα πολλαπλό κύκλωμα σχέσεων , κυρίως ανάμεσα στον κεντρικό φορέα ενιαίου προγραμματισμού (ΥΠ.ΕΘ.Ο.) , τους κεντρικούς φορείς τομεακού προγραμματισμού (Νομαρχία , Νομαρχιακό Συμβούλιο) και της τομεακής υπηρεσίας της Νομαρχίας (Διεύθυνση Νομαρχίας) ως προς το μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό , τον ετήσιο προγραμματισμό και την εκτέλεση τους . Αυτό το κύκλωμα περιλαμβάνει :

1. Αμφίδρομες σχέσεις μεταξύ ΥΠ.ΕΘ.Ο. – Νομαρχιών με αποφασιστικό κόμβο το ΥΠ.ΕΘ.Ο. ως προς τα γενικά στοιχεία (κατευθύνσεις – όρια πληρωμών) και τα Υπουργεία ως προς τα ειδικότερα στοιχεία τομεακής δραστηριότητας.
2. Αμφίδρομες σχέσεις μεταξύ ΥΠ.ΕΘ.Ο. – Νομαρχιών με αποφασιστικό κόμβο το ΥΠ.ΕΘ.Ο. , ως προς τα γενικά στοιχεία του και τη Νομαρχία – Νομαρχιακό Συμβούλιο όσον αφορά τα ειδικά στοιχεία χωρικής αρμοδιότητας της Νομαρχίας.
3. Αμφίδρομες σχέσεις μεταξύ Υπουργείων – Νομαρχίας με αποφασιστικό κόμβο τα Υπουργεία ως προς τα εθνικά τομεακά προγράμματα και αποφασιστικό τη Νομαρχία ως προς το περιφερειακό σκέλος του τομεακού προγραμματισμού.
4. Αμφίδρομες σχέσεις μεταξύ κεντρικών Νομαρχιακών οργάνων (Νομάρχης – Νομαρχιακό Συμβούλιο) – τομεακών Διευθύνσεων Νομαρχίας με αποφασιστικό κόμβο κεντρικά Νομαρχιακά Όργανα ως προς το περιφερειακό σκέλος του τομεακού προγραμματισμού και αποφασιστικό κόμβο τις οικίες Διευθύνσεις που αφορά τα εθνικά τομεακά προγράμματα

Το κύκλωμα αυτό λειτουργεί σε μεσοχρόνια και σε ετήσια βάση . Στην ουσία περιγράφει μία διαδικασία προγραμματισμού με δύο πόλους. Ένα κεντρικό αποφασιστικό και ένα Νομαρχιακό εκτελεστικό . Ο ισχυρός αυτός συγκεντρωτισμός συνοδεύεται από περίπλοκες σχέσεις ανάμεσα στους κόμβους του κυκλώματος , διαμορφούμενος σε πολύπλοκο γραφειοκρατικό σύστημα.

Τέλος η συστηματική προσέγγιση του συστήματος προγραμματισμού στον εθνικό χώρο μπορεί να επιτευχθεί σε σχέση με το Π.Δ.Ε. γιατί αυτό αποτελεί το κύριο μέρος της ευρύτερης προγραμματικής λειτουργίας και αποτυπώνει την χρηματοοικονομική διάσταση της ευρύτερης προγραμματικής διαδικασίας.

9.3. Συλλογικές Αποφάσεις Έργων.

9.3.1. Διαδικασία σύνταξης των προτάσεων του Εθνικού Προγράμματος.

Τα Υπουργεία , που εκτελούν ή εποπτεύουν την εκτέλεση έργων εθνικού επιπέδου , θα πρέπει να υποβάλουν τις προτάσεις τους για το Π.Δ.Ε. κάθε χρόνου στο ΥΠ.ΕΘ.Ο. κατά Σ.Α. για έργα και μελέτες . Κατά τη διαμόρφωση των προτάσεων τους , τα Υπουργεία θα πρέπει να μελετήσουν και να λάβουν υπόψη τους τις τελικές προτάσεις των Περιφερειών , θα τους έχουν κοινοποιηθεί.

Σημειώνεται ότι τα Υπουργεία δεν θα προτείνουν σε Σ.Α.Ε. / 2 αρμοδιότητας τους , έργα και μελέτες τα οποία έχουν αποκεντρωθεί στις περιφέρειες με Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις .

Ειδικότερα , τα έργα που είναι ενταγμένα σε κοινοτικά προγράμματα εντάσσονται σε Σ.Α.Ε. / 2 και υποβάλλονται σε χωριστές κατηγορίες (Π.Ε.Π. , ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ , ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ , ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ...κ.λ.π.). Οι μελέτες των παραπάνω έργων θα περιληφθούν σε Σ.Α.Μ. / 2 , έκτος αν έχουν ανατεθεί μαζί με τα αντίστοιχα έργα (μελέτη – κατασκευή) , οπότε θα εντάσσονται στις Σ.Α.Ε. / 2 . Όσον αφορά τα έργα και τις μελέτες , που είναι ενταγμένα στα κοινοτικά προγράμματα και εκτελούνται από τις Δ.Ε.Κ.Ο. ,θα εντάσσονται σε Σ.Α.Ε. / 4 ή Σ.Α.Μ. / 4 .

9.3.2. Προτάσεις και υποχρεώσεις Γ. Γ. Περιφερειών.

Οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών , υποβάλλουν στο ΥΠ.ΕΘ.Ο. με κοινοποίηση στα αρμόδια Υπουργεία μέχρι τα μέσα Ιανουαρίου τις προτάσεις τους για τα έργα , που υλοποιούν Κοινοτικά Προγράμματα (Κ.Π.Σ. , Ταμείο Συνοχής , Κοινοτικές Πρωτοβουλίες κ.λ.π.) κατά Σ.Α. / 2 , Σ.Α. / 4 σύμφωνα με τις υποδείξεις της εγκυκλίου του ΥΠ.ΕΘ.Ο.

Οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με τους εκπροσώπους των Υπουργείων , ιδιαίτερα πριν τις τροποποιήσεις των προγραμμάτων , προκειμένου να αποφεύγονται μειώσεις προϋπολογισμών έργων ενώ έχουν ήδη πραγματοποιηθεί πληρωμές από τον φορέα. Επίσης θα πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή από όλους στις πληρωμές των έργων που θα πρέπει εγκαίρως να συμφωνούνται , δεδομένου ότι υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των στοιχείων των Περιφερειών , των φορέων και της Τράπεζας Ελλάδας . Σημειώνεται ότι οι πληρωμές της Τράπεζας Ελλάδας είναι δεσμευτικές για τις Δημόσιες Επενδύσεις.

9.4. Συλλογικές Αποφάσεις Έργων για την Περιφέρειας Κρήτης (Π.Ε.Π. 1994 - 1999). Σ.Α.Ε. / 2

Με βάση τους αναλυτικούς χωροταξικούς πίνακες έργων του κάθε Νομού της περιφέρειας Κρήτης από το ΥΠ.ΕΘ.Ο. ακολουθούν οι πίνακες 9.4.1. για το Ν.Ηρακλείου , ο 9.4.2 για το Ν.Χανίων , ο 9.4.3. για το Ν.Ρεθύμνου και ο 9.4.4. για τον Ν.Λασιθίου Σ.Α.Ε. / 2 δηλαδή έργων που είναι ενταγμένα σε συλλογικές αποφάσεις έργων που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε. και περιλαμβάνονται στο Π.Ε.Π. 1994-1999. Οι πίνακες αυτοί είναι καταρτισμένοι σύμφωνα με οικονομικά στοιχεία από το Π.Δ.Ε. 1998. Στους πίνακες φαίνεται καθαρά ο φορέας του έργου (τα αρμόδια Υπουργεία δηλαδή) το πλήθος των έργων που έχει ο κάθε φορέας υπό την εποπτεία του ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός τους , τα υπόλοιπα από την 31/12/98 οπότε ακολουθούν τα ποσοστά απορρόφησης για κάθε φορέα καθώς και το ποσοστό που κατέχει επί του συνολικού προϋπολογισμού.

Τέλος μετά από τους πίνακες κάθε Νομού Χωριστά ακολουθούν δύο συγκεντρωτικοί πίνακες. Ο πίνακας 9.4.5. είναι συγκεντρωτικός για όλους τους Νομούς της Περιφέρειας που περιλαμβάνει το πλήθος των έργων σε Σ.Α.Ε. /2 του κάθε Νομού , των προϋπολογισμό των έργων του κάθε Νομού , τα υπόλοιπα του την 31/12/98, ποσοστά απορρόφησης και ποσοστά επί του συνολικού προϋπολογισμού των Σ.Α.Ε. / 2 για όλη την Περιφέρεια ενώ ο πίνακας 9.4.6. είναι ο συγκεντρωτικός πίνακας 9.4.5 των Σ.Α.Ε./2 τροποποιημένος, δηλαδή μειωμένος κατά τις πιστώσεις των έργων που αποκεντρώθηκαν στην Περιφέρεια και δημιουργήθηκαν οι Σ.Α.Ε.Π. / 2 .

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.4.1.

ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ**

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ Σ.Α.Ε. /2

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.						
Α/Α	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ 31/12/1998	% ΑΠΟΡΡΟΦ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙ.
1	ΥΠΟΥΡΓ. ΕΣΩΤ/ΚΩΝ- ΔΗΜ.ΔΙΟΙΚ.- ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.	2	8.856.000	7.518.000	15,1	13,5
2	ΥΠΟΥΡΓ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	9	4.001.790	3.129.540	21,7	6,1
3	ΥΠΟΥΡΓ. ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ	6	4.970.000	3.920.000	21,1	7,6
4	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘ.ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	11	5.985.198	2.506.103	58,1	9,1
5	ΥΠΟΥΡΓ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	16	5.362.230	5.108.086	4,7	8,2
6	ΥΠΟΥΡΓ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ	10	14.186.000	12.834.309	9,5	21,7
7	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛ.ΧΩΡΟΤ. & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	14	18.796.725	12.331.076	34,3	28,8
8	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	6	2.613.189	1.784.089	31,7	4
9	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	1	357.000	357.000	0	0,5
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	65	65.128.132	36.653.894		100

Πηγή : ΥΠ.ΕΘ.Ο. Αναλυτικός Χωροταξικός Πίνακας Έργων Περιφέρειας Κρήτης από 1/1/98 έως 31/12/98.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.4.2.
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Σ.Α.Ε /2

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.						
Α/Α	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ31/12/1998	% ΑΠΟΡΡΟΦ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙ.
1	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤ/ΚΩΝ-ΔΗΜ.ΔΙΟΙΚ.-ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ	5	11.456.000	8.116.515	29,1	19
2	ΥΠΟΥΡΓ. ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	3	5.771.000	3.859.048	33,1	9,6
3	ΥΠΟΥΡΓ. ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ	7	167.888.291	9.683.296	42,3	27,9
4	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ.ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	2	300.213	178.713	40,4	0,4
5	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	3	2.347.000	1.672.315	28,7	3,9
6	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	4	1.147.000	736.515	35,7	1,9
7	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒ. ΧΩΡΟΤ. & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	18	179.868.044	6.660.474	62,7	29,7
8	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	3	798.100	0	100	1,3
9	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡ.ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	2	2.258.460	1.310.649	41,9	3,7
10	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	2	1.362.000	1.082.000	20,5	2,2
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	49	60.096.108	33.299.525		100

Πηγή :ΥΠ.ΕΘ.Ο. Αναλυτικός Χωροταξικός Πίνακας Έργων Περιφέρειας Κρήτης 1/1/98 έως 31/12/98

**ΠΙΝΑΚΑΣ 9.4.3.
ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΝΥΜΟΥ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ
ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ - Σ.Α.Ε. /2**

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.						
Α/Α	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994 -1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ1/1/1999	% ΑΠΟΡΡΟΦ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙ.
1	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤ/ΚΩΝ-ΔΗΜ.ΔΙΟΙΚ.-ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ	1	4.700.000	3.977.000	15,3	19,7
2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	1	1.000.000	700.000	30	4,2
3	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ	2	3.000.000	1.108.900	63	12,8
4	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ.ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	6	1.917.840	1.285.840	32,9	8
5	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	3	1.010.000	544.000	46	4,2
6	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	6	3.333.000	2.311.556	30,6	14
7	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒ.ΧΩΡΟΤ. & ΔΗΜΟΣΙΩΝ. ΕΡΓΩΝ	11	6.656.732	3.336.699	49,8	27,9
8	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	3	2.181.000	1.931.000	11,4	9,1
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	33	23.798.572	15.194.995		100

Πηγή : ΥΠ.ΕΘ.Ο. Αναλυτικός Χωροταξικός Πίνακας Έργων Περιφέρειας Κρήτης από 1/1/98 έως 31/12/98

**ΠΙΝΑΚΑΣ 9.4.4.
ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ**

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ - Σ.Α.Ε. / 2

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.						
Α/Α	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994 -1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ31/12/1998	% ΑΠΟΡΡΟΦ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙ.
1	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤ/ΚΩΝ-ΔΗΜ.ΔΙΟΚ.-ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ	7	3.829.000	2.755.134	28	22,7
2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	1	150.000	125.000	16,6	0,8
3	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ	1	1.875	1.875	0	0,01
4	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝ.ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	1	102.175	102.175	0	0,6
5	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	6	1.703.140	1.583.140	7	10,1
6	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	6	1.815.000	1.341.735	26	10,7
7	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒ.ΧΩΡΟΤ. & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	14	8.929.900	7.138.818	20	53
8	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	1	311.000	311.000	0	1,8
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	37	16.842.090	13.358.877		100

Πηγή : ΥΠ.ΕΘ.Ο. Αναλυτικός Χωροταξικός Πίνακας Έργων Περιφέρειας Κρήτης από 1/1/98 έως 31/12/98

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.4.5.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
 ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ / 2
 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
 Σ.Α.Ε. / 2

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.

Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ 31/12/1998	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
1	Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	65	65.128.132	36.653.894	43,7	39,2
2	Ν. ΧΑΝΙΩΝ	49	60.096.108	33.299.525	44,5	36,2
3	Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	33	23.798.572	15.194.995	36,1	14,3
4	Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	37	16.842.090	13.358.877	20,6	10,1
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	187	165.864.902	98.507.291		100

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.4.6.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ / 2
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ 2 (ΕΧΟΥΝ ΑΦΑΙΡΕΘΕΙ ΤΑ ΕΡΓΑ Σ.Α.Ε.Π. / 2)
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
Σ.Α.Ε. / 2

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.

A/A	ΝΟΜΟΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ 31/12/1998	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
1	Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	53	50.005.212	21.530.977	56,9	39,2
2	Ν. ΧΑΝΙΩΝ	34	42.074.108	15.277.525	63,6	36,2
3	Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	25	14.127.572	5.523.995	60,8	14,3
4	Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	20	8.325.790	4.842.577	41,8	10,1
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	132	114.532.682	47.175.074		100

9.5. Συλλογικές Αποφάσεις Έργων της Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π. / 2).

9.5.1. Γενικά.

Κατά το 1999 με την έκδοση των Συλλογικών Αποφάσεων της Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.) παρέχεται πλέον η δυνατότητα χρηματοδότησης και διαχείρισης πόρων σε περιφερειακό επίπεδο (Σ.Α.Ε.Π.) αποκεντρώνοντας τον προγραμματισμό και τον έλεγχο στα αρμόδια περιφερειακά όργανα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 2503 /97.

Με την διαδικασία αυτή καθιστάται δυνατή η αναγκαία ευελιξία και ως προς την κατανομή των πόρων του Π.Δ.Ε. , που διατίθενται στα επιμέρους έργα , προκειμένου να μεγιστοποιείται η αποτελεσματικότητα των έργων και παρεμβάσεων και όχι μόνο η απορρόφηση. Συνεπώς καθιερώνεται για πρώτη φορά η χρηματοδότηση έργων Περιφερειακού χαρακτήρα από τις ίδιες τις Περιφέρειες σηματοδοτώντας κατ' αυτόν τον τρόπο όχι μόνο μείζονος σημασίας αποκέντρωση της ευθύνης χρηματοδότησης αλλά και την παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων των έργων από Κεντρικά Υπουργεία προς την Περιφέρεια.

Οι πιστώσεις των έργων περιφερειακού χαρακτήρα που θα ενταχθούν στις Σ.Α.Ε.Π. περιλαμβάνονται πέραν των ειδικά προβλεπόμενων στο Τομέα « Περιφερειακά Προγράμματα » και στους άλλους τομείς του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων και η χρηματοδότηση των έργων για την ολοκλήρωση της έκδοσης των Σ.Α.Ε.Π. για όλες τις περιφέρειες θα γίνει με μεταφορά κονδυλίων από τα επιμέρους ποσά των Τομέων των Υπουργείων.

Η έκδοση των Σ.Α.Ε.Π. θα συνοδεύεται με αντίστοιχη τροποποίηση και μείωση του ορίου πληρωμών των Σ.Α.Ε. από τις οποίες προέρχονται τα συνεχιζόμενα έργα που αποκεντρώνονται.

Επίσης θα μεταφερθούν σε Σ.Α.Ε.Π. έργα Ο.Τ.Α. μέσω Κοινής Υπουργικής Απόφασης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 2503 /97.

Για να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση των έργων και να προχωρήσει απρόσκοπτα η υλοποίησή τους , το Π.Δ.Ε. , χωρίζεται σε δύο τμήματα . Το ένα περιλαμβάνει έργα , που συγχρηματοδοτούνται από τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άλλο από έργα , που χρηματοδοτούνται είτε από Εθνικούς Πόρους , είτε δανειοδοτούνται από Διεθνείς Οργανισμούς (Τ.Κ.Α.Σ.Ε., Ε.Τ.Ε. κ.λ.π.). Για το κάθε τμήμα έχει καθοριστεί χωριστό όριο πληρωμών . Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται τόσο η απρόσκοπτη χρηματοδότηση των έργων που είναι ενταγμένα στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα (Σ.Α.Ε.Π. / 2) , όσο και η καλύτερη παρακολούθηση της υλοποίησής τους που είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την μεγαλύτερη άντληση κοινοτικών πόρων .

Τα κονδύλια του Π.Δ.Ε. βρίσκονται σε πλήρη αντιστοιχία με τις προτεραιότητες που τίθεται για την χρηματοδότηση των

συγχρηματοδοτούμενων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. προγραμμάτων και επαρκούν για να υλοποιηθούν τα Προγράμματα σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί. Βασικός στόχος και επιδίωξη του Π.Δ.Ε. είναι η απρόσκοπτη προώθηση της υλοποίησης όλων των έργων , που ήδη βρίσκονται σε εξέλιξη.

9.5.2. Σ.Α.Ε.Π. / 2 οδηγίες για την σύνταξη τους.

Οι Περιφέρειες που θα εκτελέσουν έργα περιφερειακού επιπέδου θα πρέπει να υποβάλλουν τις προτάσεις τους στο ΥΠ.ΕΘ.Ο. κατά Σ.Α.Ε.Π. σύμφωνα με τις οδηγίες της εγκυκλίου που έχει σταλνεται σε όλους τους φορείς ετησίως και περιλαμβάνει οδηγίες για την κατάρτιση του Π.Δ.Ε.

1. Οι περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας , Θεσσαλίας , Πελοποννήσου και Κρήτης είναι οι μόνες αυτή τη στιγμή Περιφέρειες που εκτελούν έργα και μελέτες Περιφερειακού Επιπέδου (Σ.Α.Ε.Π. /2).
2. Οι λοιπές Περιφέρειες θα υποβάλλουν τις προτάσεις τους στο ΥΠ.ΕΘ.Ο. για έκδοση Σ.Α.Ε.Π. /2 αφού προηγηθεί η έκδοση των σχετικών Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων για την μεταφορά από τις Σ.Α.Ε./2 συνεχιζόμενων και συγχρηματοδοτούμενων έργων περιφερειακού επιπέδου.

9.6. Περιεχόμενο και διαδικασίες υποβολής των προτάσεων των φορέων – Κριτήρια ένταξης έργων Περιφερειακού επιπέδου Έργα συγχρηματοδοτούμενα (Σ.Α.Ε.Π. / 2).

1. Οι Περιφέρειες θα συντάξουν και θα υποβάλλουν τις προτάσεις τους με αποφάσεις αποκλειστικά του Περιφερειακού Συμβουλίου για :
  - ◆ Συνεχιζόμενα έργα περιφερειακού επιπέδου που έχουν μεταφερθεί ή θα μεταφερθούν με τις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (Κ.Υ.Α.) από τα αρμόδια Υπουργεία – Φορείς προς τις αντίστοιχες Περιφέρειες.
  - ◆ Νέα έργα των Π.Ε.Π. ώριμα προς ένταξη σύμφωνα με τις αποφάσεις των επιτροπών παρακολούθησης.
2. Οι Περιφέρειες θα συντάξουν και θα υποβάλλουν προτάσεις για νέα έργα με αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου και σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής στις παρακάτω περιπτώσεις :
  - ◆ Όταν πρόκειται για νέα έργα των Π.Ε.Π. που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα δράσεων – ενεργειών Εθνικής εμβέλειας σε πέραν της μίας περιφέρειας (διαπεριφερειακού χαρακτήρα έργα) και ο κεντρικός Φορέας συμφωνεί για την αποκέντρωσή τους.

- ◆ Όταν πρόκειται για νέα έργα Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής με επίπτωση σε μία περιφέρεια.
3. Οι Περιφέρειες θα συντάξουν και θα υποβάλλουν τελικές προτάσεις για ένταξη νέων έργων αφού έχει προηγηθεί απόφαση της αρμόδιας Κεντρικής Αρχής και σύμφωνη γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου στις παρακάτω περιπτώσεις.
- ◆ Όταν πρόκειται για έργα Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Εθνικό Σκέλος Β'Κ.Π.Σ.), που εκτελούνται στην χωρική αρμοδιότητα μιας Περιφέρειας.
  - ◆ Όταν πρόκειται για έργα Β'Κ.Π.Σ. (Εθνικού Σκέλους)που θα εκτελεστούν σε περισσότερες της μίας Περιφέρειας και η αρμόδια Κεντρική Αρχή αποφασίζει την κατάτμηση τους και την εκτέλεση αυτοτελών τμημάτων τους από τις περιφέρειες.
  - ◆ Όταν πρόκειται για έργα Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής.

9.7. Πίνακες από Σ.Α.Ε.Π./ 2 Περιφέρειας Κρήτης.

Ακολουθούν πίνακες με τις Σ.Α.Ε.Π./ 2 της περιφέρειας Κρήτης είναι καταρτισμένοι ανά Νομό ο 9.7.1. για το Ν.Ηρακλείου , ο 9.7.2. για τον Ν.Χανίων , ο 9.7.3. για τον Ν.Ρεθύμνου και ο 9.7.4 για τον Ν.Λασιθίου οι οποίοι περιλαμβάνουν τις ονομασίες των έργων που είναι ενταγμένα στο Π.Ε.Π. 1994-1999 για κάθε νομό ξεχωριστά και κατατάσσονται στις Σ.Α.Ε.Π. /2 , τα υπόλοιπα τους , τα ποσοστά απορρόφησης τους καθώς και τα ποσοστά επί του συνολικού προϋπολογισμού. Τέλος ακολουθεί ο πίνακας 9.7.5. ο οποίος είναι συγκεντρωτικός όλων των Νομών της Περιφέρειας για Σ.Α.Ε.Π. / 2 (συγκεντρωτικά στοιχεία για κάθε Νομό) .

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.7.1.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (Σ.Α.Ε.Π. /2)
ΝΟΜΟΣ: ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

(χιλ. δρχ.)

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1994 -1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 31/12/1998	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
1	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	7.160.000	7.160.000	0	47,3
2	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ Δ. ΛΙΜ. ΧΕΡΣΟΝΗΣΣΟΥ	1.696.000	1.696.000	0	11,2
3	ΔΑΣΙΚΑ ΜΕΤΡΑ Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	300.000	300.000	0	1,98
4	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞ. ΚΑΡΑΒΑΔΩΝ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	80.000	80.000	0	0,52
5	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞ. ΣΧΟΝΙΑ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	281.000	281.000	0	1,8
6	ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΒΙΑΝΟΣ	3.075.000	3.075.000	0	20,3
7	ΛΙΜΕΝ. ΕΡΓΑ ΔΙΑΜΟΡΦ. ΧΕΡΣΑΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΠΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	600.000	600.000	0	3,9
8	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	1.011.520	1.011.520	0	6,68
9	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΙΚΟΥ ΑΞΟΝΑ ΧΟΥΔΕΤΣΙ - ΠΑΡΘΕΝΙ - ΤΕΦΕΛΙ	358.000	358.000	0	2,3
10	Γ.Π.Σ ΠΟΛΕΟΔ. ΜΕΛ. ΠΡΑΞ. ΕΦΑΡΜ. ΠΟΛ. & ΟΙΚ. Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	170.000	170.000	0	1,12
11	ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΟΙΚΣΜΟΥ ΓΕΡΓΕΡΗΣ Δ. ΡΟΥΒΑ	107.000	107.000	0	0,7
12	ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΗ Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	284.000	284.000	0	1,8
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	15.122.920	15.122.920		100

Πηγή : ΥΠ.ΕΘ.Ο. Αναλυτικός Χωροταξικός Πίνακας Έργων Περιφέρειας Κρήτης από 1/1/98/ έως 31/12/98

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.7.2.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ (Σ.Α.Ε. /2)

ΝΟΜΟΣ: ΧΑΝΙΩΝ

(χιλ. δρχ.)

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 31/12/1998	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦ.	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
1	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΠΕΡ. ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ	3.000.000	3.000.000	0	16,6
2	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΑΚΑΘΑΡ. & ΟΜΒΡΙΩΝ Δ. ΧΑΝΙΩΝ	4.100.000	4.100.000	0	22,7
3	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Δ.ΧΑΝΙΩΝ	2.300.000	2.300.000	0	12,7
4	ΥΔΡΕΥΣΗ ΧΑΝΙΩΝ	1.670.000	1.670.000	0	9,2
5	ΜΕΙΩΣΗ ΔΙΑΡΡΟΩΝ ΔΙΚΤΥΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΠΟΛΗΣ ΧΑΝΙΩΝ	386.000	386.000	0	2,1
6	ΔΑΣΙΚΑ ΜΕΤΡΑ Ν. ΧΑΝΙΩΝ	167.000	167.000	0	0,9
7	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΡΟΜΟΥ ΤΑΥΡΩΝΙΤΗΣ - ΚΑΝΔΑΛΟΣ - ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ	1.424.000	1.424.000	0	7,9
8	ΒΡΥΣΣΕΣ - ΧΩΡΑ ΣΦΑΚΙΩΝ	684.000	684.000	0	3,7
9	ΒΕΛΤ. ΔΡΟΜΟΥ ΧΑΝΙΑ -ΦΟΥΡΝΕΣ - ΛΑΚΚΟΙ- ΟΜΑΛΛΟΣ-ΠΕΤΡΑ -ΣΕΛΙ	564.000	564.000	0	3,12
10	ΒΕΛΤ. ΔΡΟΜΟΥ ΚΑΛΟΥΔΙΑΝΑ -ΤΟΠΟΛΙΑ -ΒΟΥΤΑΣ -ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ κ.τ.λ.	599.000	599.000	0	3,32
11	ΒΕΛΤ. ΔΡΟΜΟΥ ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ -ΚΑΜΠΟΣ -ΚΕΦΑΛΙ -ΧΡΥΣΟΣΚΑΛΙΤΣΣΑ	648.000	648.000	0	3,5
12	ΛΙΜΑΝΙ ΚΑΣΤΕΛΙΟΥ ΚΙΣΣΑΜΟΥ	1.050.000	1.050.000	0	5,8

13	ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΛΙΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ	720.000	720.000	0	3,9
14	Γ.Π.Σ. ΠΟΛΕΟΔ. ΜΕΛ & ΜΕΛ ΠΡΑΞ ΕΦΑΡΜ. ΠΟΛ. & ΟΙΚ. Ν. ΧΑΝΙΩΝ	110.000	110.000	0	0,6
15	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΟΥΜ. ΓΕΡΑΝΟΥ ΓΙΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ Λ. ΣΟΥΔΑΣ	600.000	600.000	0	3,3
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	18.022.000	18.022.000		100

Πηγή : ΥΠ.ΕΘ.Ο. Αναλυτικός Χωροταξικός Πίνακας Έργων Περιφέρειας Κρήτης από 1/1/98 έως 31/12/98

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.7.3.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (Σ.Α.Ε.Π. /2)
ΝΟΜΟΣ: ΡΕΘΥΜΝΟΥ

(χιλ. δρχ)

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 31/12/1998	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
1	ΥΔΡΕΥΣΗ & ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ Δ. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	4.700.000	4.700.000	0	48,5
2	ΔΑΣΙΚΑ ΜΕΤΡΑ Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	180.000	180.000	0	1,8
3	ΑΡΔΡΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΗ (Β ΦΑΣΗ)	938.000	938.000	0	9,6
4	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΙΜΝΟΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΒΥΖΑΡΙΟΥ Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	270.000	270.000	0	2,4
5	ΡΕΘΥΜΝΟ - ΣΠΗΛΙ - ΓΑΛΗΝΗ	600.000	600.000	0	6,2
6	ΣΕΛΙΑ - ΡΟΔΑΚΙΝΟ - ΟΡΙΑ Ν. ΧΑΝΙΩΝ	500.000	500.000	0	5,1
7	ΛΙΜΑΝΙ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	1.243.000	1.243.000	0	12,8
8	ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΡΕΘΥΜΝΟ - ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ - ΜΑΝΔΡΕΣ	550.000	550.000	0	5,6
9	ΕΡΓΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	600.000	600.000	0	6,2
10	Γ.Π.Σ. ΠΟΛΕΟΔ. ΜΕΛ. & ΜΕΛ. ΠΡΑΞ ΕΦΑΡΜ. ΠΟΛ. & ΟΙΚ. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	90.000	90.000	0	0,9
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9.671.000	9.671.000		100

Πηγή : ΥΠ.ΕΘ.Ο. Αναλυτικός Χωροταξικός Πίνακας Έργων Περιφέρειας Κρήτης από 1/1/98 έως 31/12/98

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.7.4.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (Σ.Α.Ε.Π. /2)

ΝΟΜΟΣ: ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994- 1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 31/12/1998	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠ/ΣΜΟΥ
1	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	570.000	570.000	0	6,6
2	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	570.000	570.000	0	6,6
3	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΣΗΤΕΙΑΣ	570.000	570.000	0	6,6
4	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΛΟΥΝΤΑΣ	430.000	430.000	0	5
5	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	1.390.000	1.390.000	0	16,3
6	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	181.000	181.000	0	2,1
7	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	118.000	118.000	0	1,3
8	ΔΑΣΙΚΑ ΜΕΤΡΑ Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	150.000	150.000	0	1,7
9	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΣΗΤΕΙΑΣ	1.100.000	1.100.000	0	12,9
10	ΛΙΜΑΝΙ ΣΗΤΕΙΑΣ	911.000	911.000	0	10,6
11	ΛΙΜΑΝΙ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	1.365.000	1.365.000	0	16

(χιλ. δρχ)

12	ΟΔΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ - ΕΛΟΥΝΤΑΣ	510.000	510.000	0	5,9
13	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΠΙΝΑΛΟΓΚΑΣ	245.000	245.000	0	2,8
14	Γ.Π.Σ. ΠΟΛΕΟΔ. ΜΕΛ. & ΜΕΛ. ΠΡΑΞ. ΕΦΑΡΜ. ΠΟΛ. & ΟΙΚ. Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	90.000	90.000	0	1,05
15	ΑΝΑΠΛΑΣΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Ν. ΧΡΥΣΗΣ	100.500	100.500	0	1,1
16	ΑΝΑΠΛΑΣΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΗΣΩΝ ΔΙΟΝΗΣΑΔΩΝ	100.000	100.000	0	1,17
17	ΑΝΑΠΛΑΣΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Ν. ΚΟΥΦΩΝΗΣΙ	115.000	115.000	0	1,3
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	8.516.300	8.516.300		100

Πηγή : ΥΠ.ΕΘ.Ο. Αναλυτικός Χωροταξικός Πίνακας έργων Περιφέρειας Κρήτης από 1/1/98 έως 31/12/98

ΠΙΝΑΚΑΣ 9.7.5.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ 1998
ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ / 2
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Σ.Α.Ε.Π. / 2

ΠΟΣΑ ΣΕ ΧΙΛ. ΔΡΧ.						
A/A	ΝΟΜΟΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1994-1999	ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ 31/12/1998	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
1	Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	12	15.122.920	15.122.920	0	29,4
2	Ν. ΧΑΝΙΩΝ	15	18.022.000	18.022.000	0	35,1
3	Ν. ΡΕΘΥΜΝΟΥ	10	9.671.000	9.671.000	0	18,8
4	Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	17	8.516.300	8.516.300	0	16,5
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	54	51.332.220	51.332.220		100

9.8. Συμπεράσματα από μελέτη των πινάκων Σ.Α.Ε. /2 και Σ.Α.Ε.Π./ 2 των νομών της Περιφέρειας.

Το σύνολο των έργων που εντάσσονται στις Σ.Α.Ε. / 2 για το έτος 1998 στην περιφέρεια Κρήτης παρατηρούμε ότι ανήλθε σε 114 περίπου δις. δρχ . Από το ποσό αυτό στο Ν.Ηρακλείου αντιστοιχεί το 39,2% , στο Ν.Χανίων το 36,2,% , στο Ν.Ρεθύμνου το 14,3% και τέλος στο Ν.Λασιθίου 10,1%.

Ο συνολικός αριθμός των έργων που είναι ένταγμένα σε Σ.Α.Ε./2 είναι 132 . Το 40 % των έργων αυτών αφορούν τον Ν.Ηρακλείου , το 25% τον Ν.Χανίων , το 18,9 τον Ν.Ρεθύμνου και τέλος το 15,1% τον Ν.Λασιθίου.

Όσο αφορά την απορρόφηση οι νομοί της Περιφέρειας Κρήτης είχαντα ακόλουθα ποσοστά απορρόφησης κατά το έτος 1998 ο Ν.Ηρακλείου 56,9% , ο Ν.Χανίων 63,6% , ο Ν.Ρεθύμνου 60,8% και ο Ν.Λασιθίου 41,8%.

Βασικός τομέας χρηματοδότησης και για τους τέσσερις νομούς είναι ο τομέας των έργων που την ευθύνη τους έχει το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.)

Για τις Σ.Α.Ε.Π. / 2 της περιφέρειας Κρήτης το σύνολο της χρηματοδότησης ανήλθε στα 31 περίπου εκατ. Δρχ. Ποσό που αντιστοιχεί στο Ν. Ηρακλείου 29,4% , στο Ν.Χανίων 35,1% , στο Ν. Ρεθύμνου 18,8% και τέλος 16,5 % στο Ν.Λασιθίου .

Ο συνολικός αριθμός έργων εντεγμένων σε Σ.Α.Ε.Π./2 είναι 54 για την Περιφέρεια Κρήτης από τα οποία το 22% αφορούν το Ν.Ηρακλείου , το 27% το Ν.Χανίων , το 18,5 το Ν.Ρεθύμνου και το 31% το Ν.Λασιθίου.

Σημαντική παρατήρηση ως προς την πορρόφηση είναι ότι οι πιστώσεις για τα έργα Σ.Α.Ε.Π./2 όλων των νομών της Περιφέρειας έχουν μηδενική απορρόφηση.

Τα βασικά έργα για τα οποία εκδόθηκαν Σ.Α.Ε.Π./2 όσο αφορά του νομούς της Κρήτης είναι τρία η αποχέτευση , οι βιολογικοί καθαρισμοί και η ύδρευση. Τα ποσοστά χρηματοδότησης αυτών των έργων ανά νομό είναι:

ΝΟΜΟΙ	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ	ΥΔΡΕΥΣΗ	ΣΥΝΟΛΑ
Ν.Ηρακλείου		58%		58%
Ν.Χανίων	39%	12,7%	11%	63,1%
Ν.Ρεθύμνου			58%	58%
Ν.Λασιθίου	20%	22%	3,5%	45,5%

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

- ♦ Εγκύκλιος από το ΥΠ.ΕΘ.Ο. « Οδηγίες για την Κατάρτιση Π.Δ Ε. 1999 ».
- ♦ Αναλυτικός Χωροταξικός πίνακας έργων της Περιφέρειας Κρήτης για το έτος 1998.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το σύνολο των κοινοτικών και εθνικών πόρων που διατίθενται για τους Ο.Τ.Α. είναι ένα σημαντικό ποσό που πρέπει να αξιοποιηθεί για την κάλυψη βασικών αναγκών τους σε τεχνικές και κοινωνικές υποδομές.

Βασικό πρόβλημα που εντοπίζεται στα συγχρηματοδοτούμενα έργα στην Περιφέρεια Κρήτης είναι η απορρόφηση των εγκεκριμένων πιστώσεων. Αυτό το φαινόμενο της ελλειπούς απορρόφησης των χρημάτων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι εμφανές για όλους τους Νομούς της Περιφέρειας με εξαίρεση των Νομό Χανίων όπου παρουσιάζει ικανοποιητικό ποσοστό απορρόφησης σε σχέση με τους υπολοίπους Νομούς.

Η μη απορρόφηση όλων των πόρων μπορεί να οφείλεται σε πολλούς λόγους όπως :

- ♦ Οι Ο.Τ.Α. υποβάλλουν προγράμματα και προτάσεις άκριτα χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους την ωριμότητα των προτεινόμενων έργων με στόχο να επωφεληθούν από την χρηματοδότηση.
- ♦ Δεν γίνεται ιεράρχηση των προβλημάτων που κατά προτεραιότητα θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, με αποτέλεσμα τη διάχυση των προσπάθειών σ' ένα μεγάλο φάσμα μικροπαρεμβάσεων που δεν σ' ένα ολοκληρωμένο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.
- ♦ Τέλος οι διαδικασίες που ακολουθούν σε συνδιασμό με το χαμηλό επίπεδο οργάνωσης των Ο.Τ.Α. και των υπεράριθμων υπηρεσιών δεν επιτρέπουν γρήγορους ρυθμούς υλοποίησης των εγκεκριμένων προγραμμάτων

Προτάσεις για την σωστότερη διαχείριση τέτοιων κονδυλίων, προερχόμενων από την Ε.Ε. είναι οι ακόλουθες :

1. Τα προγράμματα που χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εκτελούνται από τους Ο.Τ.Α. θα πρέπει να προσαρμόζονται στις τοπικές ανάγκες και να εντάσσονται σ' ένα συνολικό σχέδιο ανάπτυξης της περιοχής.
2. Ο συντονισμός των άλλων φορέων (δημόσιοι φορείς, σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. κ.τ.λ.) με τους Ο.Τ.Α. θα πρέπει να εξασφαλίζεται με διαδικασίες συνεργασίας, και συναίνεσης εκ μέρους των Ο.Τ.Α., κυρίως με την εφαρμογή ενός θεσμοθετημένου συστήματος αναπτυξιακού προγράμματος σε εθνικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο.
3. Συστηματική παρακολούθηση και αξιολόγηση της δράσης των Ο.Τ.Α. και των αποτελεσμάτων στην τοπική κοινωνία μέσω διαδικασιών απολογισμού δράσης. Η σύνταξη απολογισμού δράσης ανά υπηρεσία, ανά τομέα και συνολικών θα έχει σκοπό την αναθεώρηση του σχεδίου εκτέλεσης των έργων και προσαρμογή τους σε νέα δεδομένα.

4. Προσδιορισμός δεικτών αξιολόγησης που θα προσδιορίζουν το είδος και τον χαρακτήρα της κάθε υπηρεσίας και θα παρέχουν σαφή κριτήρια αποδοτικότητας, ποιότητας, αποτελεσματικότητας, δικαιοκατανομής.
5. Διεκδίκηση της ισχυροποίησης της θέσης των Ο.Τ.Α. στο ευρύτερο πολιτικό – διοικητικό σύστημα, του εξορθολογισμού των σχέσεων μεταξύ της Ε.Ε., εθνικών, περιφερειακών, νομαρχιακών και τοπικών φορέων, της λειτουργίας ενιαίου συστήματος υποστήριξης του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο, της σαφούς οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων και της θέσπισης διάφανων και αντικειμενικών κριτηρίων κατανομής των πόρων μεταξύ των τεσσάρων επιπέδων διοίκησης.

PARAPHTHATA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (ΕΠ)
ΤΟΥ Κ.Π.Σ. 1994-1999**

(ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΚΑΙ ΤΟΜΕΑΚΑ ΕΠ)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τίτλος ΕΠ : .....

Διάρκεια : από.....έως.....

Κράτος – Μέλος : .....

Τύπος ΕΠ : Περιφερειακό... Τομεακό.....

Εθνική αρχή υπεύθυνη για την
Υλοποίηση του ΕΠ : .....

Ημερομηνία υποβολής του ΕΠ : .....

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Συνολικό κόστος (MECU)
- Δημόσιες Δαπάνες (% συνολικού κόστους)
- Κοινοτική Χρηματοδότηση (% συνολικού κόστους)
- Ιδιωτικές Δαπάνες (% συνολικού κόστους)

ΩΣ ΤΙΜΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ ΤΗΣ ECU ΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ : 1 ECU = 282 δρχ.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ι. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ / ΤΟΜΕΑ.

(έως 6 σελίδες).

Στο κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνονται :

- **Περιγραφή της περιφέρειας / τομέα :**

Προσδιορίζεται και περιγράφεται συνοπτικά η περιοχή / πεδίο παρέμβασης (δυνατή η χρήση χάρτη).

- **Βασικά ποσοτικά και δημογραφικά στοιχεία :**

Έμφαση δίνεται σ' αυτά που θα αιτιολογήσουν την επιλογή στόχων και στρατηγικών που θα ακολουθούν στην συνέχεια.

- **Ανάλυση της κοινωνικο – οικονομικής κατάστασης της περιοχής / τομέα :**

Η ανάλυση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον χαρακτήρα του ΕΠ, πρέπει δηλ. να καθοδηγεί και να αιτιολογεί την επιλογή των βασικών στόχων και στρατηγικών του ΕΠ (π.χ εάν ένα ΕΠ δίνει έμφαση στην ενθάρρυνση των επιχειρήσεων, η ανάλυση και η εκτίμηση / αξιολόγηση των στοιχείων της επιχειρηματικής δραστηριότητας έχουν μεγάλο ειδικό βάρος). Η ανάλυση

μπορεί να συμπληρώνεται / τεκμηριώνεται με πίνακες ή διαγράμματα που θα δίνονται σε παραρτήματα στο τέλος. Όπου είναι εφικτό να δοθούν τα αντίστοιχα συγκριτικά στοιχεία με τον μέσο κοινοτικό όρο.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί :

A) στην περιγραφή των ισχυρών και αδυνάτων σημείων της περιοχής / τομέα (επισήμανση ανισοτήτων) μαζί με την γενική θεώρηση των οικονομικών δραστηριοτήτων και τομέων.

B) στη μείωση των περιοριστικών όρων της ανάπτυξης της περιοχής / τομέα.

Γ) στον καθορισμό των δυνατοτήτων / πλεονεκτημάτων.

Έμφαση δίνεται, επίσης, στην ενότητα που αφορούν την αγορά εργασίας (π.χ. υπάρχουσες ειδικότητες, ελλείψεις κ.α.), ιδιαίτερα στην περίπτωση όπου ζητείται μεγάλη βοήθεια από το ΕΚΤ).

Περιγραφή των διοικητικών δομών και οργάνων που συμμετέχουν στην κατάρτιση και εφαρμογή του ΕΠ :

(πχ. Περιφερειακά και νομαρχιακά συμβούλια, εμπλεκόμενες υπηρεσίες, κοινωνικοί εταίροι, κ.α.)

Εκτίμηση της περιβαλλοντικής κατάστασης της περιφέρειας ή του τομέα.

II. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠ (έως 4 σελίδες).

- Στο κεφάλαιο αυτό καθορίζονται, κατ' αρχήν, οι οποίοι πρέπει να απορρέουν σαφώς, από την ανάλυση του προηγούμενου κεφαλαίου, να είναι, κατά το δυνατόν, ολιγάριθμοι και να αντικατοπτρίζουν το (τα) βασικό (α) θέμα (τα) επί του (των) οποίου (ων) θα εστιασθούν οι αναπτυξιακές προσπάθειες στην περιφέρεια / τομέα το διάστημα 1994 – 1999.
- Στη συνέχεια περιγράφεται η στρατηγική επίτευξης των στόχων στο σύνολο ή / και για κάθε στόχο χωριστά (ανάλογα με το χαρακτήρα του ΕΠ). Τελική (επιχειρηματική) έκφραση της στρατηγικής αποτελούν τα Υποπρογράμματα. Στην ενότητα αυτή μπορούν να κατονομασθούν τα Υποπρογράμματα καθώς και τα Μέτρα που περιλαμβάνουν το καθένα.
- Πρέπει να προβλεφθεί μία ενότητα (το πολύ έως μία σελίδα) που να αφορούν την εναρμόνιση της στρατηγικής με τις κοινοτικές πολιτικές.
- Απαραίτητη είναι η ποσοτικοποίηση των προαναφερόμενων στόχων (σε επίπεδο αναφοράς, ποσοτικοποιημένοι στόχοι (δείκτες) είναι κυρίως μετρήσιμες κοινωνικο – οικονομικές επιπτώσεις όπως για παράδειγμα :
  - Αύξηση θέσεων εργασίας από «α» σε «β» ή κατά «γ%».
  - Αύξηση της γυναικείας απασχόλησης από «α» σε «β» θέσεις εργασίας ή κατά «γ%».
  - Αύξηση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας κατά «γ%».
  - Αύξηση της παραγωγικότητας του τομέα / κλάδου / περιοχής / άλλων από «α%» σε «β%» του εθνικού μέσου όρου.

Χωρίς αυτό να αποκλείει – σε ΕΠ όπου δίδεται έμφαση π.χ. στις τεχνικές υποδομές ΕΠ και δείκτες όπως :

- Αύξηση από «α» σε «β» μονάδες του δικτύου αυτοκινητοδρόμων.
- Αύξηση «α%» του δικτύου ύδρευσης / ή αποχέτευσης.
- Μείωση κατά «α%» της βιομηχανικής / οικογενειακής κατανάλωσης θερμοληκτρικής ενέργειας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ECU X 1000															
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΣΥΝΟΛΙΚ ΚΟΣΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΕΤΟΧΗ					ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ					ΙΔΙΩΤΙΚ. ΤΟΜΕΑΣ	ΚΟΙΝΟΤ. ΔΑΝΕΙΑ	
			ΣΥΝΟΛΟ		ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	ΣΥΝΟΛΟ		ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡ			ΛΟΙΠΟΙ
				%						%					
	1=2+12	2=3+8	3=4+5+6+7		4	5	6	7	8=9+10+11		9	10	11	12	13
1994															
1995															
1996															
1997															
1998															
1999															
ΣΥΝΟΛΟ															

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ECU x 1000

	ΣΥΝΟΛΙΚ ΚΟΣΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΕΤΟΧΗ						ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ					ΙΔΙΩΤΙΚ. ΤΟΜΕΑΣ	ΚΟΙΝΟΤ ΔΑΝΕΙΑ
			ΣΥΝΟΛΟ		ΕΠΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	ΣΥΝΟΛΟ		ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡ	ΛΟΙΠΟΙ		
				%						%					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1=2+12	2=3+8	3=4+5+6+7		4	5	6	7	8=9+10+11		9	10	11	12	13
ΥΠΟΠΡΟΓΡ.1															
ΥΠΟΠΡΟΓΡ.2															
ΥΠΟΠΡΟΓΡ.3															
ΥΠΟΠΡΟΓΡ.4															
ΥΠΟΠΡΟΓΡ.															
ΥΠΟΠΡΟΓΡ.															
ΥΠΟΠΡΟΓΡ.															
ΣΥΝΟΛΟ															

III. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΡΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφονται αναλυτικά τα Υποπρογράμματα και τα αντίστοιχα Μέτρα .

Υπενθυμίζεται ότι :

- Σε όλα τα ΕΠ – περιφερειακά και εθνικού σκέλους – περιλαμβάνεται Υποπρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας.
- Το υποπρόγραμμα μπορεί να είναι «πολυταμειακό» ενώ το Μέτρο είναι πάντα «μονοταμειακό» .

Τυπική δομή υποπρογράμματος

- Επιχειρησιακό πρόγραμμα : (τίτλος προγράμματος).
- Υποπρόγραμμα (1 ή 2 ή 3 κλπ) : (τίτλος υποπρογράμματος).
- Διάρκεια εφαρμογής : από .....έως .....
- Συνοπτικά χρηματοοικονομικά στοιχεία :
  - Συνολικό κόστος ..... (ECU)
  - Δημόσια Δαπάνη.....(ECU)
  - Συμμετοχή ΕΤΠΑ.....(ECU)(%)
  - ΕΚΤ.....(ECU)(%)
  - ΕΓΤΠΕ.....(ECU)(%)
  - ΧΜΠΑ.....(ECU)(%)
  - Ιδιωτική.....(ECU)(%)
  - (άλλες πηγές).....(ECU)(%)
- Συνοπτική Περιγραφή (έως 3 σελίδες)

Αναφέρεται στο ακριβές περιεχόμενο του Υποπρογράμματος και στους συγκεκριμένους – ή πιο εξειδικευμένους, κατά περίπτωση – στόχους.

Αφού αναφερθούν τα μέτρα που περιλαμβάνει η επάρκεια τους για την ικανοποίηση των στόχων του υποπρογράμματος.

Ειδικά για τα ΠΕΠ (Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα) σε συνέχεια των ημερίδων 21/22 Ιανουαρίου και 27/28 Ιανουαρίου κατά την οποία παρουσιάστηκαν οι προτάσεις της δομής των ΠΕΠ από τους Γεν. Γραμματείς και σε αναφορά με τον σχολιασμό που έγινε από τους κεντρικούς φορείς και τις επισημάνσεις των εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφασίστηκε όπως η δομή των ΠΕΠ ακολουθήσει την κατεύθυνση της θεματικής προσέγγισης .

Υπενθυμίζεται ότι ο συνολικός αριθμός των υποπρογραμμάτων καθώς και ο συνολικός αριθμός Μέτρων ανά Υποπρόγραμμα πρέπει να είναι μικρότερος δυνατός.

Μία ενδεικτική δομή ΠΕΠ περιλαμβάνει :

Υποπρόγραμμα 1 : Ειδικό Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα .....
(συνοπτική περιγραφή)

Το Υποπρόγραμμα αυτό μπορεί να περιλαμβάνει

Κατηγορίες Μέτρων όπως:

Μέτρο (α) : Βασικές Υποδομές

Μέτρο (α) : Στήριξη Παραγωγικού Περιβάλλοντος

Μέτρο (α) : Ανθρώπινο Δυναμικό

Μέτρο (α) : Συμπληρωματικές Ενέργειες

Σημειώνεται ότι το ειδικό Ολοκληρωμένο Υποπρόγραμμα σημαίνει συγκέντρωση πόρων και δραστηριοτήτων σε επιλεγμένο τομέα / χώρο που θεωρείται πρωταρχικής σημασίας στην αναπτυξιακή στρατηγική των περιφερειών. Στο Υποπρόγραμμα θα προβλεφθεί επάρκεια μέσων παρέμβασης (πόρων και μέτρα) για την επίτευξη των στόχων του , η οποία θα αποδεικνύεται με την ποσοτικοποίηση τους . ως ολοκληρωμένη δράση, γενικοί στόχοι του είδους «ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ / γεωργίας » εννοούνται με περαιτέρω προσδιορισμό λ.χ. τις ΜΜΕ ποίας περιοχής ή ποιού τύπου γεωργικές δραστηριότητες επιδιώκουμε την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Επίσης η γενική ολοκληρωμένη δράση του είδους «βελτίωση των τουριστικών υπηρεσιών» είναι σκόπιμο να προσδιορίζεται από την κατεύθυνση του είδους των υπηρεσιών (λ.χ. του θεματικού τουρισμού), το είδος και τις κατηγορίες καταλυμάτων κλπ. Ως ολοκληρωμένη δράση μπορεί να εννοηθεί π.χ. « η ανασύσταση του βιομηχανικού ιστού της Πάτρας – Αιγίου ». Καθώς είναι πιθανό, να μην είναι δυνατό , σε αυτή την φάση ο πλήρης προσδιορισμός των αναγκών προς κάλυψη, θα προβλεφθεί για τον λόγο αυτό μέτρο (α) με τίτλο «συμπληρωματικές Ενέργειες». Το Μέτρο αυτό θα είναι ενδεικτικό προϋπολογισμό και θα απαιτήσει για την υλοποίηση του την διενέργεια μελετών . Με την περάτωση των μελετών (πριν το τέλος 1994) θα προσδιοριστεί ο πραγματικός προϋπολογισμός των συγκεκριμένων μέτρων ο οποίος και θα καλυφθεί μελλοντικά από τις εσωτερικές αναμορφώσεις του προγράμματος .

Υποπρόγραμμα 2 : (Άλλο Ειδικό Ολοκληρωμένο Υποπρόγραμμα, εφόσον υπάρχει.

Υποπρόγραμμα 3 : Στήριξη επιλεγμένων παραγωγικών τομέων.

Μέτρο : επικοινωνίες (λιμάνια, αεροδρόμια κλπ)

Μέτρο : ενίσχυση ΜΜΕ (παροχή υπηρεσιών, βιομηχανική υποδομή)

Υποπρόγραμμα 4 : Αξιοποίηση Ανθρώπινου Δυναμικού

Μέτρο : τεχνικές υποδομές εκπαίδευσης

Μέτρο : επαγγελματικά κατάρτιση

Υποπρόγραμμα 5 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Μέτρο : υδρεύσεις / αποχετεύσεις / βιολογικοί καθαρισμοί

Μέτρο : κοινωνικές υποδομές (υγεία – πρόνοια κλπ)

Μέτρο: προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος (χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός/εφαρμογές κλπ).

Υποπρόγραμμα 6 : Ενίσχυση Δομών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.(αφορά το ΕΑΠΤΑ).

Υποπρόγραμμα 7 : Συμπλήρωση Λειτουργικών Χαρακτηριστικών των έργων του Α'ΚΠΣ

Υποπρόγραμμα 8 : Τεχνική Βοήθεια

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ECU X 1000

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΣΥΝΟΛΙΚ ΚΟΣΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΕΤΟΧΗ						ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ					ΙΔΙΩΤΙΚ. ΤΟΜΕΑΣ	ΚΟΙΝΟΤ. ΔΑΝΕΙΑ
			ΣΥΝΟΛΟ		ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΓΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	ΣΥΝΟΛΟ		ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡ	ΛΟΙΠΟΙ		
				%						%					
			1=2+12	2=3+8	3=4+5+6+7		4	5	6	7	8=9+10+11		9		
1994															
1995															
1996															
1997															
1998															
1999															
ΣΥΝΟΛΟ															

Τεχνικό Δελτίο Μέτρου

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα : .....

Υποπρόγραμμα : .....

Μέτρο : .....

Κωδικός αριθμ. Μέτρου : ..... (π.χ. αν πρόκειται για το Μέτρο 2 του Υπο/τος 2, τότε ο κωδικός αριθμός του είναι 2.2)

Διάρκεια εφαρμογής : από.....έως.....

Χρηματοοικονομικά στοιχεία :
Συνολικό κόστος .....(ECU)
Δημόσια Δαπάνη.....(ECU)
Συμμετοχή ΕΤΠΑ/ΕΚΤ.....(ECU)
Ιδιωτική Συμμετοχή.....(ECU)
Άλλες πηγές.....(ECU)

Φορείς υπεύθυνοι για την υλοποίηση του Μέτρου .....

Ωφελούμενοι από το Μέτρο : .....

Περιοχές Εφαρμογής :

π.χ :

- για ΠΕΠ : όλη η περιφέρεια ή οι ορεινές περιοχές της περιφέρειας
- για ΕΠ – Εθνικό Σκέλος : Περιφέρειες (α), (β), (γ)

Περιγραφή και στόχοι :

Δίνεται αναλυτική περιγραφή του Μέτρου , οι κατηγορίες ενεργειών / έργων που το αποτελούν, ο τρόπος με τον οποίο συνεισφέρουν στους βασικούς στόχους του ΕΠ, η βαρύτητα του μέτρου ως προς το Υπο / μα από χρηματοοικονομική ή / και στρατηγική σκοπιά (π.χ ένα μέτρο μπορεί να αποτελεί χαμηλό ποσοστό από χρηματοοικονομική άποψη του Υποπ /τος αλλά να έχει μεγάλη στρατηγική σημασία).

Επίσης καθορίζονται οι συγκεκριμένοι στόχοι του μέτρου (π.χ βελτίωση των δομών επαγγελματικής κατάρτισης, αύξηση και διαφοροποίηση της προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών κ.α) και εκφράζονται όπου είναι δυνατό σε ποσοτική μορφή (π.χ αύξηση από (α) σε (β) του αριθμού των φοιτητών ανώτατης εκπαίδευσης κ.α.). Τέλος παρουσιάζεται η συνοχή του μέτρου με τα άλλα μέτρα.

Δείκτες

(α) φυσικοί δείκτες : π.χ για ένα τέτοιο μέτρο σχετικό με την ανάπτυξη του τουρισμού οι φυσικοί δείκτες μπορεί να είναι :

- ◆ 10 αναπλάσεις κέντρων παραδοσιακών οικισμών.
- ◆ 70 νέα επενδυτικά σχέδια.
- ◆ 120 πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- ◆ 40 διαφημιστικές εκστρατείες.

(β) δείκτες επιπτώσεων : π.χ. για το ίδιο μέτρο ανάπτυξης του τουρισμού οι δείκτες επιπτώσεων μπορεί να είναι :

- ◆ αύξηση συμμετοχής του τομέα του τουρισμού στο ΑΕΠ από 3,2% σε 4,8%.
- ◆ Αύξηση της απασχόλησης στον τομέα από 30% σε 35%.
- ◆ Αύξηση της μέσης ετήσιας πληρότητας των ξενοδοχειακών μονάδων από 45% σε 58%.

Συνέργια του μέτρου με άλλα μέτρα ίδιου ή άλλων Υπ/των)

Στην ενότητα αυτή εξετάζεται η υποστήριξη ή η συμπλήρωση ή η συσχέτιση του συγκεκριμένου μέτρου προς άλλα μέτρα του ίδιου ή άλλου (ων) Υπο/τος (ων).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 : ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕΤΡΟΥ

ECU X 1000															
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΣΥΝΟΛΙΚ ΚΟΣΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΕΤΟΧΗ					ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ					ΙΔΙΩΤΙΚ. ΤΟΜΕΑΣ	ΚΟΙΝΟΤ. ΔΑΝΕΙΑ	
			ΣΥΝΟΛΟ		ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΓΠΕ-Π	ΧΜΠΑ	ΣΥΝΟΛΟ		ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕ			ΛΟΙΠΟΙ
				%						%					
	1=2+12	2=3+8	3=4+5+6+7		4	5	6	7	8=9+10+11		9	10	11	12	13
1994															
1995															
1996															
1997															
1998															
1999															
ΣΥΝΟΛΟ															

IV. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ.

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

VI. ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ ΜΕΤΡΟΥ Ε.Α.Π.Τ.Α.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Περιφέρεια	ΚΡΗΤΗ	
Λειτουργικό Πρόγραμμα	ΚΡΗΤΗΣ	
Υποπρόγραμμα	Ε.Α.Π.Τ.Α	
Υπο-Υποπρόγραμμα		
Μέτρο	6.1	
1. Τίτλος Μέτρου	Βασικές Υποδομές	
2. Διάρκεια εφαρμογής	1994-1999	
3. Χρηματοδοτικά Στοιχεία (σε χιλιάδες ECU)		Ποσοστό
Συνολικό Κόστος	17,909	100%
Δημόσια Δαπάνη	17,909	100%
Κοινοτική Συμμετοχή	13,432	75%
Ιδιωτική Συμμετοχή		
4. Φορείς υλοποίησης του μέτρου	Δήμοι , Κοινότητες και επιχειρήσεις ΟΤΑ με πληθυσμό άνω των 2000 κατοίκων . Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι , Σύνδεσμοι ενός σκοπού και υπό σύσταση φορείς της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης	
5. Περιγραφή και επιδιωκόμενοι στόχοι του μέτρου .	Το μέτρο περιλαμβάνει έργα κατασκευής έργα κατασκευής , βελτίωσης και επέκτασης οδικών δικτύων καθώς και δικτύων υδρεύσεων - αποχετεύσεων . Στόχοι του μέτρου είναι : α) Η σύνδεση των οικισμών του νησιού με το βασικό επαρχιακό δίκτυο .β) Η διευκόλυνση της πρόσβασης από και προς τις τουριστικές περιοχές καθώς και σε περιοχές με ιδιαίτερη χρήση (χώροι διάθεσης απορριμμάτων , περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους , αρχαιολογικοί χώροι κ.τ.λ) . γ) Βελτίωση της δημοτικής οδοποιίας και των κυκλοφοριακών συνθηκών στα μεγάλα αστικά κέντρα . δ) Η κοινή διαχείριση του υδάτινου δυναμικού για την κάλυψη υδρευτικών αναγκών και η βελτίωση της ποιότητας των έργων ύδρευσης . ε) Η εξυγίανση πηγών και υδροφορέων από τη μόλυνση που προκαλείται λόγω έλλειψης δικτύων ακαθάρτων .	
6. Συνοχή με άλλα μέτρα - προγράμματα	Το μέτρο έχει συνοχή με όλα τα μέτρα των υποπρογραμμάτων 3 και 4 .	
7. Περιοχή εφαρμογής	Όλη η Κρήτη	

8. Δικαιούχοι του μέτρου .	Ο μόνιμος και εποχικός πληθυσμός της Κρήτης .	
9. Κριτήρια επιλογής των έργων .	<p>α) Τα προτεινόμενα έργα θα πρέπει να προέρχονται από διάφορα ρυθμιστικά σχέδια που αφορούν την οργάνωση του νομού , την ΕΠΑ , τις προτάσεις χωροταξικής οργάνωσης των νομών κ.α .β) Οι παρεμβάσεις στις τουριστικές περιοχές θα πρέπει ή να βοηθούν την διάχυση των τουριστών στην ενδοχώρα ή να ελαχιστοποιούν τις περιβαλλοντικές οχλήσεις από την κυκλοφορία γ) Η δημοτική οδοποιία δεν πρέπει να επεκτείνεται πέρα των εγκεκριμένων ορίων Γ.Π.Σ . δ) Θα πρέπει να εξυπηρετούν στην άρση της απομόνωσης οικισμών στα κέντρα εκπαίδευσης ή υγειονομικά κέντρα . Στο τομέα των υδρεύσεων - αποχετεύσεων θα πρέπει να εξετάζεται 1. Ο βαθμός επιτακτικότητας για άμεσες επεμβάσεις 2. Ο βαθμός συνεργείας με άλλα μέτρα και έργα 3. Η συνοδευτικότητα του δικτύου αποχέτευσης με τα έργα επεξεργασίας και τελικής διάθεσης των λυμάτων</p>	
10. Φυσικοί δείκτες .		
Δείκτης	Τιμή - Βάσης	Τιμή Στόχος
Αύξηση του μήκους των ασφαλτοστρωμένων κοινοτικών οδών ανά τετρ. Χιλ.	0,14 km/km ²	0,15 km/km ²
Δημοτική οδοποιία		68
Μήκος Δικτύων (χ.λ.μ)	5,596	5,816
Αγωγοί ομβρίων		11
Δεξαμενές		47
Ποσοστό του αστικού και ημιαστικού πληθυσμού που εξυπηρετείται από το δίκτυο πόσιμου νερού .	90%	91%
10. Αναμενόμενες επιπτώσεις .		
Δείκτης	Επιπτώσεις κατά τη διάρκεια της υλοποίησης ή μόνιμες επιπτώσεις	

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Περιφέρεια		ΚΡΗΤΗ	
Λειτουργικό Πρόγραμμα		ΚΡΗΤΗΣ	
Υποπρόγραμμα		Ε.Α.Π.Τ.Α.	
Υπο-Υποπρόγραμμα			
Μέτρο		6.2	
1. Τίτλος Μέτρου	Προστασία Περιβάλλοντος και βελτίωση ποιότητας ζωής		
2. Διάρκεια εφαρμογής	1994-1999		
3. Χρηματοδοτικά Στοιχεία (σε χιλιάδες Ε.Σ.Υ.)	Ποσοστό		
Συνολικό Κόστος	12,247		100%
Δημόσια Δαπάνη	12,247		100%
Κοινοτική Συμμετοχή	10,767		75%
Ιδιωτική Συμμετοχή			
4. Φορείς υλοποίησης του Μέτρου	Δήμοι, Κοινότητες και επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων, Αναπτυξιακοί Συνδέσμοι, Σύνδεσμοι ενός σκοπού και υπό σύσταση φορείς της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.		
5. Περιγραφή και επιδιωκόμενοι στόχοι του μέτρου .	<p>Το μέτρο περιλαμβάνει έργα και εξοπλισμό :</p> <p>α) Διαχείριση απορριμμάτων (κατασκευή νέων χωματερών , προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού , ανακύκλωσης κλπ) β) Επεξεργασίας και επαναχρησιμοποίησης λυμάτων και αποβλήτων γ) Έρευνας των υδάτινων πόρων δ) Αντιπλημμυρικής προστασίας ε) Ολοκλήρωσης και αξιοποίησης κοινωνικο - πολιτιστικών λειτουργιών καθώς ανάδειξη ιστορικών και πολιτιστικών μνημείων . στ) Σημειακών παρεμβάσεων (κυκλοφοριακές ρυθμίσεις , αναπλάσεις , πράξεις εφαρμογής κλπ) που προβλέπονται κυρίως από τον πολεοδομικό σχεδιασμό . Το μέτρο στοχεύει :</p> <p>α) Στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στην ενδοχώρα ως απαραίτητο στοιχείο ενδυνάμωσης του τουρισμού αλλά και συγκράτησης του τοπικού πληθυσμού β) Στην ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων και στην προστασία των υγρότοπων της Περιφέρειας . γ) Στην παρουσία και προβολή των πολιτιστικών και ιστορικών μνημείων . δ) Στην εξειδίκευση κυρίως μελετών της ΕΠΑ με έμφαση στην εφαρμογή σχεδίων και μελετών με έργα που απορρέουν από τον πολεοδομικό σχεδιασμό ώστε με μικρές παρεμβασεις να βοηθήσει στην καλύτερη λειτουργία των πόλεων και των τουριστικών περιοχών.</p>		

6. Συνοχή με άλλα μέτρα υπογράμματα	Το μέτρο έχει συνοχή με τα μέτρα 6.1 και 3.6	
7. Περιοχή εφαρμογής	Όλη η Κρήτη	
8. Δικαιούχοι του μέτρου	Ο μόνιμος και εποχικός πληθυσμός της Κρήτης .	
9. Κριτήρια επιλογής των έργων .	α) Βαθμός επιβάρυνσης του περιβάλλοντος της περιοχής αλλά και έργα αναβάθμισης της . Συνδιασμός των ενεργειών με τις περιοχές από όπου διέρχεται το Ευρωπαϊκό Μονοπάτι (E4) (περιοχές ανάπτυξης του τουρισμού της ενδοχώρας) Για τα έργα στον τομέα του πολιτισμού που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής θα εξετάζεται : 1) Η σπουδαιότητα του μνημείου σε σχέση με την ιστορία του τόπου . 2) Η θέση του οικισμού σαν οικιστικό κέντρο μιας ευρύτερης ενότητας . Για τα έργα στον τομέα του πολεοδομικού σχεδιασμού προτεραιότητα δίνεται : α) Στις αναπλάσεις (σημειακές παρεμβάσεις) αστικών και τουριστικών περιοχών β) Στην προστασία περιοχών με ειδικές χωροταξικές και περιβαλλοντικές μελέτες .	
10. Φυσικοί Δείκτες		
Δείκτης	Τιμή - Βάσης	Τιμή Στόχος
Ποσοστό των στερεών αστικών αποβλήτων που υφίστανται επεξεργασία .	30%	40%
Ποσοστό κάλυψης των υδροφορέων με μελέτες έρευνας	40%	60%
Αριθμός διαχειριστικών μελετών περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλους	1	5
Ολοκλήρωση και εξοπλισμός πολιτιστικών κέντρων		8
Παρεμβάσεις σε Ιστορικά μνημεία		10
Αριθμός μελετών		8
Αριθμός πράξεων εφαρμογής		6
11. Αναμενόμενες επιπτώσεις		
Δείκτης	Επιπτώσεις κατά τη διάρκεια της υλοποίησης ή μόνιμες επιπτώσεις	

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Περιφέρεια	ΚΡΗΤΗ	
Λειτουργικό Πρόγραμμα	ΚΡΗΤΗΣ	
Υποπρόγραμμα	Ε.Α.Π.Τ.Α	
Υπο-Υποπρόγραμμα		
Μέτρο	6,3	
1. Τίτλος Μέτρου	Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας	
2. Διάρκεια Εφαρμογής	1994-1999	
3. Χρηματοδοτικά στοιχεία (σε χιλιάδες Ε. C. U.)	Ποσοστό	
Συνολικό κόστος	10,767	100%
Δημόσια Δαπάνη	10,767	100%
Κοινοτική Συμμετοχή	8,075	75%
Ιδιωτική Συμμετοχή		
4. Φορείς υλοποίησης του μέτρου	Δήμοι, Κοινότητες και επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων. Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, Σύνδεσμοι ενός σκοπού και υπό σύσταση φορείς της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης .	
5. Περιγραφή και επιδιωκόμενοι στόχοι του μέτρου .	<p>Το μέτρο περιλαμβάνει έργα : α) Υποδομής για στήριξη τουριστικών επιχειρήσεων αλλά και γενικότερα του τουρισμού με αναπλάσεις κυρίως κοινοτικών ή δημοτικών χώρων . Β) Αναπλάσεων αρχαιολογικών χώρων και γενικότερα χώρων που έχουν σχέση με το τουρισμό . γ) Εκπόνησης τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων . δ) Ενίσχυσης δημοτικών , κοινοτικών και διαδημοτικών επιχειρήσεων των ΟΤΑ για δημιουργία κοινών επιχειρήσεων διαφήμισης και προβολής τοπικών προϊόντων . Το μέτρο στοχεύει : 1. Στη βελτίωση της τουριστικής υποδομής που θα συμβάλει στη ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών . 2. Στην ενδυνάμωση και προώθηση του αγροτουρισμού με συμπληρωματικές ενέργειες σε υπό εκπόνηση προσπάθειες ή σχέδια που προτείνονται με έμφαση στο φυσικό περιβάλλον και στα μνημεία . 3. Στην εξασφάλιση κοινών εξυπηρετήσεων στις επιχειρήσεις και στην αύξηση της παραγωγικότητας.</p>	

6. Συνοχή με άλλα μέτρα / προγράμματα	Το μέτρο έχει συνοχή με το υποπρόγραμμα 2
7. Περιοχή εφαρμογής	Όλη η Κρήτη
8. Δικαιούχοι του μέτρου	Ο μόνιμος και εποχικός πληθυσμός της Κρήτης
9. Κριτήρια επιλογής των έργων	1. Έργα που προτείνονται σε τουριστικές περιοχές 2. Συμβολή των έργων στην ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών στον τουρισμό . 3. Έργα που στηρίζονται στα τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα 4. Έργα που βοηθούν στη διάχυση του τουρισμού στην ενδοχώρα . 5. Στήριξη της τοπικής οικονομίας με τη δημιουργία συνεργασιών σε τοπικό επίπεδο των φορέων υλοποίησης . 6. Επαρκής στελέχωση και απαραίτητη υλοτεχνική υποδομή της επιχείρησης .
10. Φυσικοί Δείκτες	
Δείκτης Τιμή - Βάσης	Τιμή Στόχος
Αναπλάσεις αρχαιολογικών χώρων	13
Αριθμός παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης	11
Αριθμός γραφείων τουριστικής προβολής	6
Ποσοστό των πόλεων (με πληθυσμό πάνω από 5000 κατοίκων) που οφελούνται από ενέργειες ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς	30%
Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα (ΤΑΠ)	16
Μελέτες οργάνωσης εμπορίας προϊόντων	7
Κέντρα προβολής – προώθησης προϊόντων	4
11. Αναμενόμενες επιπτώσεις	
Δείκτης	Επιπτώσεις κατά τη διάρκεια της υλοποίησης ή μόνιμες επιπτώσεις

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6

ΜΕΤΡΟ : 6.1.

ΤΙΤΛΟΣ : ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚ Ο ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ											ΙΔΙΩΤΙΚ. ΣΥΜΜΕ ΤΟΧΗ	
		ΣΥΝΟΛ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ						ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ					
			ΣΥΝΟΛΟ	%	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠ Α	ΣΥΝΟΛΟ	%	ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		ΛΟΙΠΟ Ι
1= 2+12	2= 3+8	3=4+5+6+ 7	4	5	6	7	8=9+10+11	9	10	11	12			
1994	4.000	4.000	3.000	75%	3.000			1.000	25%	1.000				
1995	3.200	3.200	2.400	75%	2.400			800	25%	800				
1996	4.133	4.133	3.100	75%	3.100			1.033	25%	1.033				
1997	3.600	3.600	2.700	75%	2.700			900	25%	900				
1998	2.667	2.667	2.000	75%	2.000			667	25%	667				
1999	266	266	200	75%	200			66	25%	66				
ΣΥΝΟΛ	17.866	17.866	13.400	75%	13.400	0	0	4.466	25%	4.466	0	0	0	

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6

ΜΕΤΡΟ : 6.2

ΤΙΤΛΟΣ: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚ Ο ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ											ΙΔΙΩΤΙΚ. ΣΥΜΜΕΤ	
		ΣΥΝΟΛ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ						ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ					
			ΣΥΝΟΛΟ	%	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠ Α	ΣΥΝΟΛΟ	%	ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		ΛΟΙΠΟ Ι
1= 2+12	2= 3+8	3=4+5+6+ 7		4	5	6	7	8=9+10+11		9	10	11	12	
1994	1.200	1.200	900	75%	900				300	25%	300			
1995	2.133	2.133	1.600	75%	1.600				533	25%	533			
1996	2.933	2.933	2.200	75%	2.200				733	25%	733			
1997	2.267	2.267	1.700	75%	1.700				567	25%	567			
1998	1.867	1.867	1.400	75%	1.400				467	25%	467			
1999	1.867	1.867	1.400	75%	1.400				467	25%	467			
ΣΥΝΟΛ	12.267	12.267	9.200	75%	9.200	0	0	0	3.067	25%	3.067	0	0	0

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6

ΜΕΤΡΟ : 6.3

ΤΙΤΛΟΣ : ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚ Ο ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ											ΙΔΙΩΤΙΚ. ΣΥΜΜΕ.	
		ΣΥΝΟΛ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ.	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ						ΕΘΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ					
			ΣΥΝΟΛΟ	%	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-Π	ΧΜΠ Α	ΣΥΝΟΛΟ	%	ΚΡΑΤΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		ΛΟΙΠΟ I
	1= 2+12	2= 3+8	3=4+5+6+ 7		4	5	6	7	8=9+10+11		9	10	11	12
1994	1.200	1.200	900	75%	900				300	25%	300			
1995	1.880	1.880	1.410	75%	1.410				470	25%	470			
1996	2.667	2.667	2.000	75%	2.000				667	25%	667			
1997	2.133	2.133	1.600	75%	1.600				533	25%	533			
1998	1.733	1.733	1.300	75%	1.300				433	25%	433			
1999	1.187	1.187	890	75%	890				297	25%	297			
ΣΥΝΟΛ	10.800	10.800	8.100	75%	8.100	0	0	0	2.700	25%	2.700	0	0	0